LAPUA

TALOUSARVIO 2027

TALOUSSUUNNITELMA 2028 – 2029

LAPUAN KAUPUNKI

Kaupunginhallitus
Kaupunginvaltuusto

Sisällys

1. Yleisperustelut....2
1.1 Kaupungin visio ja strategia....2
1.2 Kaupungin henkilöstö....4
1.3 Väestö ja työllisyys....5
2 Taloudelliset lähtökohdat....7
2.1 Talouden kehitysnäkymät....7
2.2 Kuntatalous....9
2.3 Kaupungin talous....12
3 Talousarvion perustelut....15
3.1 Verotulot....17
3.2 Valtionosuudet....22
3.3 Toimintatuotot....24
3.4 Toimintakulut....24
3.4.1 Henkilöstömenot....25
3.4.2 Sisäiset vuokrat....25
3.5 Rahoitustulot ja -menot....26
3.6 Vuosikate, poistot ja tilikauden tulos....26
3.7 Yhteenveto lautakuntien määrärahoista....28
4 Tulos- ja rahoituslaskelma....29
4.1 Tuloslaskelma....29
4.2 Rahoituslaskelma....32
5 Investoinnit....35
6 Talousarvion sitovuus....36
7 Käyttötalous ja tavoitteet....38
7.1 Vaalit....38
7.2 Tarkastuslautakunta....38
7.3 Kaupunginvaltuusto....38
7.4 Kaupunginhallitus....39
7.5 Sivistyslautakunta....45
7.6 Hyvinvointilautakunta....60
7.7 Tekninen lautakunta....82
7.8 Ympäristölautakunta....98
8 Konserniyhtiöt....103

1. Yleisperustelut

1.1 Kaupungin visio ja strategia

Lapuan kaupungin strategia 2023-, joka tunnetaan myös nimellä Onnen resepti, on hyväksytty kaupunginvaltuustossa 12.6.2023. Kuntalain mukaan kuntastrategia tarkistetaan vähintään kerran valtuuston toimikaudessa. Kaupungin strategia tullaan valmistelemaan siten, että se voidaan hyväksyä kesällä 2027. Vuoden 2026 aikana Lapuan kaupunki on Tulevaisuussopimus -hankkeessa yhdessä kylien kanssa valmistellut kyläsuunnitelmaa, jota tullaan hyödyntämään kuntastrategian valmistelussa.

Lapuan kaupungin visiona on olla hyvinvoiva, kasvava ja elinvoimainen. Strategiamme mukaisia tavoitteita ovat hyvinvoinnin lisääminen, kasvun varmistaminen ja talouden tasapainon ylläpitäminen.

Hyvinvoinnin osalta huomioimme ikäryhmittäin lapset ja nuoret, työikäiset sekä ikäihmiset. Lapuan kaupungin laaja hyvinvointisuunnitelma vuosille 2026 – 2029 on hyväksytty kaupunginvaltuustossa 8.6.2026. Kyseessä on kaupungin keskeinen lakisääteinen tehtävä, jonka avulla edistetään asukkaiden terveyttä ja sujuvaa arkea ennaltaehkäisevällä ja kestävällä otteella.

Kasvun varmistamisen osalta alatavoitteita ovat mm. väestönkasvu ja -rakenne, yrityskannan vahvistuminen, maankäytön ja rakentamisen ratkaisut sekä työllisyyden edistäminen ja osaavan työvoiman saatavuuden parantaminen.

Talouden tasapainon ylläpitämisessä hyödynnämme osana päivittäistä johtamista kymmenen kohdan toimenpideohjelmaamme:

- tulopohjan laajentamis- ja tehostamistoimenpiteet
- prosessien kuvaaminen ja kehittäminen toiminnan tehostamiseksi, digitalisaation lisääminen
- toiminnallisten muutosten toteuttaminen pääasiallisesti eläköitymisten yhteydessä
- organisaatiorakenteiden läpikäynti ja arviointi sekä tarvittaessa hierarkian keventäminen
- poikkihallinnollisen yhteistyön ja kolmannen sektorin kanssa tapahtuvan yhteistyön lisääminen toiminnan tehostamiseksi ja kustannusten säästämiseksi
- palveluverkon arviointi ja rakenteellisten muutosten esitykset
- palvelutason arviointi ja rakenteellisten muutosten esitykset
- hankintatoimen kehittäminen
- kustannusten välttämättömyyden tarkempi arviointi, tiiviimpi seuranta ja sisäinen koulutus
- strategisten omistusten arviointi ja toimenpide-esitykset.

Strategian tavoitteita mitataan seuraavilla mittareilla:

Hyvinvoinnin lisääminen	tyytyväisyystutkimukset asukkaille, henkilöstölle ja yrityksille, kyselytutkimukset kolmannelle sektorille sekä hyvinvointivointiraportin mittarit
Kasvun varmistaminen	väestönkasvu-%, nettomuuttovoitto-%, yritysten lkm:n kasvu-%, rakennuslupien määrä (kpl), myytyjen asuntotonttien myynti (kpl), yritystonttien myynti (kpl), työpaikkojen lkm kasvu-%, työttömyys-%, työvoiman kasvu-%, yhteisöverotulojen kasvu-%

Talouden tasapainon ylläpitäminen	tilikauden tulos 0 tai ylijäämäinen, velka/asukas alle kuntien keskitason, pitkän aikavälin investoinnit poistojen suuruisia

Strategian mukaisia tulevaisuuden skenaarioita ovat:

- digitaalisuus ulottuu kaikkialle
- yhteisöllisyys kaupungin veto- ja pitovoiman kärkenä
- kestävä kehitys innovaatioiden ajurina.

Asetettujen tavoitteiden perustana ovat lupauksemme. Strategian mukaiset toimenpiteet keskittyvät tavoitteiden saavuttamiseen ja lupausten tyytyväisyyden lisäämiseen.

Lapuan kaupungin strategian mukaisia lupauksia ovat:

- voimaa kulttuurista ja liikunnasta
- tekevälle töitä, työlle tekijöitä
- turvallinen tulevaisuus
- kaikille sopivaa asumista
- terveet ja hyvinvoivat kasvu- ja oppimisympäristöt
- tänään hyviä ja huomenna vielä parempia
- innostavaa yhteistyötä onnistuen
- kaikkia ja kaikkea kunnioittaen.

Lapuan kaupungin toiminnan perustana on kannustava ja innostava ilmapiiri, arvostava ja asiakaslähtöinen asenne sekä vaikuttavat, tehokkaat ja laadukkaat palvelut.

Kaupunkistrategian mukaisia toimintatapojamme ovat
- osallistaa
- toimia oikea-aikaisesti ja avoimesti
- kehittää, uudistaa ja ylläpitää
- innovoida kokeilevasti sekä
- verkostoitua ja tehdä yhteistyötä tavoitteellisesti.

Strategian ytimenä on tuoda hyviä uutisia Lapualta huomioiden se, mikä on parasta asukkaille, yrittäjille, kolmannelle sektorille ja henkilöstölle. Strategian viestimiseksi ilmestyy kahdesti vuodessa Lapuan kaupungin tiedotuslehti nimeltään Hyviä Uutisia Lapualta.

Strategiamme ytimeen kuuluu myös vahvuutena välittäminen. Yhteisön voima on sen jäsenissä. Meillä Lapualla ymmärrämme sen niin, ettei yhdenkään meistä haluta jäävän yksin. Olemme joukkue, jossa jokainen tukee toinen toistaan omien voimavarojensa puitteissa. Jokainen voi osallistua, jokainen voi vaikuttaa ja jokainen on merkityksellinen.

Vahvuutena välittämisen ytimessä ovat osallisuuden lisääminen, yhteisöllisyyden kasvattaminen, kunnioittavan vuorovaikutuksen ja luottamuksen ilmapiirin vahvistaminen ja kokonaisvaltaisen hyvinvoinnin lisääminen.

Strategiamme mukaisesti hyödynnämme sosiaalisessa mediassa ja markkinoinnissa
#hyviäuutisialapualta
#vahvuutenavälittäminen
.

1.2 Kaupungin henkilöstö

Lapuan kaupungin strategian 2023 tavoitteena on hyvinvoinnin lisääminen, mikä kattaa myös henkilöstön työhyvinvoinnin lisäämisen. Kaupungin henkilöstön päivitetty työhyvinvointiohjelma tuli voimaan 1.1.2026. Siinä määritellään toimenpiteet työhyvinvoinnin edistämiseksi, kuten hyvän johtamisen edistäminen, työyhteisötaidot, toimiva yhteistoiminta ja tiedonkulku sekä turvallinen ympäristö. Ohjelmassa on määritelty toimenpiteet työhyvinvoinnin ylläpitämiseksi ja parantamiseksi sekä vastuutettu ja osittain aikataulutettu toimenpiteet. Työhyvinvointiohjelma on osa kaupungin toimenpideohjelmaa.

Henkilöstötyytyväisyyttä mitataan kahden vuoden välein toteutettavalla henkilöstökyselyllä. Henkilöstökysely toteutetaan vuoden 2027 alussa. Henkilöstötutkimuksen tulosten perusteella tehdään yksikkökohteiset kehittämissuunnitelmat.

Osaamisen kehittämiseen panostetaan edelleen järjestämällä esihenkilöille ja koko henkilöstölle vuosittain työhyvinvointiin liittyvää koulutusta. Lisäksi esihenkilöiden iltapäivät, joissa käsitellään ajankohtaisia asioita, järjestetään neljä kertaa vuodessa.

Kehityskeskustelujen toteutumista on säännöllisesti seurattu neljännesvuosittain esihenkilöille tehdyn kyselyn kautta. Syyskuun lopussa 2026 kehityskeskustelut vuoden sisällä oli käyty 88,1 %:sti, tavoitteena vuodelle 2027 on toteutumaprosentti 100.

Kevan ennusteen mukaan vuonna 2027 kaupungin palveluksesta siirtyy vanhuuseläkkeelle 2,15 % kaupungin vakinaisesta henkilöstöstä ja lisäksi työkyvyttömyyden vuoksi täydelle tai osittaiselle työkyvyttömyyseläkkeelle 0,83 % henkilöstöstä. Eläköityminen tapahtuu yksilökohtaisen valinnan perusteella, joten Kevan ennusteet ovat suuntaa antavia. Kevan ennusteen mukaan viiden (vv. 2026–2030) vuoden sisällä eläkkeelle siirtyviä henkilöitä on 15,7 % kaupungin vakinaisesta henkilöstöstä.

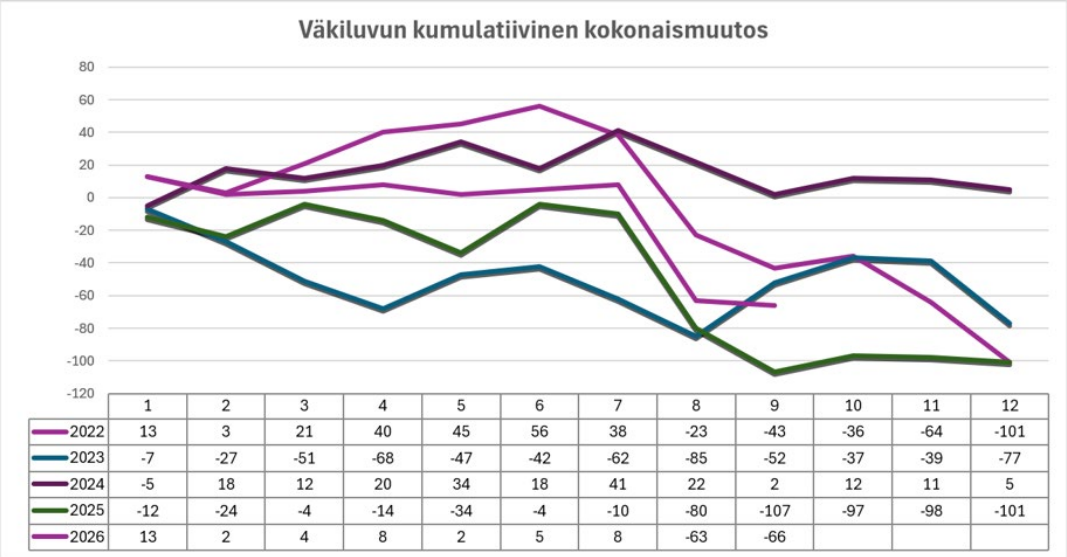
Työkyvyttömyyseläkkeelle siirtymistä pyritään vähentämään ennakoivalla ja aktiivisella työkyvyn tukemisella ja puuttumalla aikaisessa vaiheessa työkyvyn haasteisiin.

Kireässä taloustilanteessa toimintaa ja toiminnan järjestämisen tapoja joudutaan jatkuvasti tarkastelemaan kriittisesti. Henkilöstön siirtyessä pois kaupungin palveluksesta eläköitymisen tai muun syyn vuoksi, henkilöstön tarve sekä tehtäviin tarvittava koulutus ja kokemus arvioidaan aina tapauskohtaisesti ja uuden henkilön palkkaamisen sijaan mahdollisuuksien mukaan järjestellään työtehtäviä uudelleen. Edelleen tulee kuitenkin huolehtia henkilöstön työhyvinvoinnista, työkuorman kohtuullisuudesta sekä toimivista sijaisjärjestelyistä.

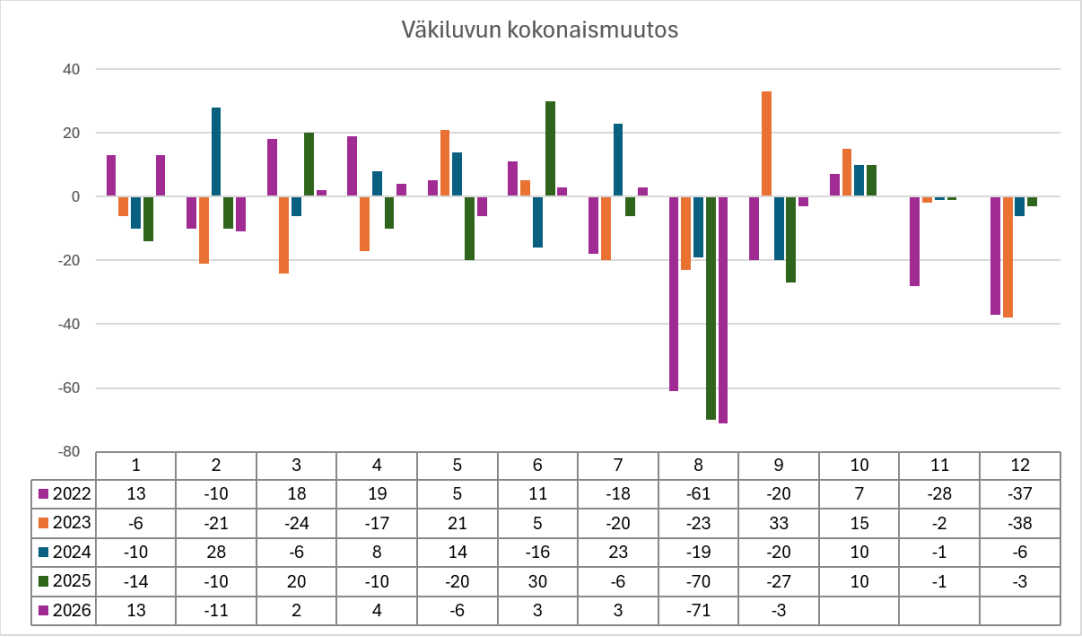
Määräaikaista henkilöstöä tulee palkata ainoastaan, mikäli se on palvelutuotannon toteuttamisen kannalta välttämätöntä.

1.3 Väestö ja työllisyys

Vuoden 2025 lopussa asukasluku oli 13.927. Vuoden 2026 syyskuun loppuun mennessä Lapualla oli 13.861 asukasta. Muutos viime vuoden lopun tilanteeseen on -66 henkilöä. Nettomuuttovoitto on ollut negatiivinen 16 henkilöllä.

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
2022	13	3	21	40	45	56	38	-23	-43	-36	-64	-101
2023	-7	-27	-51	-68	-47	-42	-62	-85	-52	-37	-39	-77
2024	-5	18	12	20	34	18	41	22	2	12	11	5
2025	-12	-24	-4	-14	-34	-4	-10	-80	-107	-97	-98	-101
2026	13	2	4	8	2	5	8	-63	-66			

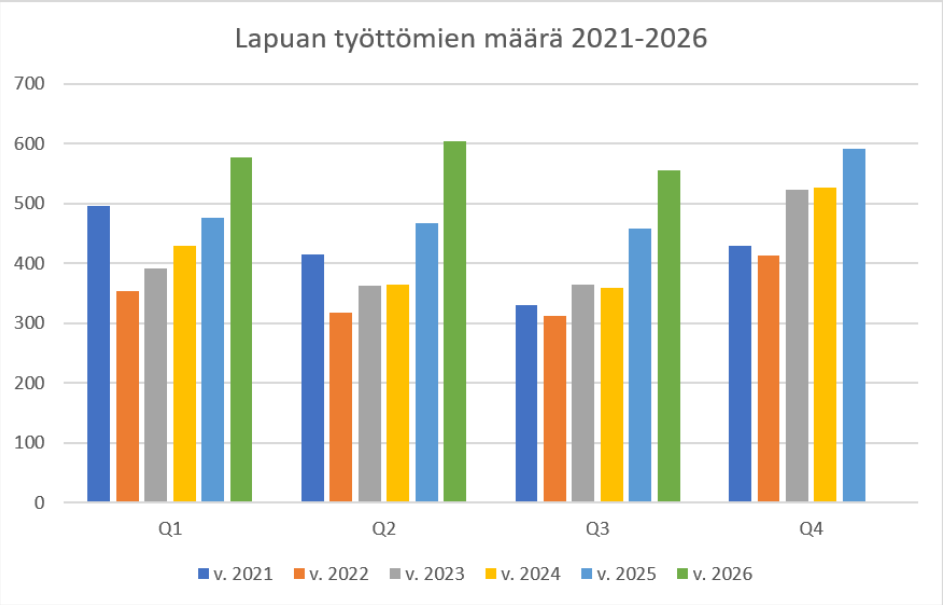
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
2022	13	-10	18	19	5	11	-18	-61	-20	7	-28	-37
2023	-6	-21	-24	-17	21	5	-20	-23	33	15	-2	-38
2024	-10	28	-6	8	14	-16	23	-19	-20	10	-1	-6
2025	-14	-10	20	-10	-20	30	-6	-70	-27	10	-1	-3
2026	13	-11	2	4	-6	3	3	-71	-3			

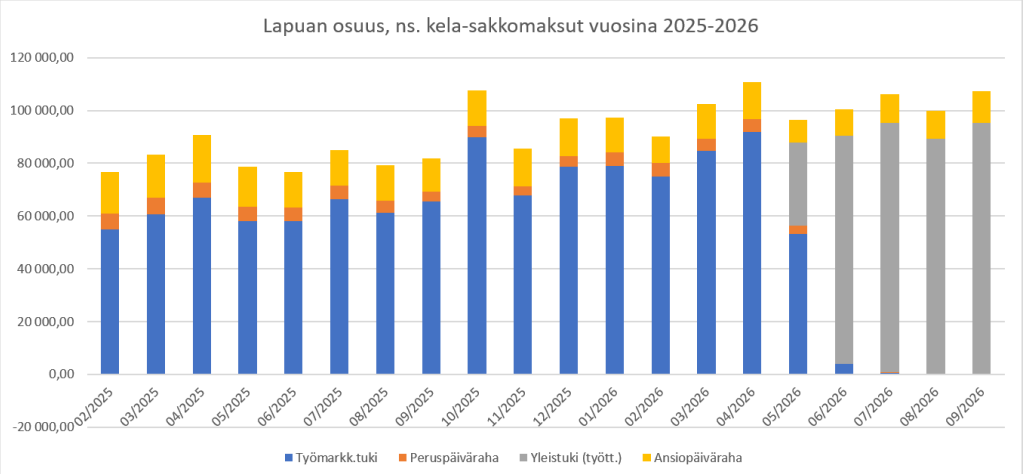
Etelä-Pohjanmaan alueella oli syyskuun lopussa 7134 työtöntä työnhakijaa. Vuoden takaisesta vertailuajankohdasta määrä nousi 292 työnhakijalla (+4,3 %). Koko maassa työttömien työnhakijoiden määrä nousi samalla ajanjaksolla 5,2 prosentilla. Työttömien työnhakijoiden määrä Etelä-Pohjanmaan alueella nousi edellisestä kuukaudesta 41 henkilöllä.

Työttömien työnhakijoiden osuus Etelä-Pohjanmaan työvoimasta oli 8,3 prosenttia, joka oli Manner-Suomen toiseksi alhaisin. Koko maassa työttömien työnhakijoiden osuus työvoimasta oli 11,8 prosenttia.

Lomautettujen lukumäärä syyskuun lopussa oli 326, jossa laskua viime vuoden vertailuajankohtaan oli 139 henkilöä (-29,9 %). Pitkäaikaistyöttömiä oli kuukauden lopussa 2577 henkilöä, mikä oli 313 henkilöä (+13,8 %) enemmän kuin vuosi sitten.

Syyskuun lopussa Lapualla oli 555 työtöntä työnhakijaa, kun vuosi sitten vastaava määrä oli 459 työtöntä työnhakijaa (kasvu 21%). Lapuan työttömyysprosentti oli 8,7 %. Lapualla työttömistä työnhakijoista oli lomautettuja 27. Etelä-Pohjanmaan TE-toimistossa oli syyskuussa 514 avointa työpaikkaa. Lapualla avoimia työpaikkoja oli 42.

2 Taloudelliset lähtökohdat

2.1 Talouden kehitysnäkymät

Valtiovarainministeriön syksyn 2026 taloudellisen katsauksen mukaan Suomen talous elpyy, mutta kasvu jatkuu maltillisena ja julkisen talouden tilanne säilyy vaikeana. Bruttokansantuotteen ennustetaan kasvavan 1,6 prosenttia vuonna 2026 ja 1,8 prosenttia vuonna 2027. Vuosina 2028 ja 2029 kasvun arvioidaan olevan 1,5 prosenttia vuodessa. Kasvua tukevat investoinnit ja yksityisen kulutuksen asteittainen vahvistuminen. Tuotanto jää kuitenkin edelleen talouden potentiaalista tasoa pienemmäksi ja työmarkkinoiden toipuminen on hidasta.

Yksityisen kulutuksen ennustetaan kasvavan 1,6 prosenttia sekä vuonna 2027 että vuonna 2028. Kulutusta tukevat palkankorotukset, ansiotuloverotuksen kevennykset ja työllisyyden vähittäinen paraneminen. Kotitalouksien varovaisuus ja tavanomaista korkeampi säästäminen kuitenkin hillitsevät kysyntää. Kuluttajahintojen nousun arvioidaan olevan 1,9 prosenttia vuonna 2027, 2,1 prosenttia vuonna 2028 ja 2,0 prosenttia vuonna 2029. Energian hinnan nousu kiihdyttää inflaatiota, mutta ennusteessa sen ei oleteta välittyvän laaja-alaisesti muihin hintoihin.

Työllisyystilanne paranee talouskasvua hitaammin. Työllisten määrä vähenee vielä vuonna 2026, mutta kasvaa ennusteen mukaan 1,1 prosenttia vuonna 2027 ja 0,8 prosenttia vuonna 2028. Työttömyysasteen arvioidaan laskevan vuoden 2026 korkeasta, 10,3 prosentin tasosta 9,9 prosenttiin vuonna 2027, 9,5 prosenttiin vuonna 2028 ja 8,9 prosenttiin vuonna 2029. Työttömyys säilyy siten korkeana koko taloussuunnittelukauden ajan. Tuotannon kasvun vahvistuminen perustuu osittain työn tuottavuuden paranemiseen, minkä vuoksi kasvu ei lisää työvoiman kysyntää samassa suhteessa.

Investoinnit ovat keskeinen talouskasvun lähde. Niiden ennustetaan kasvavan 7,8 prosenttia vuonna 2026, 4,4 prosenttia vuonna 2027 ja 3,6 prosenttia vuonna 2028. Investointeja lisäävät erityisesti datakeskushankkeet, teollisuuden energiasiirtymä, puolustushankinnat sekä tutkimus- ja kehittämistoiminta. Toimitila- ja teollisuusrakentaminen alkavat elpyä, mutta asuntorakentamisen toipumisen odotetaan käynnistyvän vasta vuonna 2027. Suurten hankkeiden toteutuminen ja ajoittuminen aiheuttavat ennusteeseen epävarmuutta. Lisäksi puolustushankintojen ja datakeskusten suuri tuontiosuus rajoittaa investointien välitöntä vaikutusta kotimaiseen tuotantoon.

Korkotason ennakoidaan nousevan vuonna 2027. Kolmen kuukauden euriborkoron vuosikeskiarvoksi arvioidaan 2,3 prosenttia vuonna 2026, 2,9 prosenttia vuonna 2027 ja 2,8 prosenttia vuonna 2028. Korkojen nousu hillitsee kotitalouksien ostovoimaa ja kysynnän elpymistä. Julkisessa taloudessa sekä velan määrän kasvu että korkeampi korkotaso lisäävät korkomenoja ja kaventavat taloudellista liikkumavaraa.

Julkinen talous säilyy selvästi alijäämäisenä talouskasvun vahvistumisesta huolimatta. Julkisyhteisöjen alijäämän ennustetaan olevan suhteessa bruttokansantuotteeseen 4,5 prosenttia vuonna 2027, 4,4 prosenttia vuonna 2028 ja 4,6 prosenttia vuonna 2029. Menopaineita lisäävät erityisesti puolustus- ja hoivamenot sekä kasvavat korkokulut. Heikko työllisyystilanne hidastaa ansiotuloverojen kasvua ja ylläpitää työttömyysmenoja. Julkisyhteisöjen velkasuhteen arvioidaan nousevan 91,2 prosenttiin vuonna 2027, 93,1 prosenttiin vuonna 2028 ja 95,3 prosenttiin vuonna 2029. Myös kuntahallinnon rahoitusasema säilyy alijäämäisenä.

Vuosien 2027–2029 näkymiin liittyy huomattavaa epävarmuutta. Geopoliittiset jännitteet, energian hintakehitys ja kansainvälisen kauppapolitiikan muutokset voivat hidastaa kasvua ja lisätä kustannuksia. Ennuste perustuu oletukseen Lähi-idän kriisin jäämisestä lyhytaikaiseksi. Kotimaassa keskeisiä epävarmuustekijöitä ovat työllisyyden käänteen ajoittuminen, kotitalouksien luottamus ja investointihankkeiden toteutuminen. Toisaalta kuluttajien luottamuksen ennakoitua nopeampi palautuminen ja säästämisen väheneminen voivat vahvistaa kulutusta ja talouskasvua arvioitua enemmän.

Yleinen taloudellinen tilanne

Muuttuja, %-muutos	2024	2025	2026	2027	2028
BKT, määrän muutos, %	0,9	0,8	1,6	1,8	1,5
Työllisyysaste %	76,7	76,0	75,5	76,1	76,5
Työttömyysaste, %	8,4	9,7	10,3	9,9	9,5
Kuluttajahintaindeksi, muutos	1,6	0,3	2,0	1,9	2,1
Julkisyhteisöjen velka, % BKT:stä	82,5	88,5	90,1	91,2	93,1
Yleinen ansiotaso, muutos, %	3,4	3,1	3,6	3,2	3,4
Palkkasumma, muutos, %	1,9	2,1	3,1	4,3	4,2
Yksityinen kulutus, määrän muutos, %	0,2	-1,1	1,1	1,6	1,6
Julkinen kulutus, määrän muutos, %	1,8	0,1	-0,4	0,1	0,5
Investoinnit, määrän muutos, %	-5,2	1,4	7,8	4,4	3,6
Euribor 3 kk, vuosikeskiarvo, %	3,6	2,2	2,3	2,9	2,8
Valtion obligaatiot (10 v), korko, %	2,9	3,0	3,3	3,3	3,2
Valtionvelka, % BKT:stä	61,3	66,6	68,7	70,1	72,4

Lähde: VM:n taloudellinen katsaus, syksy 2026

2.2 Kuntatalous

Kuntatalouden kehitysarvio

Kuntatalousohjelman syksyn 2026 kehitysarvion mukaan kuntatalouden rahoitusasema säilyy kireänä vuosina 2027–2030. Suomen bruttokansantuotteen ennustetaan kasvavan 1,8 prosenttia vuonna 2027, mutta talouskasvun vahvistuminen ei yksin riitä tasapainottamaan kuntataloutta. Työllisyys alkaa kohentua vasta vuonna 2027 ja korkeana pysyvä työttömyys rasittaa kuntien taloutta.

Vuonna 2027 kuntatalouden toimintakulujen arvioidaan kasvavan 2,9 prosenttia ja toimintatuottojen vain 0,2 prosenttia. Menojen kasvua vauhdittavat erityisesti kuntaalan palkankorotukset, joiden vaikutus on ennustejaksolla suurimmillaan vuonna 2027. Kuntasektorin kustannustasoa kuvaava peruspalvelujen hintaindeksi nousee ennustejaksolla keskimäärin 3,3 prosenttia vuodessa. Tulopohjaa heikentävät lisäksi kuntien ja hyvinvointialueiden välisten sote-kiinteistöjen vuokrasopimusten päättyminen ja uudelleenneuvottelut, jotka vähentävät kuntien vuokratuottoja vuodesta 2026 alkaen.

Kuntien verotulojen arvioidaan kasvavan vuonna 2027 noin 15,3 miljardiin euroon. Verotulojen kehitys riippuu erityisesti palkkasumman, työllisyyden ja yritysten tulosten kehityksestä. Valtion päättämien veroperustemuutosten vaikutukset kompensoidaan kunnille nettomääräisesti. Ansiotuloverotuksen muutosten kompensaatiot maksetaan valtion talousarvion erilliseltä määrärahamomentilta, kun taas yhteisöverotuksen muutokset kompensoidaan pääsääntöisesti kuntien jako-osuutta muuttamalla. Näin ollen esimerkiksi yhteisöverokannan alentaminen ei sellaisenaan merkitse vastaavaa vähennystä kuntien yhteisöverotuloihin.

Valtionosuuksien väheneminen kiristää kuntataloutta vuonna 2027. Kuntien peruspalvelujen valtionosuuteen osoitetaan noin 3,44 miljardia euroa, mikä on noin 110 miljoonaa euroa vähemmän kuin vuoden 2026 varsinaisessa talousarviossa. Hallituksen linjaamien toimenpiteiden yhteisvaikutus heikentää kuntataloutta noin 150 miljoonalla eurolla vuonna 2027 edellisvuoteen verrattuna. Peruspalvelujen valtionosuuden määrään vaikuttavat samanaikaisesti kustannustason muutos, valtion ja kuntien välinen kustannustenjaon tarkistus, tehtävämuutokset sekä pysyvät ja määräaikaiset vähennykset.

Merkittävä valtionosuuden kasvua rajoittava tekijä on indeksijarru. Vuoden 2027 laskennallinen indeksikorotus on 3,5 prosenttia, mutta siitä vähennetään 2,8 prosenttiyksikköä. Indeksikorotuksesta jää siten jäljelle vain 0,7 prosenttia. Täysimääräinen indeksikorotus lisäisi valtionosuutta noin 114 miljoonalla eurolla, mutta indeksijarru pienentää lisäystä noin 91 miljoonalla eurolla. Valtionosuusrahoituksen kasvu jää tämän vuoksi selvästi kustannustason nousua hitaammaksi. Lisäksi vuoden 2025 toteutuneisiin kustannuksiin perustuva valtion ja kuntien välinen kustannustenjaon tarkistus vähentää vuoden 2027 valtionosuutta 55 miljoonalla eurolla.

Valtionosuusrahoitusta rasittavat myös aikaisempiin päätöksiin perustuvat vähennykset. Vuonna 2027 peruspalvelujen valtionosuuteen sisältyy 167 miljoonan euron määräaikainen vähennys, joka liittyy sote-uudistuksessa siirtyneiden tulojen ja kustannusten tasaukseen vuoden 2023 osalta. Lisäksi vuoden 2024 määräaikaisen valtionosuuslisäyksen takaisinperintä pienentää valtionosuutta 64 miljoonalla eurolla. Näiden ohella valtionosuuden tasoon vaikuttaa vuodesta 2026 alkaen tehty pysyvä 75 miljoonan euron vähennys hallituksen kasvutoimien rahoittamiseksi. Kyseiset erät sisältyvät vuoden 2027 rahoitustasoon, eivätkä ne kaikki ole uusia vähennyksiä vuoteen 2026 verrattuna.

Tehtävämuutokset lisäävät peruspalvelujen valtionosuutta nettomääräisesti noin 41 miljoonalla eurolla vuonna 2027. Suurimpiin lisäyksiin kuuluvat kotoutumiskoulutuksen rahoituksen siirto valtionosuuteen sekä työllistymistä edistävien palvelujen uudistamiseen liittyvä rahoitus. Osa lisäyksistä on rahoituksen siirtoja määrärahamomenttien välillä, joten valtionosuuden kasvu ei tältä osin merkitse kunnille vastaavaa uutta taloudellista liikkumavaraa. Uusiin tai laajeneviin tehtäviin osoitetaan ohjelman mukaan täysimääräinen valtionosuus. Myös ennustejakson myöhempää valtionosuuksien kasvua arvioitaessa on huomioitava rahoitustavan muutokset: vuodesta 2029 oletettu perustoimeentulotuen rahoitusosuuden siirtyminen valtionosuusvähennyksestä suoraan laskutukseen kasvattaa sekä valtionosuuksia että kuntien toimintakuluja.

Työllisyyden kehityksen merkitys kuntataloudelle on kasvanut TE-palvelu-uudistuksen ja kuntien laajentuneen työttömyysetuuksien rahoitusvastuun myötä. Heikko työllisyys vähentää verotuloja ja samanaikaisesti kasvattaa kuntien menoja. Työttömyyteen liittyvien menojen arvioidaan pysyvän korkeina koko ennustejakson ajan. Työllisyyden edistäminen ja työttömyyden pitkittymisen ehkäiseminen ovat siten keskeisiä kuntatalouden tasapainoon vaikuttavia tekijöitä.

Väestökehitys eriyttää kuntien taloudellisia edellytyksiä. Lasten ja nuorten määrän väheneminen pienentää laskennallista palvelutarvetta, mutta kustannukset eivät alene samassa suhteessa palveluverkon, henkilöstörakenteen ja lakisääteisten velvoitteiden vuoksi. Varhaiskasvatuksen osallistumisasteen ja erityisen tuen tarpeen kasvu ylläpitävät menoja. Muuttotappiokunnissa työikäisen väestön väheneminen heikentää veropohjaa, kun taas kasvukunnissa väestönkasvu lisää palvelu- ja investointitarpeita.

Kuntatalouden vuosikatteen arvioidaan olevan vuonna 2027 noin 3,2 miljardia euroa, mikä riittää niukasti poistoihin mutta ei nettoinvestointien rahoittamiseen. Toiminnan ja investointien rahavirta jää noin 1,4 miljardia euroa alijäämäiseksi. Investointitarpeita ylläpitävät erityisesti rakennusten ja muun perusinfrastruktuurin uudistaminen sekä vihreän siirtymän hankkeet. Rahoitusasema kohenee ennustejakson loppua kohti määräaikaisten valtionosuusleikkausten osittain päättyessä ja henkilöstömenojen kasvun hidastuessa. Rahoitusvajetta jää kuitenkin edelleen ja lainakannan arvioidaan kasvavan vuoden 2026 noin 22,4 miljardista eurosta noin 26,3 miljardiin euroon vuoteen 2030 mennessä.

Lainakannan kasvu lisää kuntien altistumista korkotason muutoksille. Kuntatalousohjelmassa ennakoitu korkojen nousu voi kasvattaa uuden lainanoton ja uudelleenrahoitettavien lainojen korkokuluja sekä heikentää kuntien taloudellista liikkumavaraa. Vaikutus riippuu kunnan lainakannan korkosidonnaisuuksista ja korkosuojauksista.

Kuntatalouden rahoitusasema on ennustejaksolla heikoimmillaan vuonna 2027, minkä jälkeen sen arvioidaan vähitellen vahvistuvan vuosina 2028–2029. Kehitystä tukevat verotulojen kasvu, määräaikaisten valtionosuusleikkausten osittainen päättyminen ja henkilöstömenojen kasvun hidastuminen. Vuosikatteen ennustetaan vahvistuvan vuoden 2027 noin 3,2 miljardista eurosta noin 4,0 miljardiin euroon vuonna 2029. Tulorahoitus ei kuitenkaan riitä kattamaan investointeja ja toiminnan ja investointien rahavirta säilyy alijäämäisenä. Lainakannan arvioidaan kasvavan noin 23,7 miljardista eurosta noin 25,6 miljardiin euroon vuosina 2027–2029, mikä lisää kuntatalouden herkkyyttä korkotason muutoksille. Näkymiin liittyy epävarmuutta erityisesti työllisyyden, verotulojen ja kustannusten kehityksen osalta. Talouden vahvistuminen jakautuu kuntien kesken epätasaisesti väestökehityksen, tulopohjan ja investointitarpeiden erojen vuoksi.

Kuntatalouden kehitysarvio, mrd. euroa.

Kuntatalouden kehitysarvio	2025	2026	2027	2028	2029
Toimintakate	-15,3	-15,9	-16,6	-17,1	-18
Verotulot	14	14,7	15,3	15,9	16,4
Valtionosuudet, käyttötalous	4,1	4,3	4,2	4,5	5,3
Rahoitustuotot ja kulut, netto	0,4	0,3	0,3	0,2	0,3
Vuosikate	3,2	3,4	3,2	3,6	4
Poistot	-3	-3,1	-3,2	-3,3	-3,4
Satunnaiset erät, netto	0,5	0	0	0	0
Tilikauden tulos	0,7	0,3	0,1	0,3	0,6
Rahoitus					
Vuosikate	3,2	3,4	3,2	3,6	4
Satunnaiset erät	0,5	0	0	0	0
Tulorahoituksen korjauserät	-0,9	-0,5	-0,5	-0,5	-0,5
Tulorahoitus, netto	2,8	2,9	2,7	3,1	3,5
Käyttöomaisuusinvestoinnit	-4,9	-5	-5,1	-5,4	-5,6
Rahoitusosuudet ja myyntitulot	1,3	1	1	1	1
Investoinnit, netto	-3,6	-4	-4,1	-4,4	-4,6
Rahoitusjäämä (tulorah.-invest.)	-0,8	-1,1	-1,4	-1,2	-1,1
Lainakanta	21,4	22,4	23,7	24,7	25,6
Nettovelka	14,4	15,1	16,1	16,9	17,6
Manner-Suomen keskimääräinen kunnallisvero%	7,54	7,57	7,57	7,57	7,57
Kuntien ansiotaso, muutos, %	3,2	3,6	4,3	4,3	3,3
Peruspalvelujen hintaindeksi, muutos, %	2,5	3,5	3,5	3,7	3,0
Kuntatyönantajamaksut yhteensä, %	22,7	23,2	23,0	23,0	22,9

VM:n kuntatalousohjelma vuodelle 2027, syksy 2026

2.3 Kaupungin talous

Vuoden 2026 alkuperäinen talousarvio laadittiin nollatulokseen. Lokakuun lopun toteutuman ja tarkentuneiden ennusteiden perusteella verotulot ja valtionosuudet jäävät talousarviossa arvioitua pienemmiksi ja lainojen korkokulut ylittävät niihin varatun määrärahan. Valmistellut talousarviomuutokset heikentävät talousarvion tulosta yhteensä 1,56 milj. euroa. Jos muutokset hyväksytään esitetyssä muodossa, vuoden 2026 talousarvio on 1,56 milj. euroa alijäämäinen ja vuosikate 5,44 milj. euroa.

Verotuloja kertyi tammi–lokakuussa 27,31 milj. euroa eli 81,2 prosenttia koko vuoden talousarviosta. Kertymä jäi talousarvion tasaisesta toteutumasta 0,72 milj. euroa, vaikka verotuloja kertyi 1,24 milj. euroa enemmän kuin edellisen vuoden vastaavana ajankohtana. Kunnallisveroa kertyi 21,9 milj. euroa ja kiinteistöveroa 3,09 milj. euroa. Molempien arvioidaan jäävän koko vuoden talousarviosta. Yhteisöveroa kertyi 2,32 milj. euroa, mikä ylitti tasaisen kertymän 0,14 milj. eurolla. Talousarviomuutosesityksessä koko vuoden verotuloarvio on 32,55 milj. euroa eli 1,08 milj. euroa alkuperäistä talousarviota pienempi.

Valtionosuuksia tilitettiin lokakuun loppuun mennessä 12,07 milj. euroa. Koko vuoden valtionosuuksien arvioidaan olevan 14,49 milj. euroa, mikä on noin 0,26 milj. euroa alkuperäistä talousarviota vähemmän. Lainojen korkokuluihin esitetään 0,22 milj. euron lisämäärärahaa, jolloin korkokuluihin varattu määräraha olisi 1,56 milj. euroa.

Kaupungin toimintakate oli lokakuun lopussa 0,56 milj. euroa talousarvion tasaista toteutumaa parempi. Toimintakulut jäivät tasaisesta toteutumasta, mikä kompensoi toimintatuottojen ennakoitua pienempää kertymää. Vuosikate oli 5,56 milj. euroa eli 0,27 milj. euroa tasaista toteutumaa heikompi. Osa menoista ajoittuu loppuvuoteen, ja lokakuussa voimaan tulleet palkankorotukset lisäävät loppuvuoden henkilöstökuluja. Tilikauden lopulliseen tulokseen vaikuttavat erityisesti verotulojen ja toimintatuottojen loppuvuoden kertymä, toimintakulujen kehitys sekä poistojen määrä.

Vuoden 2026 nettoinvestoinnit olivat lokakuun lopussa 10,84 milj. euroa eli 70,2 prosenttia investointien 15,43 milj. euron talousarviosta. Investointitasoon vaikuttaa olennaisesti vuonna 2025 käynnistynyt uuden uimahallin rakentaminen, joka jatkuu vuonna 2027. Kaupungin lainakanta oli lokakuun lopussa 73,0 milj. euroa eli 5,2 milj. euroa suurempi kuin vuoden 2025 lopussa. Vuoden 2026 lopun lainakannaksi arvioidaan noin 73,4 milj. euroa. Arvio tarkentuu loppuvuoden investointimenojen ja verotilitysten toteutuessa.

Vuoden 2027 talousarvio on laadittu tilanteessa, jossa valtionosuudet ja sote-kiinteistöjen vuokratuotot pienenevät ja rahoituskulut kasvavat. Kaupungin toimintakate on talousarviossa −41,18 milj. euroa eli 0,94 milj. euroa heikompi kuin vuoden 2026 alkuperäisessä talousarviossa. Toimintatuotot vähenevät 0,76 milj. euroa pääasiassa sote-kiinteistöjen vuokratulojen pienentymisen vuoksi. Toimintakulut ovat 52,22 milj. euroa ja ne kasvavat 0,18 milj. euroa eli 0,3 prosenttia. Vuosikate on 4,81 milj. euroa, mikä on 2,19 milj. euroa vähemmän kuin vuoden 2026 alkuperäisessä talousarviossa. Vuosikate kattaa noin 66 prosenttia 7,30 milj. euron poistoista. Tilikauden alijäämä on 2,49 milj. euroa.

Vuoden 2027 verotuloiksi arvioidaan 34,03 milj. euroa ja valtionosuuksiksi 13,59 milj. euroa. Verotuloarvio on noin 1,47 milj. euroa suurempi kuin vuoden 2026 talousarviomuutosesityksen mukainen arvio. Valtionosuuksien arvioidaan pienenevän noin 0,91 milj. euroa vuoden 2026 tarkentuneesta arviosta. Osa verotulojen arvioidusta kasvusta perustuu Heininevan aurinkovoimapuiston kiinteistöverotuottoon, jonka määrään ja tilitysajankohtaan liittyy vielä epävarmuutta. Työllisyyden kehitys

vaikuttaa sekä kunnallisveron kertymään että kaupungin rahoitusosuuteen työttömyysetuuksista. Yhteisöveron kertymä puolestaan riippuu yritysten tuloskehityksestä. Lainojen korkokuluihin on varattu 1,80 milj. euroa. Korkotason muutokset voivat vaikuttaa huomattavasti rahoituskuluihin lainakannan kasvaessa.

Talousarvion toteutuminen edellyttää talouden tasapainottamistoimien toteuttamista ja menokehityksen seurantaa kaikilla toimialoilla. Kaupunginvaltuuston 16.11.2026 tekemän päätöksen mukaan Kauhajärven koulu lakkautetaan 1.8.2027 ja Hellanmaan ja Männikön koulut 1.8.2028. Sivistyslautakunnan talousarvioesitys laadittiin sillä oletuksella, että kaikkien kolmen koulun toiminta päättyisi 1.8.2027. Päätetystä aikataulusta aiheutuva määrärahatarpeen lisäys tuodaan valtuuston päätettäväksi erillisenä talousarviomuutoksena. Teknisen toimialan käyttötalouteen kohdistuvat kouluverkkopäätöksen vaikutukset ja yhteistoimintaneuvotteluissa tavoiteltavat henkilöstömenosäästöt tarkentuvat jatkovalmistelussa.

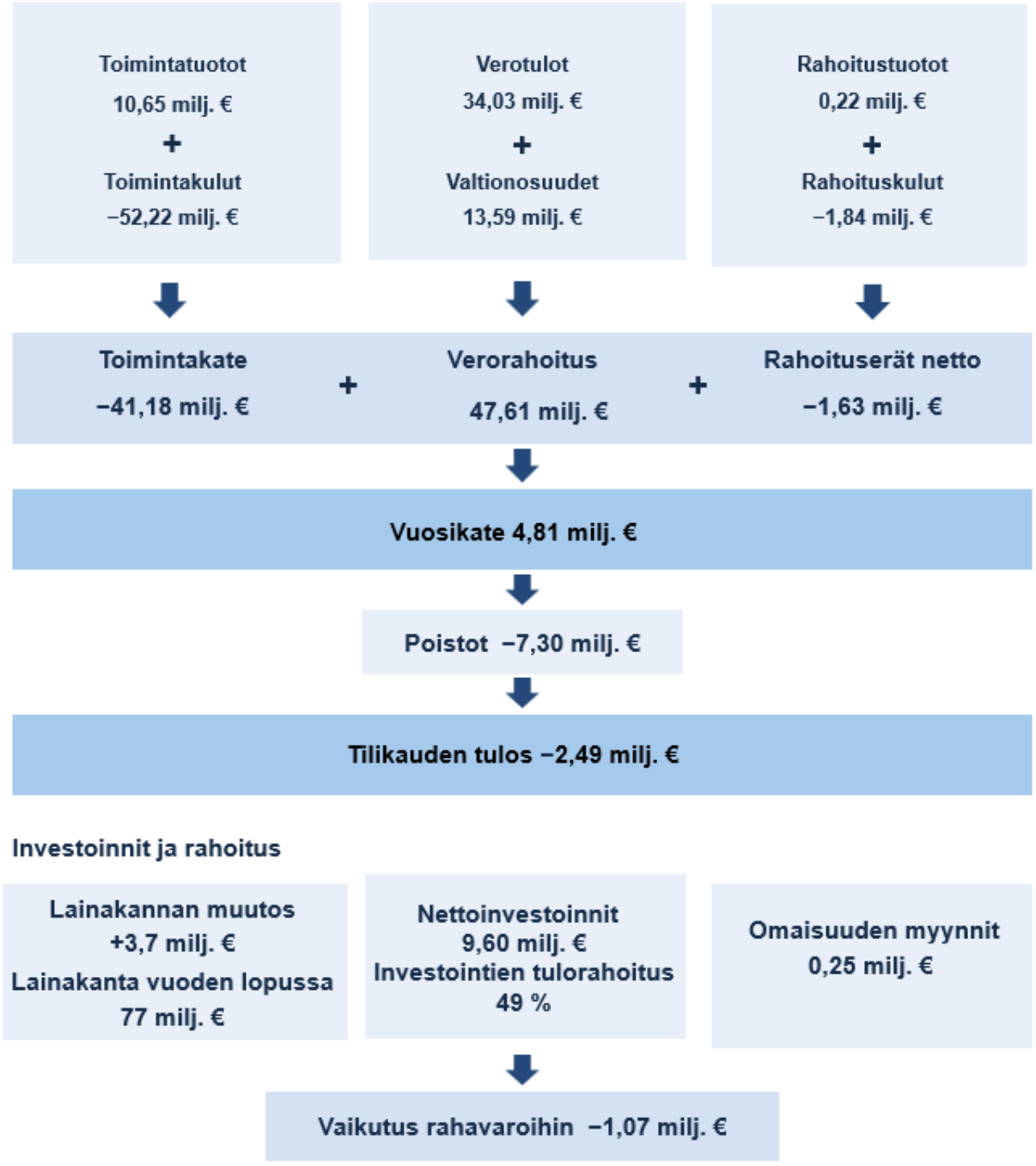
Kaupungin nettoinvestointimenot ovat vuoden 2027 talousarviossa 9,60 milj. euroa. Merkittävin yksittäinen investointi on uuden uimahallin rakentaminen, jonka kokonaiskustannusarvio on 14 milj. euroa. Hankkeeseen on varattu vuodelle 2027 yhteensä 3 milj. euroa. Toiminnan ja investointien rahavirta on 4,79 milj. euroa negatiivinen ja vuosikate kattaa noin 49 prosenttia investointimenoista. Kaupungin lainakannan arvioidaan olevan vuoden 2027 lopussa noin 77 milj. euroa.

Taloussuunnitelmassa alijäämä kasvaa vuonna 2028 noin 3,43 milj. euroon ja vuonna 2029 noin 4,01 milj. euroon. Vuosikate laskee vastaavasti 3,87 milj. euroon ja 3,29 milj. euroon. Nettoinvestointimenot ovat vuonna 2028 noin 9,9 milj. euroa ja vuonna 2029 noin 7,7 milj. euroa. Lainakannan arvioidaan kasvavan vuoden 2029 loppuun mennessä noin 83 milj. euroon.

Lainakannan kasvun hillitseminen edellyttää talouden tasapainottamistoimenpiteiden määrätietoista toteuttamista jo vuonna 2027. Käyttötalouden tasapainottaminen vahvistaa vuosikatetta ja parantaa kaupungin mahdollisuuksia rahoittaa investointeja omalla tulorahoituksella. Tavoiteltu vuosikate tulisi olla 8 milj. euron tasossa.

Uimahallin valmistumisen jälkeen korostuvat investointikaton noudattaminen ja hankkeiden asettaminen tärkeysjärjestykseen niiden välttämättömyyden ja kiireellisyyden perusteella. Hankkeiden laajuus ja ajoitus on sovitettava kaupungin rahoituskykyyn, jotta uuden lainan tarvetta ja kasvavasta lainakannasta aiheutuvia korkokuluja voidaan hillitä.

Talousarvio 2027 keskeisimmät talousluvut

Investoinnit ja rahoitus

3 Talousarvion perustelut

Kaupunginhallitus käsitteli kokouksessaan 15.6.2026 vuoden 2027 talousarvion ja vuosien 2028–2029 taloussuunnitelman lähtökohtia sekä kaupungin alustavaa kokonaisraamia. Aiemmista vuosista poiketen lautakuntakohtaiset euromääräiset raamit asetettiin elokuussa talousarviotietojen täsmentyessä. Kaupunginhallitus hyväksyi 17.8.2026 päivitetyn kokonaisraamin sekä lautakuntakohtaiset toimintakateraamit ja säästötavoitteet. Raameilla ohjattiin valmistelua tilanteessa, jossa toimintakulujen kasvu sekä valtionosuuksiin ja toimitilavuokriin liittyvä epävarmuus heikensivät kaupungin talousnäkymiä.

Lautakunnat valmistelivat talousarvioesityksensä annettujen raamien pohjalta alkusyksyn 2026 aikana. Asetetut toimintakateraamit olivat kireät ja ne sisälsivät toimielimille erikseen määritellyt sitovat säästötavoitteet. Kaupunginhallitus käsitteli lautakuntien talousarvioesityksiä kokouksessaan 19.10.2026 ja päätti palauttaa sivistyslautakunnan, hyvinvointilautakunnan sekä teknisen lautakunnan talousarvioesitykset uudelleen valmisteluun, koska niille asetettuja säästötavoitteita ei ollut saavutettu. Lautakunnat käsittelivät palautetut esitykset uudelleen marraskuun aikana ja selvittivät mahdollisuuksia lisäsäästöihin.

Valtuuston, tarkastuslautakunnan ja kaupunginhallituksen ja ympäristölautakunnan talousarviot on laadittu siten, että säästötavoitteet on saavutettu.

Sivistyslautakunnan vuoden 2027 talousarvioesitykseen sisältyvät sivistystoimialalle arvioidut säästöt, jotka perustuvat esitykseen Kauhajärven, Männikön ja Hellanmaan koulujen lakkauttamisesta 31.7.2027. Sivistyslautakunnan esitys perustui kaikkien kolmen koulun toiminnan päättymiseen vuonna 2027. Valtuuston päättämän aikataulun vaikutukset käsitellään erillisenä talousarviomuutoksena.

Tekninen lautakunta etsi säästöjä vuoden 2027 talousarvioesitykseensä sen jälkeen, kun kaupunginhallitus palautti esityksen uudelleen valmisteltavaksi. Teknisen toimialan talousarvioesitys valmisteltiin ennen kaupunginvaltuuston 16.11.2026 tekemää kouluverkkopäätöstä. Päätöksen vaikutukset teknisen toimialan käyttötalouteen arvioidaan valtuuston päättämän toteutusaikataulun perusteella ja tuodaan valtuuston päätettäväksi vuoden 2027 talousarviomuutoksena.

Teknisen toimialan yhteistoimintaneuvotteluissa tavoitellaan säästöjä vuoden 2027 henkilöstömenoissa. Säästöjen määrä tarkentuu, kun neuvottelujen perusteella päätettävät toimenpiteet ja niiden ajoitus ovat tiedossa. Aiemman arvion mukaan teknisen toimialan toimintakate paranisi yhteensä 0,49 milj. euroa, jos koulujen lakkauttamisesta arvioidut säästöt ja yhteistoimintaneuvottelujen säästötavoite toteutuisivat täysimääräisesti. Talousarviomuutoksen valmistelussa arvio päivitetään päätetyn kouluverkon aikataulun ja henkilöstötoimenpiteiden perusteella.

Valtuusto osallistui talousarvion valmisteluun sen eri vaiheissa. Valtuustolle järjestettiin 29.5.2026 talousarvion etkot, joissa käytiin alustavaa keskustelua tulevasta talousarviosta. Valtuusto käsitteli talousarvion kannalta keskeistä palveluverkkoa iltakouluissaan 9.6.2026 (etkot) ja 5.8.2026 (jatkot). Valtuuston talousarvioseminaari järjestettiin 21.–22.10.2026. Seminaarissa käsiteltiin talousarviovalmistelun kokonaistilannetta, lautakuntien talousarvioita ja investointeja. Lisäksi järjestettiin erikseen teknisen lautakunnan investointeja koskeva iltakoulu 13.11.2026.

Kaupunginvaltuusto teki kokouksessaan 16.11.2026 kouluverkkoa koskevia päätöksiä. Kauhajärven koulu lakkautetaan 1.8.2027 alkaen, Hellanmaan ja Männikön koulut 1.8.2028 alkaen. Sivistyslautakunnan talousarvioesitys on laadittu oletuksella, että

kaikkien kolmen koulun toiminta päättyy 1.8.2027. Aikataulumuutoksesta aiheutuvaa määrärahatarpeen lisäystä ei ole huomioitu tässä talousarviossa, vaan tarvittavat talousarviomuutokset tuodaan valtuustolle erikseen päätettäväksi.

Kaupunginhallituksen talousseminaari pidettiin 16.-17.11.2026. Kaupunginhallituksen talousseminaariin osallistuivat myös tytäryhtiöiden edustajat, jotka esittelivät tytäryhtiöiden talousarvioita. Uudelleenvalmistellut lautakuntien talousarvioesitykset kaupunginhallitus käsitteli kokouksessaan 17.11.2026 osana kaupungin talousarviota.

Kaupunginhallitus asetti vuoden 2027 nettoinvestointien katoksi korkeintaan 6,6 milj. euroa, johon uimahallihankkeen vuoden 2027 rakennuskustannukset eivät sisälly. Valtuuston talousseminaarissa tehtiin linjaus, jonka mukaan teknisen lautakunnan 6 060 000 euron suuruisiin investointeihin kohdistetaan 10 prosentin säästötavoite. Em. linjauksia ei ole sisällytetty tähän talousarvioesitykseen, vaan ne tuodaan vuoden 2027 aikana talousarviomuutoksena valtuustolle. Vuoden 2027 nettoinvestoinnit ovat yhteensä 9,6 milj. euroa, josta uimahallirakentamisen osuus on 3 milj. euroa. Uimahalli-investoinnin valmistumisen jälkeen investointikaton noudattaminen ja hankkeiden priorisointi korostuvat entisestään lainakannan kasvun ja rahoituskulujen hillitsemiseksi.

Suunnitelmavuosien 2028-2029 investoinnit ovat investointisuunnitelmassa 17,6 milj. euroa. Suunnitelmavuosien investointeja arvioidaan ja priorisoidaan talousarviovuosittain tarkemmin rahoitusaseman ja maksuvalmiuden turvaamiseksi.

Kaupunginvaltuusto päätti vuoden 2027 veroprosenteista kokouksessaan 16.11.2026. Vuoden 2027 kunnallisveroprosentti on 8,9 %.

Kaupunginhallitus käsittelee talousarviokirjan 30.11.2026. Kaupunginvaltuuston talousarviokäsittely on 7.12.2026

Talousarviovuodesta 2027 muodostuu alijäämäinen.

Talousarvion 2027 toimintakate on -41,2 milj. euroa ja vuosikate 4,8 milj. euroa. Poistojen jälkeen talousarvion alijäämä on 2,5 milj. euroa.

Toimintakulujen kasvu talousarvioon 2026 nähden on 0,3% ja toimintakulut ovat yhteensä 52,2 milj. euroa. Verotulokertymäksi ennustetaan 34 milj. euroa ja valtionosuuksien määräksi 13,59 milj. euroa.

Vuoden 2027 taloustilanteen kohentaminen talousarviosta vaatii talouden tasapainottamistoimenpiteitä vuoden 2027 aikana. Säästötoimenpiteiden merkittävät vaikutukset tuodaan erillisenä vuoden 2027 talousarviomuutoksena.

3.1 Verotulot

Kaupungin verotulot koostuvat kunnallisverosta, yhteisöverosta ja kiinteistöverosta. Kuntalain 11 §:n mukaan viimeistään talousarvion hyväksymisen yhteydessä valtuuston on päätettävä kunnan tuloveroprosentista, kiinteistöveroprosenteista sekä muiden verojen perusteista.

Kuntien verotuloja kertyi vuonna 2025 tilinpäätöstietojen mukaan yhteensä 13,94 miljardia euroa, mikä oli 0,2 prosenttia vähemmän kuin edellisvuonna. Kunnallisveroa kertyi 9,86 miljardia euroa ja sen tuotto väheni 0,2 prosenttia. Yhteisöveron tuotto laski 4,4 prosenttia ja oli 1,68 miljardia euroa. Kiinteistöveron tuotto puolestaan kasvoi 2,1 prosenttia ja oli 2,38 miljardia euroa. Kokonaisuutena verotulot pysyivät lähes edellisvuoden tasolla sillä kiinteistöveron kasvu tasasi kunnallis- ja yhteisöverotulojen vähenemistä. Vuoden 2025 verotulojen heikkoon kehitykseen vaikuttivat heikko suhdannetilanne ja työttömyyden kasvu. Kunnallisveron kertymää pienensivät lisäksi verovuoteen 2024 kohdistuneet tilitysoikaisut. Yhteisöveron kertymää heikensivät edellisen verovuoden odotettua heikompi tuloskehitys ja vähäisemmät lisäennakot.

Kuntien verotulojen arvioidaan kasvavan vuonna 2026 noin 4,1 prosenttia ja olevan yhteensä 14,6 miljardia euroa. Kasvu perustuu erityisesti kunnallis- ja yhteisöverotulojen vahvistumiseen. Kunnallisveroa arvioidaan kertyvän noin 10,5 miljardia euroa, yhteisöveroa 1,8 miljardia euroa ja kiinteistöveroa 2,4 miljardia euroa. Kunnallisveron ennusteessa on huomioitu elokuuhun asti toteutuneet tilitykset, syyskuun tilannetieto sekä Verohallinnon ennakkotiedot valmistuvasta verotuksesta. Yhteisöveron kehitystä tukevat talouden piristyminen ja ennakkoverojen myönteinen kehitys. Kiinteistöveron kertymää heikentävät vanhoihin verovuosiin kohdistuvat oikaisut.

Vuonna 2027 kuntien verotulojen arvioidaan olevan noin 15,31 miljardia euroa. Verotulojen ennustetaan kasvavan 4,1 prosenttia vuonna 2027, 3,8 prosenttia vuonna 2028, 3,5 prosenttia vuonna 2029 ja 3,7 prosenttia vuonna 2030.

Yhteisöverokanta alenee vuonna 2027 20 prosentista 18 prosenttiin. Veroperustemuutosten vaikutukset kompensoidaan kunnille nettomääräisesti yhteisöveron jako-osuutta muuttamalla. Ansiotuloverotuksen muutoksista aiheutuvat verotulomenetykset kompensoidaan valtion talousarvion kautta.

Kunnallisveroa arvioidaan kertyvän 10,94 miljardia euroa vuonna 2027, 11,40 miljardia euroa vuonna 2028, 11,85 miljardia euroa vuonna 2029 ja 12,32 miljardia euroa vuonna 2030. Kuntakohtaiseen kehitykseen vaikuttavat erityisesti ansiotulojen, työllisyyden ja väestörakenteen muutokset.

Yhteisöveroa arvioidaan kertyvän kunnille 1,92 miljardia euroa ja kiinteistöveroa 2,43 miljardia euroa vuonna 2027. Vuoteen 2030 mennessä yhteisöveron kertymän ennustetaan kasvavan 2,12 miljardiin euroon ja kiinteistöveron 2,57 miljardiin euroon.

Lapuan kaupungin tuloveroprosentti on 8,9 vuonna 2027 (KV 16.11.2026). Veroprosentti säilyy ennallaan. Lapuan kaupungin vuoden 2027 talousarviossa tuloveroprosentti on 8,90. Tuloveroprosentti ja kiinteistöveroprosentit säilyvät ennallaan.

Vuoden 2025 verotulokertymä oli noin 30,9 milj. euroa. Vuoden 2026 talousarviossa verotuloiksi arvioitiin 33,64 milj. euroa. Tilinpäätösennusteen (TPE 2026) mukaan verotuloja kertyy noin 32,56 milj. euroa, mikä on noin 1,1 milj. euroa alkuperäistä talousarviota vähemmän. Kunnallisveron arvioidaan jäävän talousarviosta noin 0,4 milj. euroa ja kiinteistöveron noin 0,7 milj. euroa. Yhteisöveron arvioidaan toteutuvan hieman

talousarviota suurempana. Lokakuun loppuun mennessä verotuloja oli kertynyt yhteensä noin 27,3 milj. euroa eli 81,2% talousarviosta. Verotulot ovat kokonaisuudessaan jääneet talousarviosta 0,7 milj. euroa lokakuun lopussa.

Vuoden 2027 talousarviossa verotuloiksi arvioidaan noin 34 milj. euroa. Kasvua vuoden 2026 tilinpäätösennusteeseen verrattuna on noin 1,5 milj. euroa eli 4,5 prosenttia. Kunnallisveroa arvioidaan kertyvän 27,03 milj. euroa, kiinteistöveroa 4,16 milj. euroa ja yhteisöveroa 2,83 milj. euroa. Kiinteistöverotuloarvio sisältää oletuksen Heininevan aurinkovoimapuiston verotuotosta, jonka määrä ja kertymisen ajankohta ovat vielä epävarmoja. Vuoden 2026 tilinpäätösennusteessa vastaavan verotuoton ei oleteta toteutuvan, joten vuoden 2027 verotulojen arvioitu kasvu perustuu osittain tämän tuoton toteutumiseen.

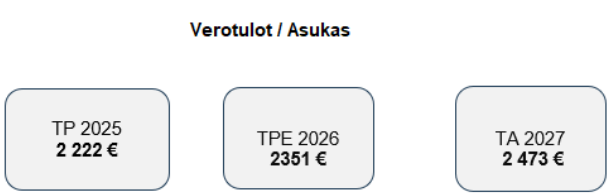
Kiinteistöverotulojen arviointiin liittyy merkittävää epävarmuutta erityisesti Heininevan aurinkovoimapuiston verotuoton osalta. Vuoden 2027 kiinteistöverotuloarvio on noin 0,8 milj. euroa vuoden 2026 tilinpäätösennustetta suurempi, joten kiinteistöveron toteutumisella on olennainen vaikutus verotulojen kokonaiskertymään. Aurinkovoimapuiston vaikutusta kiinteistöverotuloihin tarkennetaan verotustietojen täsmentyessä.

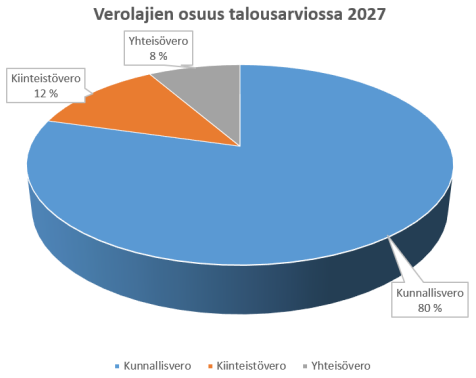
Työllisyyden heikko kehitys lisää kunnallisverotuloihin liittyvää epävarmuutta. Syyskuun 2026 lopussa työttömien työnhakijoiden osuus työvoimasta oli Lapualla 8,7 prosenttia ja työttömien määrä oli kasvanut noin 21 prosenttia edellisvuoden vastaavasta ajankohdasta. Yleinen talouskehitys, paikallinen työllisyystilanne ja yritysten tulokset vaikuttavat ratkaisevasti verotulojen kertymiseen.

Suunnitelmavuonna 2028 verotuloiksi arvioidaan noin 34,9 milj. euroa ja vuonna 2029 noin 36 milj. euroa. Suunnitelmavuosien verotuloarviot ovat alustavia ja täsmentyvät kunkin vuoden talousarvion laadinnan yhteydessä ajantasaisen talous- ja työllisyyskehityksen sekä verotustietojen perusteella.

Yleinen talouskehitys, työllisyyskehitys ja yritysten tulokset vaikuttavat ratkaisevasti verotulojen kertymiseen.

	TP 2025	TA 2026	TPE 2026	Tot. 31.10.26	TA 2027	SU 2028	SU 2029
Kunnallisvero	24 905 313	26 862 000	26 484 000	21 900 092	27 032 000	27 768 000	28 771 000
Kiinteistövero	3 497 624	4 163 000	3 458 000	3 091 812	4 163 000	4 163 000	4 163 000
Yhteisövero	2 536 022	2 612 000	2 612 000	2 320 689	2 832 000	2 952 000	3 072 000
Yhteensä	**30 938 959**	**33 637 000**	**32 554 000**	**27 312 593**	**34 027 000**	**34 883 000**	**36 006 000**

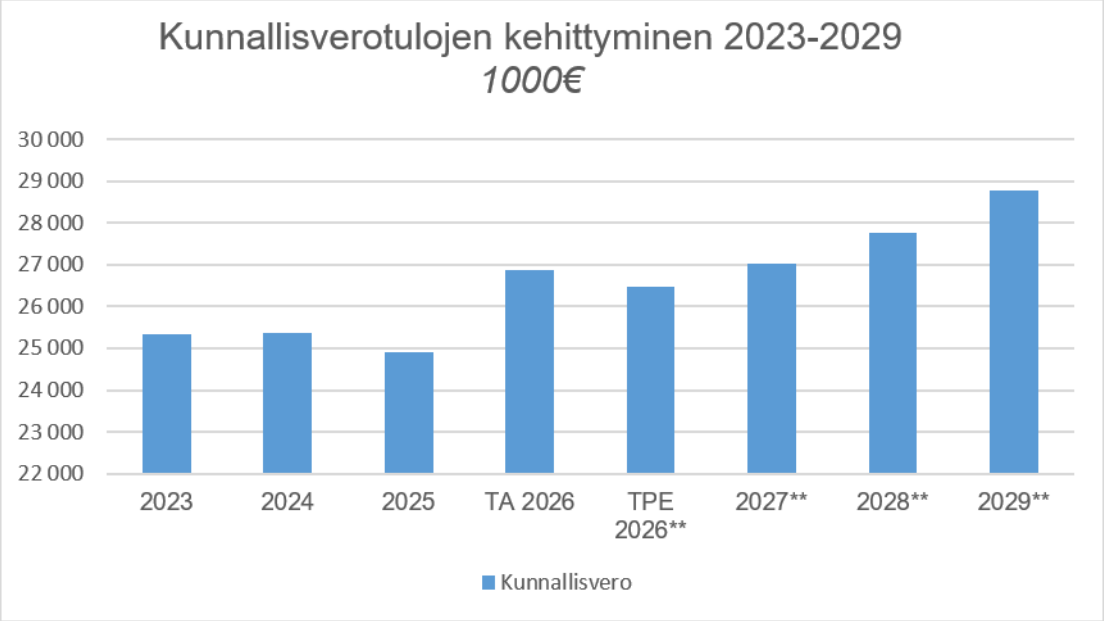
Kunnallisvero

Vuoden 2027 tuloveroprosentti on 8,9. Vuodelle 2027 tuloveroprosentti päätetään kymmenyksen tarkkuudella ja talousarvio on laadittu valtuuston 16.11.2026 hyväksymän 8,9 tuloveroprosentin mukaan. Kuntaliiton lokakuun 2026 ennusteessa Lapuan ansiotulojen arvioidaan kasvavan 2,8 prosenttia vuonna 2027. Koko maan ansiotulojen kasvuksi arvioidaan 3,7 prosenttia.

Vuonna 2027 kunnallisveron tuottoon vaikuttavat ansiotuloverotuksen indeksitarkistus sekä työtulo- ja yrittäjävähennysten kasvattaminen. Veroperustemuutosten arvioidaan vähentävän kuntien kunnallisverotuloja koko maassa nettomääräisesti noin 77 milj. euroa. Menetykset korvataan kunnille valtionosuuksissa.

Lapuan kunnallisverotulojen kehitykseen vaikuttavat lisäksi paikallinen työllisyystilanne ja ansiotulojen kehitys.

Lapuan kunnallisverotilitysten arvioidaan olevan 27,03 milj. euroa. Kunnallisverotulojen kasvu olisi näin ollen talousarvion 2026 kunnallisverotuloihin verrattuna vain 0,17 milj. euroa suurempi. Kuluvan vuoden 2026 lokakuun kunnallisveroennusteet ovat kuitenkin laskeneet budjetoidusta määrästä ja päivitetyn tilinpäätösennusteen mukaan kunnallisverotulot olisivat 26,48 milj. euroa.

TA 2026 = Talousarviossa budjetoitu kunnallisvero (alkup. talousarvio)

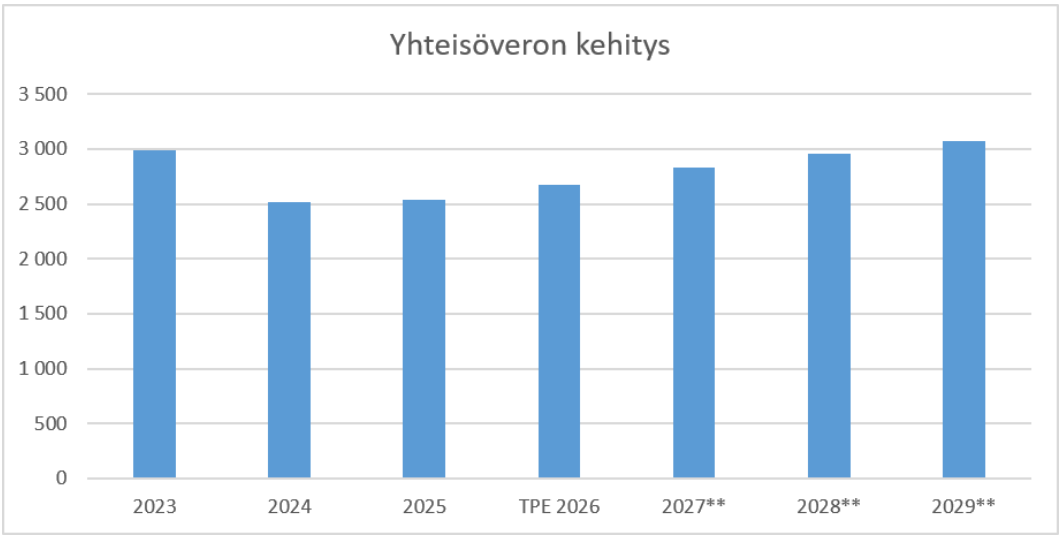
TPE 2026 = Ennakoitu kunnallisvero tilikaudella 2026 (lokakuun kunnallisveroennuste)

Yhteisövero

Kuntaryhmän jako-osuus vuonna 2026 on 22,84 %. Arvioitu kuntaryhmän jako-osuus ensi vuodelle on 25,61 %. Kaupungin vuoden 2027 yhteisöveron jako-osuus määräytyy verovuosien 2024 ja 2025 tietojen perusteella laskettujen jako-osuuksien keskiarvona. Kunnassa toimivien yritysten tuloskehitys vaikuttaa siten kaupungin yhteisöverotuloihin viiveellä.

Yhteisöveron kertymä on ollut kuluvana vuonna 2026 lokakuun loppuun asti budjetoitua parempaa. Yhteisöverotuloja on kertynyt lokakuun 2026 loppuun mennessä noin 2,32 milj. euroa. Päivitetyn tilinpäätösennusteen mukaan yhteisöveroa kertyy noin 2,65 milj. euroa, mikä ylittää talousarvion noin 39 000 eurolla. Yhteisöverotulojen arvioidaan siten toteutuvan hieman talousarviota suurempina. Loppuvuoden kertymään liittyy kuitenkin epävarmuutta, sillä yritysten ennakkoverojen muutokset ja verotuksen oikaisut voivat vaikuttaa tilityksiin. Vuoden 2027 talousarviossa yhteisöverotuloiksi arvioidaan noin 2,83 milj. euroa.

Talousarviovaiheessa on arvioitu kaupungin yhteisövero-osuuden olevan 2,83 milj. euroa vuonna 2027. Yhteisöveroennuste perustuu Kuntaliiton veroennustekehikkoon. Vuoden 2027 yhteisöveron tuottoennusteen lähtökohtana on viimeisin valmistunut yhteisöverotus, jota tarkistetaan yritysten arvioidun tuloskehityksen ja veroperustemuutosten perusteella. Yritysten tuloskehitystä arvioidaan kansantalouden tilinpidon toimintaylijäämän muutoksen avulla. Toimintaylijäämän kehitys ei kuitenkaan täysin vastaa yritysten verotettavien tulosten kehitystä, minkä vuoksi ennusteeseen liittyy epävarmuutta erityisesti suhdanteiden muuttuessa voimakkaasti.

Kiinteistövero

Kiinteistövero on kiinteistöveroprosentin mukainen osuus kiinteistön arvosta. Kiinteistöverolain 11 §:n mukaan kunnanvaltuusto määrää kunnan kiinteistöveroprosenttien suuruuden laissa määriteltyjen vaihteluvälien rajoissa vuosittain etukäteen samalla, kun se vahvistaa varainhoitovuoden tuloveroprosentin. Kiinteistöveroprosentit määrätään prosentin sadasosan tarkkuudella.

Kiinteistöveroprosentteihin ei tehty muutoksia vuodelle 2027. Vuoden 2027 talousarviossa kiinteistöverotuloiksi arvioidaan 4,163 milj. euroa. Arvio sisältää oletuksen Heininevan aurinkovoimapuiston kaupungin kiinteistöveropohjaa kasvattavasta vaikutuksesta. Aurinkovoimapuiston kiinteistöverotuoton arviointiin liittyy epävarmuutta, sillä koko investoinnin arvo ei muodosta kiinteistöveron verotusarvoa. Tuottoon vaikuttavat verotuksen piiriin kuuluvien rakenteiden verotusarvot sekä veron maksamisen ja kaupungille tilittämisen ajankohdat.

Vuoden 2026 päivitetyn tilinpäätösennusteen mukaan kiinteistöverotuloja kertyy noin 3,458 milj. euroa. Heininevan aurinkovoimapuistosta odotettu lisätuotto ei ole ollut havaittavissa lokakuun loppuun mennessä saaduissa tilityksissä. Tilityksiä voidaan kuitenkin saada vielä marras–joulukuussa, joten lopulliseen kertymään liittyy epävarmuutta.

Suunnitelmavuosien 2028 ja 2029 kiinteistöverotuloiksi arvioidaan 4,163 milj. euroa vuodessa. Arviot ovat alustavia ja täsmentyvät kunkin vuoden talousarvion laadinnan yhteydessä.

Vuoden 2027 kiinteistöveroprosentit:

Kiinteistöveroprosentit 2027	Vaihteluväli	Lapua 2027
Maapohjan yleinen kiinteistöveroprosentti	1,30 - 2,00	**1,30**
Rakennusten yleinen kiinteistöveroprosentti	0,93 - 2,00	**1,05**
Vakituisten asuinrakennusten veroprosentti	0,41 - 1,00	**0,45**
Muiden asuinrakennusten veroprosentti	0,93 - 2,00	**1,05**
Rakentamattoman rakennuspaikan veroprosentti	2,00 - 6,00	**6,00**
Yleishyödyllinen yhteisö	0,00 - 2,00	**0,00**
Voimalaitos	0,93 - 3,10	**3,10**

3.2 Valtionosuudet

Valtionosuusjärjestelmän kautta valtio osallistuu lakisääteisten kunnallisten peruspalvelujen rahoitukseen. Valtionosuudet tulevat kunnille laskennallisin perustein ja maksetaan kunnalle automaattisesti ilman erillistä hakemusta. Lisäksi kunnille voidaan myöntää hakemuksesta valtionavustuksia. Valtionosuusjärjestelmän tarkoituksena on kuntien vastuulla olevien julkisten palvelujen saatavuuden varmistaminen tasaisesti koko maassa siten, että kansalaiset voivat saada tietyn tasoiset peruspalvelut asuinpaikastaan riippumatta kohtuullisella verorasituksella. Tämä toteutetaan tasaamalla kuntien välisiä eroja palvelujen järjestämisen kustannuksissa sekä tulopohjissa. Suomen valtionosuusjärjestelmä koostuu kustannus- ja tarve-erojen tasauksesta sekä tulopohjan tasauksesta. Kustannuserojen tasauksen laskentaperusteena ovat asukasmäärän ja ikärakenteen lisäksi erilaiset olosuhdetekijät. Kuntien erilaista tulopohjaa tasataan kuntien kesken kunnan verotulojen perusteella. Lisäksi opetus- ja kulttuuriministeriö myöntää perusopetukseen oppilaskohtaista lisärahoitusta ja rahoitusta muuhun opetus- ja kulttuuritoimintaan.

Peruspalvelujen valtionosuus pienenee vuonna 2027 noin 110 milj. euroa 3,44 mrd. euroon. Valtionosuutta vähentävät erityisesti sote-uudistukseen liittyvät määräaikaiset vähennykset, yhteensä 231 milj. euroa, sekä kasvutoimien rahoitukseen liittyvä pysyvä 75 milj. euron vähennys. Valtionosuuden 3,5 prosentin indeksikorotus lisää rahoitusta 114 milj. euroa, mutta indeksijarru pienentää lisäystä 91,2 milj. eurolla. Indeksikorotuksen nettovaikutus jää siten noin 23 milj. euroon. Valtion ja kuntien välinen kustannustenjaon tarkistus vähentää valtionosuutta 55 milj. euroa vuonna 2027. Peruspalvelujen valtionosuusprosentti laskee 25,72 prosentista 25,05 prosenttiin. Tehtävämuutokset kasvattavat valtionosuutta nettomääräisesti 41 milj. euroa. Lisäykset liittyvät pääosin kotoutumiskoulutuksen rahoituksen siirtoon, työllisyyspoliittiseen avustukseen ja kotoutumistuen kustannuksiin. Vähennyksiä aiheuttavat muun muassa työllistämisvelvoitteen kumoaminen ja tilapäistä suojelua saavien siirtyminen yleistuelle. Verotulomenetysten korvaukset ovat 616,5 milj. euroa. Veroperustemuutokset kasvattavat korvauksia nettomääräisesti 89,5 milj. euroa. Yhteisöverokannan alentaminen 20 prosentista 18 prosenttiin kompensoidaan kunnille yhteisöveron jako-osuutta muuttamalla, eikä vaikuta siten verotulomenetyksen korvaukseen. Opetus- ja kulttuuritoimen valtionosuudet säilyvät noin 1,3 mrd. eurossa.

Vuoden 2027 peruspalveluiden valtionosuudet määräytyvät 31.12.2025 asukasmäärän mukaan. Opetus- ja kulttuuritoimen vuoden valtionosuudet määräytyvät alustavasti vuoden 2026 oppilasmäärien mukaan ja lopulliset vuoden 2027 valtionosuudet tulevat vuoden 2026 toteutuneiden oppilasmäärien mukaan. Opetus- ja kulttuuritoimen valtionosuudet täsmentyvät tammikuussa julkaistavissa rahoituspäätöksissä.

Ennakollisen valtionosuuslaskelman mukaan Lapuan valtionosuudet olisivat 13,59 milj. euroa. Opetus- ja kulttuuritoimen valtionosuudet ovat tästä -0,058 milj. euroa, verotulomenetysten korvaus 1,67 milj. euroa ja peruspalvelujen valtionosuus 6,28 milj. euroa sekä valtionosuuden tasaus 5,7 milj. euroa.

	TA 2027	TPE 2026	TA 2026
Peruspalvelujen valtionosuus ilman tasausta	6 275 168	7 140 399	7 083 042
Verotuloihin perustuva valtionosuuden tasaus	5 695 647	5 834 160	5 875 587
Verotulomenetysten korvaus	1 672 306	1 448 913	1 469 086
Opetus- ja kulttuuritoimen valtionosuus	-58 121	67 444	318 734
Valtionosuus yhteensä	**13 585 000**	**14 490 916**	**14 746 449**
Kotikuntakorvaus, netto	-75 280	-144 697	-144 697
Maksuun tulevat valtionosuudet	**13 509 720**	**14 346 219**	**14 601 752**

Taloussuunnitelmavuosien valtionosuuksiin on arvioitu kohdistuvan n. 0,5 milj. euron vuosittainen vähennys johtuen Suomen valtion säästötoimenpiteistä sekä lapsimäärän vähentymisestä. Taloussuunnitelmavuosien 2028–2029 valtionosuuksiin kohdistuu epävarmuutta ja niitä tarkastellaan yksityiskohtaisemmin kunakin talousarviovuonna tietojen täsmentyessä.

Suunnitelmassa ei ole huomioitu valmistelussa olevaa esitystä perustoimeentulotuen rahoitukseen liittyvästä muutoksesta. Esityksen mukaan vuodesta 2029 alkaen perustoimeentulotuen rahoitusosuutta ei enää vähennetä takautuvasti kuntien peruspalvelujen valtionosuudesta, vaan kuntien rahoitusosuus laskutetaan kunnalta tuen maksukuukautta seuraavana kuukautena. Samalla perustoimeentulotuen meno kohdistuu sille vuodelle, jolta se aiheutuu.

3.3 Toimintatuotot

Siltä osin kuin kaupunginvaltuusto ei ole erikseen vahvistanut joidenkin maksujen perusteita, lautakuntien tulee vahvistaa maksujen perusteet kulloinkin voimassa olevan lainsäädännön mahdollistamalla tavalla. Lautakuntien tulee vuosittain tarkistaa maksujen määrät ja tehdä tarvittaessa kustannustason muutosta vastaavat tarkistukset.

Vuoden 2027 talousarvion arvioidut toimintatuotot ovat 10,65 milj. euroa. Vuoden 2026 talousarvioon verrattuna toimintatuotot ovat vähentyneet 6,7 % eli vajaat 0,76 milj. euroa. Toimintatuottojen vähentyminen johtuu pääasiassa sote-kiinteistöjen vuokratulojen vähentymisestä.

Toimintatuottojen osuus toimintakuluista on vuoden 2027 talousarviossa n. 20,5%. Toimintatuottojen osuus kaikista kaupungin tuloista on n. 18 %.

3.4 Toimintakulut

Toimintakulut vuoden 2027 talousarviossa ovat yhteensä 52,2 milj. euroa. Vuoden 2027 talousarvioehdotuksen toimintakulujen kasvu on 0,3 % (eli 0,18 milj. euroa) vuoden 2026 talousarvioon verrattuna, mikä vastaa tavoiteltua tiukkaa menokehitystä. Talouden tasapainottamiseksi ja määrärahakehyksessä pysymiseksi toiminnassa on etsittävä aktiivisesti säästöjä ja tehtävä kustannustehokkaita ratkaisuja.

Talousarvion toimintakuluista merkittävimmän erän muodostavat henkilöstökulut, joiden osuus on n. 62 % kaikista toimintakuluista. Kokonaiskulurakenteesta (mukaan lukien rahoituskulut, poistot) henkilöstökulujen osuus on 53%. Henkilöstökulujen määrä vuoden 2027 talousarviossa on n. 32,3 milj. euroa. Palvelujen ostojen osuus on 20% eli 12 milj. euroa. Aineiden ja tarvikkeiden osuus on 5,8 milj. euroa eli 9%. Avustusten määrä on 1,8 milj. euroa eli n. 3%. Vuokrien ja muiden toimintakulujen osuus on n. 0,3 milj. euroa, mikä vastaa 1% osuutta kaikista toimintakuluista.

3.4.1 Henkilöstömenot

Henkilöstömenot ovat n. 62% kaupungin kulurakenteesta mikä vastaa 32,3 milj. euroa. Lapuan kaupungin toiminta on palvelutoimintaa, joten on luonnollista, että henkilöstömenot ovat suurin kuluerä. Palkkakulujen osuus talousarviossa 2027 on kasvanut edelliseen talousarvioon verrattuna 0,6 milj. euroa eli 2,4%.

Keväällä 2025 solmittu kolmivuotinen kunta-alan virka- ja työehtosopimus (1.6.2025–29.2.2028) kasvattaa kustannuksia merkittävästi. Vuoden 2027 palkkakulujen nousuun vaikuttaa keskeisesti se, että voimaan tulleet korotukset (yleiskorotus 2,27 %, paikallinen järjestelyerä 0,2 % ja kehittämiserä 0,4 %) rasittavat taloutta täysimääräisesti vasta vuonna 2027. Lisäksi kustannuksia nostavat 1.4.2027 voimaan tulevat korotukset, joita ovat 2,0 %:n yleiskorotus, 0,4 %:n paikallinen järjestelyerä sekä 0,4 %:n kehittämisohjelmaerä.

Kunta-alan sopimuskorotukset ajalla 1.6.2025-1.2.2028:

		KVTES	OVTES pl. osio G	OVTES osio G	TS	TTES
1.6.2025	**Kehittämisohjelmaerä (paikallinen erä)**	0,45 % (Liite 15 0,80 %)	0,40 %	0,25 %	0,50 % + 0,15 %	0,40 %
1.6.2025	**Kehittämisohjelmaerä (keskitetty erä)****	-	-	-	0,15 %	0,40 %
1.10.2025	**Yleiskorotus**	2,50 % / 53 €	2,50 %		2,50 % / 53 €	2,50 %
1.8.2026	**Yleiskorotus**	2,27 %	2,27 %		2,27 %	2,27 %
1.10.2026	**Paikallinen järjestelyerä**	0,20 %	0,20 %		0,20 %*	0,20 %*
1.10.2026	**Kehittämisohjelmaerä (paikallinen erä)**	0,40 %	0,40 %***	0,40 %***	0,40 %*	0,40 %*
1.4.2027	**Yleiskorotus******	2,00 %	2,00 %		2,00 %	2,00 %
1.4.2027	**Paikallinen järjestelyerä******	0,40 %	0,40 %		0,40 %*	0,40 %*
1.4.2027	**Kehittämisohjelmaerä (paikallinen erä)**	0,40 %	0,40 %*****	0,40 %*****	0,40 %*	0,40 %*
1.2.2028	**Kehittämisohjelmaerä (paikallinen erä)**	1,00 %	1,00 %	1,00 %	1,00 %*	1,00%*

3.4.2 Sisäiset vuokrat

Talousarviosta on jätetty sisäiset vuokrat talousarvion laadintavaiheessa pois vertailukelpoisuuden vuoksi. Sisäiset vuokrat tuodaan alkuvuodesta 2027 kaupunginvaltuustolle käsiteltäväksi.

3.5 Rahoitustulot ja -menot

Vakaana jatkuneen korkokehityksen jälkeen Iranin ja Yhdysvaltojen välinen konflikti nosti jyrkästi energian hintaa ja kiihdytti inflaatiota. Hintapaineiden hillitsemiseksi Euroopan keskuspankki on käynnistänyt rahapolitiikan kiristämisen ja ohjauskorkojen nostot kuluvana vuonna. Kuuden kuukauden euribor-koron odotetaan jatkavan nousuaan ja vakiintuvan ensi vuodesta alkaen noin 3,5 %:n tuntumaan. Pitkien korkojen selvä nousu on samalla muuttanut korkokäyrän normaaliksi eli nousevaksi, mutta ennustetun korkokehityksen arvioidaan tasaavan käyrää tulevaisuudessa.

Vuoden 2026 lainojen korkokuluiksi arvioidaan 1,56 milj. euroa. Vuoden 2026 talousarvioon verrattuna korkokustannukset toteutuvat talousarviota noin 0,22 milj. euroa suurempina. Vuoden 2026 lopun lainamäärän arvioidaan olevan 73 milj. euroa.

Vuoden 2027 lopun lainamäärän arvioidaan olevan n. 77 milj. euroa ja lainojen korkojen arvioidaan olevan 1,8 milj. euroa. Keskimääräinen lainojen korko% on 2,5 %. Ensi vuoden talousarvio on laadittu hieman tämän hetken markkinaennusteiden mukaista korkotasoa alhaisempien korkojen varaan. Tällainen kehitys on todennäköinen, mikäli Iranin sota rauhoittuisi lähiaikoina ja paineet energian hinnassa hellittäisivät ensi vuotta kohden. Lyhyillä euribor-koroilla on vaikutusta erityisesti kuntatodistuksista maksettaviin korkoihin.

Lapuan kaupungin lainoista on vuoden 2026 lopussa n. 56% kiinteäkorkoista lainaa ja 44 % on vaihtuvakorkoista lainaa.

Rahoitustuottoja arvioidaan kertyvän ensi vuonna noin 0,2 milj. euroa. Rahoitustuottojen määrä on varsin vähäinen.

3.6 Vuosikate, poistot ja tilikauden tulos

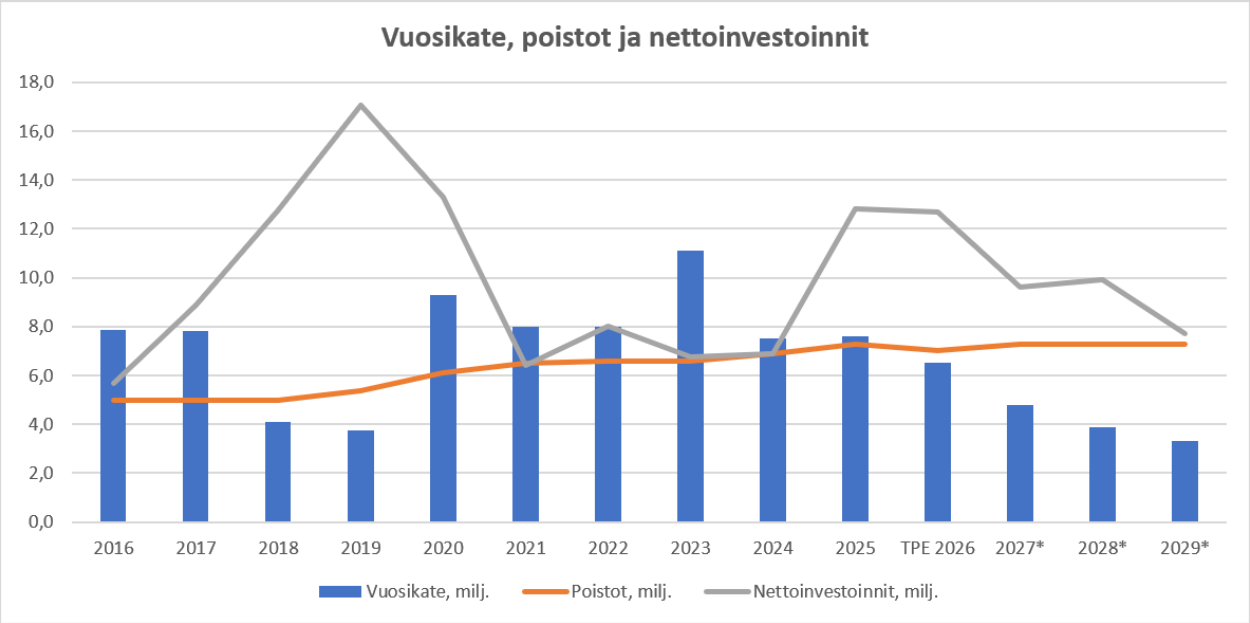
Vuoden 2025 tilinpäätöksen vuosikate oli 7,6 milj. euroa ja tilikauden tulos oli ylijäämäinen 0,27 milj. euroa.

Talousarviovuodesta 2026 on alkuperäisen talousarvion mukaan ennakoitu nollatulosta, mutta valmisteltujen talousarviomuutosesitysten (verotulot, valtionosuudet ja lainojen korkokulut) myötä muutetun talousarvion ennustetaan kääntyvän noin 1,56 milj. euroa alijäämäiseksi. Lapuan kaupungin käyttötalous on toteutunut lokakuun lopussa kuitenkin toimintakulujen alittumisen ansiosta talousarvion tasaista toteutumaa parempana. Lokakuun lopun tilanteessa vuosikate on 5,56 milj. euroa. Koko vuoden 2026 lopullista tulosta arvioitaessa on kuitenkin pidettävä mielessä, että loppuvuoden kulut ovat yleensä alkuvuotta raskaampia. Esimerkiksi elokuussa voimaan tulleet palkkojen yleiskorotukset kasvattavat henkilöstökustannuksia loppuvuoden aikana. Myös verotulojen ja valtionosuuksien loppuvuoden kertymään sisältyy riskiä, jolla on suora vaikutus tilikauden tulokseen. Talousarvion tasaista toteutumaa pienempien toimintakulujen vuoksi talouden toteutumalukuja voidaan kuitenkin pitää melko tasapainoisina lokakuun talousraporttien osalta ja tämän vuoksi talousarvion ennakoitu noin 1,56 milj. euron alijäämä ei toteutuisi täysimääräisenä.

Vuoden talousarvio 2027 on alijäämäinen 2,49 milj. euroa. Vuoden 2027 talousarviota täsmennetään vielä vuoden 2027 aikana kouluverkkopäätösten ja teknisen toimialan YT-neuvotteluiden vuoksi. Päätösten vaikutukset tuodaan valtuustolle talousarviomuutoksena.
Vuoden 2027 talousarvion vuosikate on 4,8 milj. euroa ja poistojen jälkeen tilikauden tulos olisi -2,49 milj. euroa. Lapuan kaupungin suunnitelmapoistoiksi arvioidaan 7,3 milj. euroa. Lopullinen poistomäärä selviää tilinpäätöksen laatimisen yhteydessä.

Suunnitelmakausien poistojen määrän on arvioitu pysyvän n. 7,3 milj. euron tasossa. Poistojen määrä kasvaa uusien investointien myötä ja tarkentuu talousarviovuosittain.

Seuraavassa kaaviossa esitetään vuosikate, poistot ja nettoinvestoinnit vuosilta 2016-2029.

3.7 Yhteenveto lautakuntien määrärahoista

Vaalit	TA 2027
Toimintatuotot	15 000
Toimintakulut	-35 000
Toimintakate	**-20 000**

Tarkastuslautakunta	TA 2027
Toimintatuotot	0
Toimintakulut	-37 850
Toimintakate	**-37 850**

Valtuusto	TA 2027
Toimintatuotot	0
Toimintakulut	-65 700
Toimintakate	**-65 700**

Kaupunginhallitus	TA 2027
Toimintatuotot	3 331 000
Toimintakulut	-6 215 100
Toimintakate	**-2 884 100**

Sivistyslautakunta	TA 2027
Toimintatuotot	1 125 500
Toimintakulut	-24 292 750
Toimintakate	**-23 167 250**

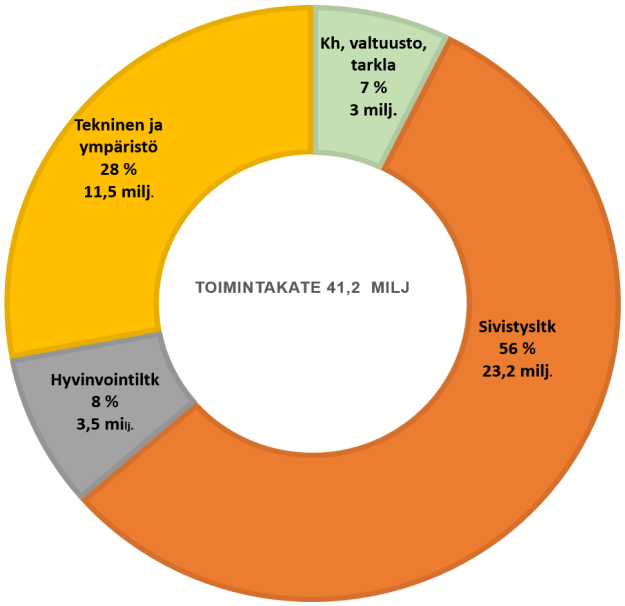
Hyvinvointilautakunta	TA 2027
Toimintatuotot	1 274 400
Toimintakulut	-4 759 330
Toimintakate	**-3 484 930**

Tekninen lautakunta	TA 2027
Toimintatuotot	4 756 874
Valmistus omaan käyttöön	400 000
Toimintakulut	-16 479 394
Toimintakate	**-11 322 520**

Ympäristölautakunta	TA 2027
Toimintatuotot	143 650
Valmistus omaan käyttöön	0
Toimintakulut	-338 650
Toimintakate	**-195 000**

Valtuustoon nähden sitovia eriä ovat lautakuntien toimintakatteet.

Toimielinten toimintakatteiden prosentuaalinen osuus koko kaupungin toimintakatteesta talousarviossa 2027 on nähtävissä seuraavasta kuviosta.

Kuviossa on yhdistetty valtuusto, tarkla ja vaalit kaupunginhallitukseen ja ympäristölautakunta tekniseen lautakuntaan.

4 Tulos- ja rahoituslaskelma

4.1 Tuloslaskelma

Talousarvion tuloslaskelmaosa osoittaa, kuinka kunnan tulorahoitus riittää palvelutoiminnan menoihin, korkoihin ja muihin rahoitusmenoihin sekä taloudellisen käyttöiän mukaisiin suunnitelman mukaisiin poistoihin. Tuloslaskelmassa lasketaan yhteen talousarvion käyttötalousosan toimintatulot ja -menot. Tuloslaskelmaosan välituloksina esitetään seuraavat tiedot:

* Toimintakate kertoo, paljonko toimintamenoista jää katettavaksi verotuloilla, valtionosuuksilla ja rahoitustuloilla
* Vuosikate ilmoittaa paljonko tulorahoituksesta jää investointien, lainanlyhennysten ja muiden pitkävaikutteisten menojen kattamiseen
* Tilikauden tulos kertoo tilikauden tulojen ja menojen erotuksen
* Tilikauden yli- tai alijäämä sisältää niin sanotut tuloksenkäsittelyerät eli poistoeron, varausten ja rahastojen muutokset. Tilikauden yli- tai alijäämä lisää tai vähentää kunnan omaa pääomaa.

Vuoden 2027 talousarvion toimintakate on 41,18 milj. euroa negatiivinen. Toimintakate heikkenee 0,94 milj. euroa vuoden 2026 alkuperäiseen talousarvioon verrattuna. Toimintatuotot ovat 10,65 milj. euroa ja vähenevät 0,76 milj. euroa eli 6,7 prosenttia. Vähennys johtuu pääasiassa sote-kiinteistöjen vuokratulojen pienenemisestä. Toimintakulut ovat 52,22 milj. euroa ja kasvavat 0,18 milj. euroa eli 0,3 prosenttia. Näin ollen toimintakatetta heikentää ennen kaikkea toimintatuottojen väheneminen. Tuloslaskelman talousarvio- ja tilinpäätösluvut esitetään vertailukelpoisuuden vuoksi ilman sisäisiä vuokria.

Verotuloiksi arvioidaan 34,03 milj. euroa ja valtionosuuksiksi 13,59 milj. euroa. Verorahoitus on yhteensä 47,61 milj. euroa eli 0,77 milj. euroa pienempi kuin vuoden 2026 alkuperäisessä talousarviossa. Verotulojen arvioidaan kasvavan 0,39 milj. euroa, ja valtionosuuksien arvioidaan vähenevän 1,16 milj. euroa. Vuoden 2027 kiinteistöveroarvio sisältää Heininevan aurinkovoimapuistosta odotettavaa verotuottoa. Tuoton määrään ja tilitysten ajoitukseen liittyy epävarmuutta. Työllisyyden kehitys vaikuttaa sekä kunnallisveron kertymään että kaupungin rahoitusosuuteen työttömyysetuuksista.

Rahoitustuottojen ja -kulujen nettomäärä on 1,63 milj. euroa negatiivinen. Lainojen korkokuluihin on varattu 1,80 milj. euroa eli 0,46 milj. euroa enemmän kuin vuoden 2026 alkuperäisessä talousarviossa. Korkokuluarvio perustuu arvioon kaupungin lainakannasta ja korkotasosta. Korkotason muutokset vaikuttavat erityisesti vaihtuvakorkoisten lainojen ja lyhytaikaisen rahoituksen kustannuksiin.

Vuoden 2027 vuosikate on 4,81 milj. euroa eli noin 350 euroa asukasta kohden. Vuosikate on 2,19 milj. euroa pienempi kuin vuoden 2026 alkuperäisessä talousarviossa. Poistojen määräksi arvioidaan 7,30 milj. euroa, josta vuosikate kattaa noin 66 prosenttia. Tilikauden alijäämä on 2,49 milj. euroa. Vuosikatetta heikentävät toimintakatteen heikkeneminen, verorahoituksen väheneminen ja rahoituskulujen kasvu.

Vuoden 2027 talousarvion toteutumiseen vaikuttaa myös palveluverkkoa koskevien päätösten ajoitus. Sivistyslautakunnan talousarvioesitys laadittiin oletuksella, että Kauhajärven, Hellanmaan ja Männikön koulujen toiminta päättyisi elokuussa 2027. Kaupunginvaltuuston päätöksen mukaan Kauhajärven koulu lakkautetaan elokuussa 2027 ja Hellanmaan ja Männikön koulut elokuussa 2028. Päätetystä aikataulusta aiheutuva sivistystoimialan määrärahatarpeen lisäys tuodaan valtuuston päätettäväksi erillisenä

talousarviomuutoksena. Teknisen toimialan säästövaikutukset tarkentuvat toimenpiteiden ja niiden ajoituksen varmistuessa.

Vuosien 2028–2029 taloussuunnitelman laskelmat on laadittu vuoden 2027 talousarvion pohjalta. Laskelmissa vuosikate laskee 3,87 milj. euroon vuonna 2028 ja 3,29 milj. euroon vuonna 2029. Tilikauden alijäämä on laskelmissa vastaavasti 3,43 milj. euroa ja 4,01 milj. euroa. Molemmat suunnitelmavuodet ovat siten nykyisillä oletuksilla alijäämäisiä, mutta alijäämien suuruus on vielä epävarma. Suunnitelmavuosien laskelmiin ei ole sisällytetty kaupunginvaltuuston kouluverkkopäätösten eikä teknisen toimialan yhteistoimintaneuvottelujen taloudellisia vaikutuksia. Laskelmat päivitetään kunkin vuoden talousarvion laadinnan yhteydessä, kun toimenpiteiden vaikutukset ja ajoitus sekä verotulo-, valtionosuus- ja kustannusarviot tarkentuvat.

Vuoden 2025 tilinpäätöksessä kaupungin taseessa oli kertynyttä ylijäämää 27,65 milj. euroa. Nykyisten laskelmien mukaiset vuosien 2027–2029 alijäämät pienentäisivät toteutuessaan kertynyttä ylijäämää yhteensä noin 9,93 milj. euroa. Talouden tasapainottamistoimia on tarpeen toteuttaa jo vuonna 2027 ja seurata niiden vaikutuksia osana talousarvion toteutumista. Vuosikatteen vahvistaminen parantaa mahdollisuuksia rahoittaa investointeja tulorahoituksella. Investointihankkeet on asetettava tärkeysjärjestykseen ja niiden laajuus ja ajoitus sovitettava kaupungin rahoituskykyyn, jotta lainakannan kasvua ja korkokuluja voidaan hillitä.

Tuloslaskelma Ulkoiset	Tilinp. 2025	Talousarvio 2026	Talousarvio 2027	Muutos TA 2027/2026 €	Muutos TA 2027/TA2026 %	TS 2028	TS 2029
Toimintatuotot							
Myyntituotot	5 544 139	5 115 900	5 169 024	53 124	1,0 %	5 247 000	5 325 000
Maksutuotot	1 208 489	1 161 250	1 274 350	113 100	9,7 %	1 293 000	1 313 000
Tuet ja avustukset	915 592	854 078	837 390	-16 688	-2,0 %	850 000	863 000
Muut toimintatuotot	4 204 072	4 278 750	3 365 660	-913 090	-21,3 %	3 416 000	3 467 000
Toimintatuotot	**11 872 292**	**11 409 978**	**10 646 424**	-763 554	-6,7 %	**10 806 000**	**10 968 000**
Valmistus omaan käyttöön	373 299	400 000	**400 000**	0	0,0 %	300 000	300 000
Toimintakulut							
Henkilöstökulut	-30 399 946	-31 944 690	-32 312 610	-367 920	1,2 %	-33 282 000	-34 281 000
Palvelujen ostot	-11 012 063	-12 193 620	-11 966 574	227 046	-1,9 %	-12 182 000	-12 401 000
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-5 392 313	-5 711 848	-5 806 820	-94 972	1,7 %	-5 911 300	-6 017 000
Avustukset	-1 897 106	-1 828 800	-1 788 400	40 400	-2,2 %	-1 821 000	-1 849 000
Muut toimintakulut	-528 900	-365 570	-349 370	16 200	-4,4 %	-356 000	-363 000
Toimintakulut	**-49 230 329**	**-52 044 528**	**-52 223 774**	-179 246	0,3 %	-53 552 300	-54 911 000
Toimintakate	**-36 984 738**	**-40 234 550**	**-41 177 350**	**-942 800**	2,3 %	**-42 446 300**	**-43 643 000**
Kunnallisvero	24 905 313	26 862 000	27 032 000	170 000	0,6 %	27 768 000	28 771 000
Yhteisövero	2 536 022	2 612 000	2 832 000	220 000	8,4 %	2 952 000	3 072 000
Kiinteistövero	3 497 624	4 163 000	4 163 000	0	0,0 %	4 163 000	4 163 000
Verotulot yht.	30 938 959	33 637 000	34 027 000	390 000	1,2 %	34 883 000	36 006 000
Valtionosuudet	14 558 448	14 746 400	13 585 000	-1 161 400	-7,9 %	13 085 000	12 585 000
Rahoitustuotot ja -kulut							
Korkotuotot	32 545	15 000	15 000	0	0,0 %	15 000	15 000
Muut rahoitustuotot	208 812	220 000	200 000	-20 000	-9,1 %	180 000	180 000
Korkokulut	-1 164 528	-1 340 000	-1 800 000	-460 000	34,3 %	-1 800 000	-1 800 000
Muut rahoituskulut	-26 114	-43 850	-40 000	3 850	-8,8 %	-50 000	-50 000
Rahoitustuotot ja -kulut	-949 285	-1 148 850	-1 625 000	-476 150	41,4 %	-1 655 000	-1 655 000
Vuosikate	**7 563 384**	**7 000 000**	**4 809 650**	-2 190 350	-31,3 %	**3 866 700**	**3 293 000**
Poistot ja arvonalentumiset	-7 290 935	-7 000 000	-7 300 000	-300 000	4,3 %	-7 300 000	-7 300 000
Satunnaiset erät							
Tilikauden tulos	**272 448**	**0**	**-2 490 350**	**-2 490 350**		**-3 433 300**	**-4 007 000**

Tunnusluvut	TP 2025	TA 2026	TA 2027	TS 2028	TS 2029
Ylijäämä taseessa (1000€)	27 646	27 646	25 156	21 723	17 716
Toimintatuotot/toimintakulut %	24,3 %	22,1 %	20,5 %	20,3 %	20,1 %
Vuosikate / poistot %	103,7 %	100,0 %	65,9 %	53,0 %	45,1 %
Vuosikate €/ asukas	543	506	350	283	242
Verotulot € / asukas	2 222	2 430	2 473	2 550	2 648
* Asukasmäärä	13 927	13 844	13 758	13 678	13 598

** Tilastokeskuksen väestöennuste*

4.2 Rahoituslaskelma

Talousarvion laskelmaosan rahoituslaskelmaan kootaan käyttötalous-, tuloslaskelma- ja investointiosan tulojen ja menojen aiheuttama rahavirta (toiminnan ja investointien rahavirta). Lisäksi rahoitusosaan merkitään kaupungin antolainauksen, lainakannan ja mahdolliset oman pääoman muutokset sekä arvio merkittävistä muutoksista muissa maksuvalmiuden erissä (rahoituksen rahavirta).

Rahoituslaskelma on rahavirtalaskelman luonteinen, sen lopussa esitetään toiminnan ja investointien sekä rahoituksen rahavirtojen vaikutus kaupungin rahavaroihin eli sitä, miten kaupungin rahavarat muuttuvat toiminnan johdosta tilikauden aikana. Välituloksena esitetään vaikutus maksuvalmiuteen.

Vuoden 2027 talousarviossa kaupungin tulorahoitus on 4,81 milj. euroa. Investointimenot ovat 9,85 milj. euroa ja omaisuuden myyntituloja arvioidaan kertyvän 0,25 milj. euroa. Investointien nettorahoitustarve on siten 9,60 milj. euroa. Tulorahoitus kattaa 49 % investointimenoista. Toiminnan ja investointien rahavirta on 4,79 milj. euroa negatiivinen.

Vuonna 2027 uutta pitkäaikaista lainaa arvioidaan nostettavan 13 milj. euroa. Kaupungin pitkäaikaisia lainoja lyhennetään maksuohjelmien mukaisesti 9,33 milj. eurolla. Lainakannan arvioidaan kasvavan 3,67 milj. euroa. Vuoden 2026 lopun tilinpäätösennusteen mukainen lainakanta on 73,35 milj. euroa. Vuoden 2027 lopussa lainamäärän arvioidaan olevan 77,02 milj. euroa. Asukasta kohden lainakanta kasvaa arviolta noin 5 328 eurosta noin 5 629 euroon.

Rahoituksen rahavirta on 3,72 milj. euroa positiivinen. Talousarvion toteutuessa suunnitellusti kaupungin rahavarat pienenevät noin 1,07 milj. euroa. Toteutuvaan lainamäärään ja kassavaroihin vaikuttavat olennaisesti investointien toteutumisaste ja käyttötalouden toteutuminen. Jos investointeja siirtyy myöhemmille vuosille, kuluvan vuoden rahoitustarve voi pienentyä ja siirtyä investointien mukana seuraaville vuosille. Jos verotulot tai muut tulot jäävät arvioitua pienemmiksi tai toimintakulut ylittävät talousarvion, kassavarat voivat pienentyä arvioitua enemmän ja lainan tarve kasvaa. Myös tulojen ja menojen ajoitus vaikuttaa maksuvalmiuteen vuoden aikana.

Vuosien 2027–2029 investointisuunnitelmassa investointimenot ovat yhteensä 27,98 milj. euroa ja nettoinvestointimenot 27,23 milj. euroa. Vuoden 2027 merkittävin yksittäinen investointi on uuden uimahallin rakentaminen, jonka kokonaiskustannusarvio on 14 milj. euroa. Hankkeen määrärahat on jaksotettu vuosille 2025–2027 siten, että vuoden 2025 osuus on 5 milj. euroa, vuoden 2026 osuus 6 milj. euroa ja vuoden 2027 osuus 3 milj. euroa.

Taloussuunnitelman mukaan kaupungin lainakanta kasvaa vuoden 2028 lopussa 81,18 milj. euroon ja vuoden 2029 lopussa 82,85 milj. euroon. Rahoituslaskelman mukaan rahavarat pienenevät myös molempina suunnitelmavuosina. Arviot perustuvat suunnitelman mukaiseen investointitasoon ja arvioituun tulorahoitukseen. Suunnitelmavuosien laskelmat on laadittu vuoden 2027 talousarvion pohjalta. Kouluverkkopäätösten ja teknisen toimialan yhteistoimintaneuvottelujen taloudelliset vaikutukset tarkentuvat myöhemmin ja ne voivat vaikuttaa myös suunnitelmavuosien rahoitustarpeeseen.

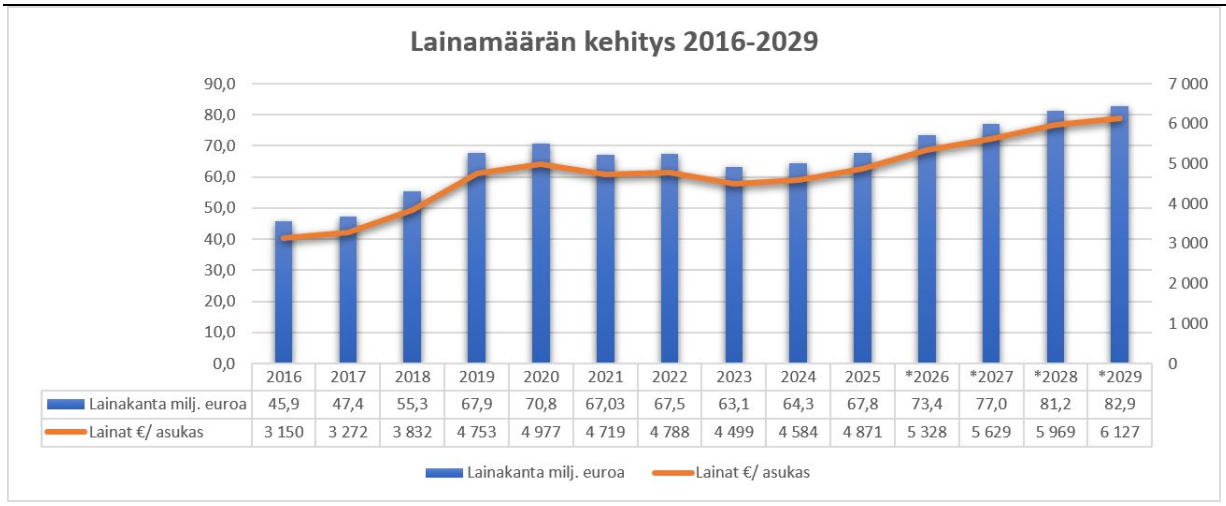
Lainakannan kasvun ja lainanhoitokulujen hillitseminen edellyttää talouden tasapainottamistoimien toteuttamista ja investointien asettamista tärkeysjärjestykseen. Käyttötalouden tasapainottaminen vahvistaa vuosikatetta ja parantaa mahdollisuuksia rahoittaa investointeja tulorahoituksella. Investointien laajuus ja ajoitus on sovitettava

kaupungin rahoituskykyyn. Yksittäisen investoinnin siirtäminen voi helpottaa maksuvalmiutta lyhyellä aikavälillä. Pidemmällä aikavälillä lainakannan kehityksen ratkaisee se, kuinka suuri osa investoinneista pystytään kattamaan tulorahoituksella.

RAHOITUSLASKELMA	TP 2025	TPE 2026	TA 2027	TS 2028	TS 2029
Toiminnan rahavirta					
Vuosikate	7 563 384	6 500 000	4 809 650	3 866 700	3 293 000
Tulorahoituksen korjauserät	-66 020	-100 000			
Tulorahoitus yhteensä	**7 497 363**	**6 400 000**	**4 809 650**	**3 866 700**	**3 293 000**
Investointien rahavirta					
Investointimenot	-13 190 413	-13 800 000	-9 850 000	-10 162 000	-7 965 000
Rahoitusosuudet investointimenoihin	312 669	1 006 000			
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	150 029	100 000	250 000	250 000	250 000
Investointien rahavirta, netto	**-12 727 715**	**-12 694 000**	**-9 600 000**	**-9 912 000**	**-7 715 000**
Toiminnan ja investointien rahavirta	**-5 230 352**	**-6 294 000**	**-4 790 350**	**-6 045 300**	**-4 422 000**
Rahoituksen rahavirta					
Antolainasaamisten vähennykset		220 000	50 000	50 000	50 000
Antolainasaamisten lisäykset	-60 448	-170 000			
Antolainauksen muutokset	-60 448	50 000	50 000	50 000	50 000
Pitkäaik. lainojen lisäys	10 000 000	12 000 000	13 000 000	13 500 000	11 000 000
Pitkäaik.lainojen vähennys	-7 466 666	-8 483 300	-9 333 332	-9 333 332	-9 333 332
Lyhytaikaisten lainojen muutos	1 000 000	2 000 000			
Lainakannan muutokset	3 533 334	5 516 700	3 666 668	4 166 668	1 666 668
Oman pääoman muutos					
Toimeksiantojen var.ja pääomien muut.	-8 416				
Vaihto-omaisuuden muutos					
Saamisten muutos	552 719				
Korottomien velkojen muutos	91 191				
Muut maksuvalmiuden muutokset					
Rahoituksen rahavirta	**4 108 381**	**5 566 700**	**3 716 668**	**4 216 668**	**1 716 668**
Vaikutus maksuvalmiuteen	**-1 121 971**	**-727 300**	**-1 073 682**	**-1 828 632**	**-2 705 332**

∗ *TPE 2026 on ennustettu/arvioitu luku vuoden 2026 lopun tilanteesta.*

Tunnusluvut	TP 2025	TPE 2026	TA 2027	TS 2028	TS 2029
Nettoinvestoinnit / asukas €	914	922	702	729	571
Lainakanta	67 833	73 350	77 017	81 183	82 850
Lainakanta €/asukas	4 871	5 328	5 629	5 969	6 127
Asukasmäärä (Tilastokeskuksen väestöennuste)	13 927	13 766	13 681	13 601	13 522
Investointien tulorahoitus%	59 %	51 %	49 %	38 %	41 %

	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	*2026	*2027	*2028	*2029
Lainakanta milj. euroa	45,9	47,4	55,3	67,9	70,8	67,03	67,5	63,1	64,3	67,8	73,4	77,0	81,2	82,9
Lainat €/ asukas	3 150	3 272	3 832	4 753	4 977	4 719	4 788	4 499	4 584	4 871	5 328	5 629	5 969	6 127

5 Investoinnit

Vuoden 2027 talousarviossa nettoinvestoinnit ovat 9,6 milj. euroa. Investoinneista on yksityiskohtainen luettelo talousarviokirjan lopussa liitteenä. Kyseessä on investointiesitys ennen teknisen lautakunnan investointeihin kohdistettavia muutoksia.

Rakennus- ja tilapalveluiden investointeihin on esitetty 4,71 milj. euroa. Vuoden 2027 suurin yksittäinen investointi on uuden uimahallin rakentaminen, johon on varattu 3 milj. euroa. Hankkeen kokonaiskustannusarvio on 14 milj. euroa. Rakentamisen määrärahat on jaksotettu vuosille 2025–2027 siten, että vuoden 2025 osuus on 5 milj. euroa, vuoden 2026 osuus 6 milj. euroa ja vuoden 2027 osuus 3 milj. euroa. Muihin rakennus- ja tilapalveluiden merkittäviin kohteisiin kuuluu Vanhan Paukun pysäköintialue, johon on esitetty 0,55 milj. euroa.

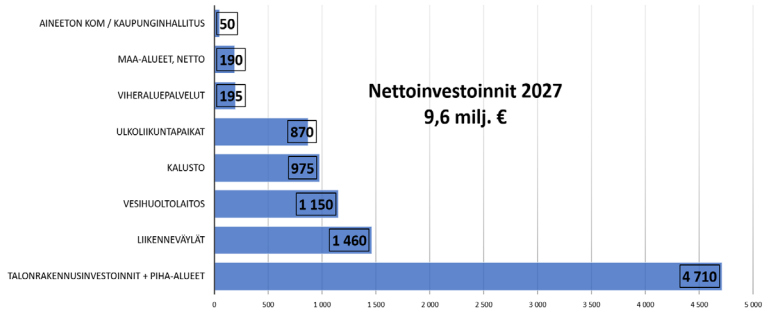
Liikenneväyliin on esitetty 1,46 milj. euroa. Vesihuoltolaitoksen investointeihin on esitetty 1,15 milj. euroa, viheraluepalveluihin on esitetty 0,20 milj. euroa ja teknisen lautakunnan kalustohankintoihin 0,68 milj. euroa pitäen sisällään uutta uimahallia koskevat kalustehankinnat. Maa-alueiden ostoihin on varattu 0,43 milj. euroa ja maa-alueiden myyntituloiksi on arvioitu 0,24 milj. euroa.

Kaupunginhallitus asetti vuoden 2027 nettoinvestointien katoksi 6,6 milj. euroa. Uimahallia koskeva investointi on jätetty tämän investointikaton ulkopuolelle jo raamin asettamisen yhteydessä. Valtuuston talousarvioseminaarissa 21.–22.10.2026 linjattiin, että teknisen lautakunnan 6,060 milj. euron nettoinvestointiesitykseen kohdistetaan 10 prosentin eli 606 000 euron säästötavoite. Lisäksi linjattiin, että yleisurheilukentän ja pesäpallokatsomon investointeja siirretään myöhemmille vuosille. Säästötavoitteen mukaisia vähennyksiä ei ollut sisällytetty teknisen lautakunnan 10.11.2026 käsittelemään valmisteluun eikä lautakunnan päätökseen.

Kaupunginhallitus päätti 17.11.2026 vähentää teknisen lautakunnan vuoden 2027 nettoinvestointiesitystä 606 000 eurolla. Vähennyksen jälkeen esitys on 5 454 000 euroa. Kaupunginhallitus päätti lisäksi, että yleisurheilukenttää koskevaa investointia ei sisällytetä vuoden 2027 investointeihin. Tekninen lautakunta kohdentaa vähennykset hankkeisiin niiden tärkeysjärjestyksen perusteella ja toimittaa tarkistetun investointiesityksen kaupunginhallitukselle. Kaupunginhallitus tuo tarkistetun esityksen kaupunginvaltuuston päätettäväksi vuoden 2027 aikana talousarviomuutoksena.

Vuosien 2028–2029 nettoinvestointimenot ovat investointisuunnitelmassa yhteensä 17,63 milj. euroa. Hankkeista ja niiden rahoituksesta päätetään kunkin vuoden talousarvion hyväksymisen yhteydessä. Tulorahoituksen riittävyys ja kaupungin maksuvalmius on otettava huomioon, kun hankkeita asetetaan tärkeysjärjestykseen ja niiden laajuudesta ja ajoituksesta päätetään. Investointien toteutumisaste ja maksujen ajoitus vaikuttavat olennaisesti kaupungin lainanottotarpeeseen ja kassavaroihin.

Yhteenveto investoinneista

6 Talousarvion sitovuus

Talousarvion sitovuustasot eri talousarvion osille on osa toiminnan ohjausta. Valtuusto hyväksyy talousarvion yhteydessä kuntalain edellyttämät toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet, määrärahat ja tuloarviot. Talousarviossa sitovana hyväksyttyjä määrärahoja ei saa ylittää. Sitovuudella tarkoitetaan myös raportointivelvollisuuden tasoa.

Talouspäällikkö voi tehdä talousarvion teknisiä määrärahasiirtoja (esim. palkkavarausmäärärahojen siirto, Kevan tasausmaksun jako, sisäisten vuokrien korjaukset/päivitykset, tekniset korjaukset, kustannuspaikkojen ja osastotasojen korjaukset), jotka eivät vaikuta talousarvion kokonaistoteutumaan. Organisaatiomuutoksesta johtuvien määrärahojen muutoksista toimielinten välillä päättää valtuusto.

Vuoden 2027 talousarvion määrärahojen sitovuustasot valtuustoon nähden ovat:

Käyttötalousosa: Toimielimen nettomeno eli toimintakate
Talousarvion hyväksymisen jälkeen lautakunnat hyväksyvät talousarvion käyttösuunnitelmat kaupunginhallituksen talousarvion täytäntöönpano-ohjeiden mukaisesti.

Tuloslaskelmaosa: Verotulot
Valtionosuudet
Rahoitustuotot ja -kulut

Rahoitusosa: Pitkäaikaisten lainojen lisäys
Antolainojen lisäys

Investointiosa: Kaupunginvaltuuston nähden sitovia ovat seuraavien erien nettomenot:

- Kiinteä omaisuus
- Rakennusinvestoinnit
- Kiinteät rakenteet ja laitteet yhteensä
- Kalustohankinnat lautakunnittain
- Arvopaperit ja osuudet
- Aineeton käyttöomaisuus

Kiinteiden rakenteiden ja laitteiden nettomääräraha sisältää liikenneväylät, vesihuoltolaitoksen investoinnit sekä muut kiinteät rakenteet ja laitteet.

Lautakuntaan nähden sitovat investoinnit:
Tekniseen lautakuntaan nähden rakennusinvestoinnit ovat sitovia kustannuspaikoittain. Kiinteiden rakenteiden ja laitteiden osalta tekniseen lautakuntaan nähden sitovia ovat seuraavien ryhmien nettomäärärahat: liikenneväylät, vesihuoltolaitoksen investoinnit, muut kiinteät rakenteet ja laitteet.

Kuhunkin lautakuntaan nähden sitova on sen kalustohankintojen kustannuspaikkakohtainen jako.

Toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden seuranta

Toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden toteutumisesta raportoidaan vuoden aikana neljännesvuosittain. Mahdollisista ylitysuhista on raportoitava kaupunginhallitukselle välittömästi ja samalla esitetään korjaustoimenpiteet talousarvion ylitysuhan välttämiseksi. Raportissa palvelualueet esittävät tavoitteiden toteutumisen seurantaan perustuvan käsityksensä niiden toteutumisesta koko talousarviovuoden aikana. Määrärahojen ja tuloarvioiden toteutumista seurataan lisäksi kuukausiraporttien avulla.

7 Käyttötalous ja tavoitteet

7.1 Vaalit

VAALIT	TP 2025	TA 2026	TA 2027
Toimintatuotot	15 394	0	15 000
Toimintakulut	-35 266	0	-35 000
Toimintakate	-19 872	0	-20 000

Sitovuustaso valtuustoon nähden on toimintakate

7.2 Tarkastuslautakunta

TARKASTUSLAUTAKUNTA	TP 2025	TA 2026	TA 2027
Toimintatuotot	0	0	0
Toimintakulut	-35 242	-41 000	-37 850
Toimintakate	**-35 242**	**-41 000**	**-37 850**

Sitovuustaso valtuuston nähden on toimintakate

7.3 Kaupunginvaltuusto

KAUPUNGINVALTUUSTO	TP 2025	TA 2026	TA 2027
Toimintatuotot	0	0	0
Toimintakulut	-73 448	-71 100	-65 700
Toimintakate	-73 448	-71 100	-65 700

Sitovuustaso valtuuston nähden on toimintakate

7.4 Kaupunginhallitus

KAUPUNGINHALLITUS	TP 2025	TA 2026	TA 2027	Muutos% TA 2026-2027	Muutos € TA 2026-2027
Toimintatuotot	4 905 798	4 252 800	3 331 000	-21,7 %	-921 800
Toimintakulut	-6 044 067	-6 447 200	-6 215 100	-3,6 %	232 100
Toimintakate	**-1 138 269**	**-2 194 400**	**-2 884 100**	**31,4 %**	**-689 700**

Sitovuustaso on valtuuston nähden toimintakate. Sisäiset vuokrat eivät sisälly em. lukuihin.

Hallinnon toimiala

Hallinnon toimiala toimii kaupunginhallituksen ja kaupunginjohtajan alaisuudessa. Hallinnon toimiala koostuu hallintopalveluista, talouspalveluista, henkilöstöpalveluista ja tietohallintopalveluista sekä viestinnästä, markkinoinnista ja maahanmuutosta.

Hallinnon toimialalle kuuluvat myös työllisyyspalvelut Kuntayhtymä Kympin hallinnoimana, ympäristöterveydenhuolto Seinäjoen kaupungin hallinnoimana, maaseututoimi Seinäjoen kaupungin hallinnoimana, lomituspalvelut Kurikan kaupungin hallinnoimana ja elinkeinopalvelut Invest Lapua Oy:n tuottamana.

Hallinnon toimiala valmistelee hallituksen ratkaisuvaltaan kuuluvat asiat.

Hallinnon toimialan ylätason tavoitteet vuonna 2027:

Strateginen tavoite	Talousarviotavoite	Toimenpide/mittari
Talouden tasapainon ylläpitäminen	Toimenpideohjelman mukaisesti keskitettyjen toimintojen prosessien kuvaus ja tiedottaminen koko henkilöstölle	Keskeisten toimintojen prosessikuvausten laatiminen (kpl)
Kasvun varmistaminen	Tekevälle töitä, työlle tekijöitä: Yhteistyön lisääminen työllisyyspalveluiden, Invest Lapua Oy:n, maahanmuuttopalveluiden, kaupungin toimialojen ja kolmannen sektorin kesken työllisyyden lisäämiseksi	Yhteistyötapaamiset (kpl)
Kasvun varmistaminen, hyvinvoinnin lisääminen	Nuorten (alle 30-v.) siirtyminen työelämään, koulutukseen ja yrittäjyyteen (Mun polku -hanke)	Alle 30-vuotiaiden työttömien määrän väheneminen

Hallintopalvelut

Palvelukuvaus

Hallintopalvelut hoitavat mm. kaupunginvaltuuston, kaupunginhallituksen valmistelu-, sihteeri- ja täytäntöönpanotehtävät sekä tiedotustehtävät, oikeudelliset palvelut ja arkistointitehtävät, vaalien ja kansanäänestysten järjestelytehtävät ja työllistämiseen liittyvät hallintotehtävät.

Toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet vuonna 2027

Strateginen tavoite	Talousarviotavoite	Toimenpide/mittari
Talouden tasapainon ylläpitäminen	Asianhallintajärjestelmän ja arkiston käyttöönotto	Valmiusaste, %
Hyvinvoinnin lisääminen	Tietosuojakoulutuksen järjestäminen koko henkilöstölle	Koulutukset, kpl

Suunnitelmavuodet 2028 – 2029

Suunnitelmakaudella jatketaan hallintopalvelujen resurssoinnin arviointia ja työnjaon uudelleen määrittelyä sekä turvataan riittävä osaaminen hallintopalveluissa.

Henkilöstöpalvelut

Palvelukuvaus

Henkilöstöpalvelujen tehtävänä on kaupungin henkilöstöpolitiikan suunnittelu ja keskitettyjen henkilöstöhallinnon palvelujen tuottaminen. Tähän liittyen henkilöstöpalvelut hoitavat koko kaupungin keskitetyn palkanlaskennan, paikallisen neuvottelu- ja sopimustoiminnan, yhteistoimintaan liittyviä tehtäviä, henkilöstöä koskevien ohjeistusten valmistelun, yhteistyön työterveyshuollon kanssa, virka- ja työehtosopimusneuvontaa, henkilöstön työhyvinvointiin liittyviä tehtäviä sekä työnantajan työsuojelutehtäviä.

Toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet vuonna 2027

Strateginen tavoite	Talousarviotavoite	Toimenpide/mittari
Hyvinvoinnin lisääminen	Osaamisen kehittäminen	Esihenkilökoulutukset: esihenkilön iltapäivät 4 krt/v ja esihenkilöiden yhteinen koulutustilaisuus 2 krt/v Koko henkilöstön yhteinen työhyvinvointiin liittyvä koulutus 1 krt/v
Hyvinvoinnin lisääminen	Kehityskeskustelut koko henkilöstölle	Kehityskeskustelujen seuranta neljännesvuosittain, tavoitetasona 100 % kehityskeskusteluista käyty vuoden 2027 lopun tilanteessa
Hyvinvoinnin lisääminen	Työhyvinvoinnin lisääntyminen / viestinnän parantaminen ja nopeuttaminen	Uuden intran käyttöönotto ja käytettävyyden parantaminen

Suunnitelmavuodet 2028 – 2029

Suunnitelmakaudella turvataan riittävät henkilöstöresurssit sekä riittävä osaaminen.

Talouspalvelut

Palvelukuvaus

Talouspalveluissa hoidetaan keskitetysti kaupungin kirjanpito, osto- ja myyntireskontran hoito, ostolaskujen sähköinen kierrätys ja maksuliikenne sekä koko kaupunkia koskevan talousarvion sekä talousarviosuunnitelman ja tilinpäätöksen valmistelu ja koonti, kaupungin kokonaistalouden suunnittelu, seuranta ja raportointi, konsernitilinpäätös ja konsernihallintoon liittyviä tehtäviä sekä kaupungin rahoitus- ja sijoitusjärjestelyt. Talousyksikössä suoritetaan lisäksi sisäisen valvonnan tehtäviä.

Toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet vuonna 2027

Strateginen tavoite	Talousarviotavoite	Toimenpide/mittari
Talouden tasapainon ylläpitäminen	Sähköisten myyntilaskujen määrän kasvattaminen jatkuu	Sähköisten myyntilaskujen tavoitetason nosto 80%:iin koko kaupungin tasolla

Suunnitelmavuodet 2028-2029

Suunnitelmakaudella jatketaan taloushallinnon kehittämistoimenpiteitä ja turvataan riittävä osaaminen talouspalveluissa.

Tietohallintopalvelut

Palvelukuvaus

Tietohallintopalvelut vastaavat kaupungin fyysisestä ICT-ympäristöstä. Palvelu sisältää ulkoiset ja sisäiset tiedonsiirtoyhteydet ja sisäverkon hallinnan. Lisäksi vastuualueeseen kuuluvat palvelinympäristö, fyysiset ICT-laitteet, tietoturvan järjestäminen, palvelinten varmuuskopiointi sekä käyttäjien tekninen tuki. Palvelinympäristö pyritään pitämään jatkuvasti toimintakunnossa.

Toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet vuonna 2027

Strateginen tavoite	Talousarviotavoite	Toimenpide/mittari
Talouden tasapainon ylläpitäminen	Työajan seurannan kehittäminen ja toiminnan tehostaminen	Työajan seurantajärjestelmän kilpailutus ja käyttöönotto
Talouden tasapainon ylläpitäminen	Kaupungin käytössä olevien ohjelmistojen kehittäminen ja/tai uusiminen	Kehitys/uusinta, kpl
Talouden tasapainon ylläpitäminen	Kaupungin kriittisten ohjelmistojen/tiedostojen palautussuunnitelman testaus	Testaukset, kpl
Hyvinvoinnin lisääminen	Tietohallintoon liittyvät koulutukset henkilöstölle	Koulutukset, kpl

Suunnitelmavuodet 2028-2029

Suunnitelmakaudella jatketaan tietohallintopalveluiden toimintojen ja infran kehittämistä sekä turvataan riittävä osaaminen tietohallintopalveluissa. Henkilöstön koulutuksella turvataan palvelutason toimivuus.

Markkinointiviestintä

Palvelukuvaus

Lapuan kaupungin markkinointiviestinnän keskeisiä tehtäviä ovat brändin hallinta, elinvoimaisuudesta viestiminen monikanavaisesti ja koordinoidusti yhteistyössä eri toimijoiden kanssa, kampanjoiden toteuttaminen, tiedotuslehden julkaisu sekä muu markkinointiviestintä.

Toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet vuonna 2027

Markkinointiviestintä

Strateginen tavoite	Talousarviotavoite	Toimenpide/mittari
Kasvun varmistaminen	Pito- ja vetovoimatekijöiden markkinointi ja -viestintä	Nettomuuttovoitto (+) Väestön kasvu (+)
Kasvun varmistaminen, hyvinvoinnin lisääminen	Osallistaminen, kampanjat, messut, tilaisuudet, kyselyt/tutkimukset	Tavoite 2 kpl/toimenpide
Kasvun varmistaminen	Monikanavaisten sisältöjen tuottaminen sosiaaliseen mediaan, verkkosivuille sekä muihin ulkoisiin ja sisäisiin viestintäkanaviin	Näkyvyyden kasvu-% Toimenpiteet, kpl

Suunnitelmavuodet 2028-2029

Suunnitelmakaudella jatketaan markkinointi- ja viestintäpalvelujen resurssoinnin arviointia ja työnjaon uudelleen määrittelyä sekä turvataan riittävä osaaminen markkinointi- ja viestintäpalveluissa.

7.5 Sivistyslautakunta

SIVISTYSLAUTAKUNTA	TP 2025	TA 2026	TA 2027	Muutos% TA 2026-2027
Toimintatuotot	1 103 456	1 288 078	1 125 500	-12,6 %
Toimintakulut	**-23 683 622**	**-24 292 478**	**-24 292 750**	0,0 %
Toimintakate	**-22 580 166**	**-23 004 400**	**-23 167 250**	0,7 %

Sitovuustaso on valtuuston nähden toimintakate. Sisäiset vuokrat eivät sisälly em. lukuihin.

Yleishallinto

Palvelukuvaus

Lapuan kaupungin kasvatuksen, koulutuksen ja vapaa-ajan toimialan yleishallinto vastaa sivistyslautakunnan ja hyvinvointilautakunnan alaisten yksiköille kuuluvien asioiden suunnittelusta, valmistelusta ja toimeenpanosta. Toimialaan kuuluvat seuraavat palvelut: kasvatuksen, koulutuksen ja vapaa-ajan toimialan yleishallinto, varhaiskasvatus, esiopetus, perusopetus, erityisopetus, aamu- ja iltapäivätoiminta ja lukiokoulutus. Henkilöstöä yleishallinnossa on kaksi: sivistys- ja hyvinvointijohtaja, ja hallintosihteeri.

Lapuan kaupungin strategiassa on asetettu kolme tavoitetta: hyvinvoinnin lisääminen, kasvun varmistaminen ja talouden tasapainon ylläpitäminen.

Palveluiden järjestämisessä ja kehittämisessä kasvatuksen, koulutuksen ja vapaa-ajan toimialan täytyy erityisesti ottaa huomioon viimeaikaiset tapahtumat ja muutokset, niin maailmanpoliittisesti kuin kansallisesti, ja näiden vaikutukset paikallistason palveluiden järjestämiseen. Yhtenä merkittävänä asiana on väestönmuutos, erityisesti lapsimäärän selkeä väheneminen.

Toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet vuonna 2027

Kasvatuksen, koulutuksen ja vapaa-ajan toimialan yleishallinnon keskeisimpänä tavoitteena on talouden tasapainon ylläpitäminen. Toimialan vastuualueiden toiminnan kautta myös muut strategian tavoitteet ovat hyvin huomioitu.

Hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen hyvinvointisuunnitelman ja kaupunkistrategian tavoitteiden mukaisesti.

Yhteistyön kehittäminen ja syventäminen hyvinvointialueen kanssa.

Vuoden 2027 toiminnassa huomioidaan erilaisien tapahtumien ja toimien kautta Suomen valtion 110-vuotista itsenäisyyttä sekä Lapuan kaupunki 50 vuotta.

Strateginen tavoite	Talousarviotavoite	Toimenpide/mittari
Talouden tasapainon ylläpitäminen	Sivistyslautakunta pysyy vuodelle 2027 annetussa talousarvioraamissa	Seurataan lautakuntatasolla kuukausittain Arvioidaan neljännesvuosittain talouskatsauksen yhteydessä

Suunnitelmavuodet 2027-2028

- Talouden tasapainon ylläpitäminen
- Hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen hyvinvointisuunnitelman ja kaupunkistrategian tavoitteiden mukaisesti
- Yhteistyön kehittäminen ja syventäminen hyvinvointialueen kanssa

Varhaiskasvatuspalvelut

Palvelukuvaus

Varhaiskasvatus on suunnitelmallinen ja tavoitteellinen opetuksen, kasvatuksen ja hoidon muodostama kokonaisuus, jossa painottuu pedagogiikka. Varhaiskasvatusta ohjaa varhaiskasvatuslaki (540/2018), jossa säädetään lapsen oikeudesta varhaiskasvatukseen sekä varhaiskasvatuksen tavoitteista. Varhaiskasvatus on merkittävä osa suomalaista koulutusjärjestelmään sekä tärkeä vaihe lapsen kasvun, kehityksen ja oppimisen polulla. Esiopetusta, jota säätelee perusopetuslaki, järjestetään pääosin varhaiskasvatusyksiköissä tai koulujen tiloissa toimivissa esiopetusryhmissä.

Varhaiskasvatusta voivat saada lapset, jotka eivät ole oppivelvollisuusikäisiä sekä sitä vanhemmat lapset, milloin erityiset olosuhteet sitä vaativat eikä hoitoa ole muulla tavoin järjestetty. Varhaiskasvatusta tarjotaan Lapuan kaupungin viidessä päiväkodissa, neljässä ryhmäperhepäiväkodissa, perhepäivähoitajan omassa kodissa sekä kolmessa yksityisessä päiväkodissa. Vuorohoito (ilta-, yö- ja viikonloppuhoito) on toistaiseksi keskitetty Kissankellon päiväkotiin. Lisäksi Ritavuoren päiväkoti toimii laajennetulla aukioloajalla klo 22.00 saakka.

Varhaiskasvatuksessa toiminnan lähtökohtana on kiinteä kasvatusyhteistyö huoltajien kanssa. Varhaiskasvatusta järjestettäessä toimitaan monialaisessa yhteistyöverkostossa, jolla mahdollistetaan jokaisen lapsen kasvu ja kehitys lapsen edun mukaisesti.

Hyvinvoiva, varhaiskasvatuksen perustehtävään sitoutunut, koulutettu henkilöstö yhdessä esihenkilöiden kanssa tuottaa laadukasta varhaiskasvatusta. Lasten ja huoltajien osallisuutta vahvistetaan varhaiskasvatussuunnitelman perusteiden mukaisesti sekä varhaiskasvatuksen että esiopetuksen toiminnan suunnittelussa.

Päiväkodit ja perhepäivähoito

Palvelukuvaus

Päiväkodissa varhaiskasvatuksesta vastaa varhaiskasvatuksen opettaja yhdessä varhaiskasvatuksen lastenhoitajan sekä ryhmäavustajan / resurssilastenhoitajan kanssa. Päiväkodissa toimitaan 21 lapsen ryhmissä, joissa työskentelee 3 kasvattajaa sekä ryhmäavustaja / resurssilastenhoitaja tarpeen mukaan. Ryhmän toiminta perustuu pienryhmätoimintaan sekä suunnitelmalliseen ja tavoitteelliseen varhaiskasvatuksen järjestämiseen lain asettamien tavoitteiden ja vaatimusten mukaisesti. Varhaiskasvatuksen opettajalla on pedagoginen vastuu lapsiryhmän toiminnan suunnittelusta, arvioinnista ja kehittämisestä yhteistyössä muun tiimin kanssa.

Perhepäivähoidossa varhaiskasvatuksen suunnittelusta ja toteuttamisesta vastaa perhepäivähoitaja. Perhepäivähoitoa järjestetään vaihtoehtoisesti hoitajan omassa kodissa 4 lapselle tai 2-3 hoitajan yhteisenä toimintana erillisessä ryhmäperhepäiväkodissa 8-12 lapselle. Perhepäivähoidossa noudatetaan samoja varhaiskasvatukselle asetettuja tavoitteita ja velvoitteita kuin päiväkotitoiminnassakin. Ryhmäkoon ollessa pienempi, varhaiskasvatusmuoto on oivallinen pienille, alle 3- vuotiaille tai muutoin pienestä ryhmästä hyötyville lapsille.

Toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet vuonna 2027

Tulevan talousarviovuoden pyrkimyksenä on vakauttaa varhaiskasvatuksen palveluverkkoa siten, että siitä syntyy lapsen näkökulmasta ehyt ja joustava varhaiskasvatuksen ja oppimisen polku. Palveluverkon vakauttamisella myötävaikutetaan vaikuttaviin, tehokkaisiin ja laadukkaisiin varhaiskasvatuspalveluihin. Tehokas ja vakaa palveluverkko mahdollistaa varhaiskasvatuksen pitkän aikavälin suunnitelmallisuuden ja toiminnan kehittämisen.

Varhaiskasvatuksessa painotetaan tulevana talousarviovuonna liikunnallisen elämäntavan lisäämiseen sekä varhaiskasvatus- että esiopetusryhmissä. Esi- ja perusopetuksen tuen uudistuksen käytänteiden käyttöönotossa keskitytään tulevan vuoden aikana erityisesti tuen toteutumisen seurantaan. Perhepäivähoidon palvelukokonaisuuden kehittämisessä pyritään säilyttämään palvelun saatavuus tulevaisuudessakin. Tavoitetasona pyritään säilyttämään 8–12 kotona toimivaa perhepäivähoitajaa.

Strateginen tavoite	Talousarviotavoite	Toimenpide/mittari
Talouden tasapainon ylläpitäminen	Varhaiskasvatuspaikkojen tehokas täyttäminen	Varhaiskasvatuspaikkojen keskimääräinen täyttöaste 90 %
Hyvinvoinnin lisääminen	Liikunnallisen elämäntavan lisääminen varhaiskasvatus- ja esiopetusryhmissä	Lasten liikkuminen varhaiskasvatus- ja esiopetusryhmissä, tavoitetaso hyvä Toteutetaan Karvin arviointikysely henkilöstölle teemasta: Liikuntakasvatus
Hyvinvoinnin lisääminen	Tuen toteutuminen esiopetusryhmissä	Erityisopettajan antaman opetuksen määrä ryhmäkohtaisessa tuessa, tilastointitieto (tuntia/vuosi)
Hyvinvoinnin lisääminen	Huoltajien ja kasvattajien välisen vuorovaikutuksen parantaminen	Tiedonsaanti lapsen varhaiskasvatuspäivän toteutumisesta, tavoitetaso Tyytyväinen (asiakastyytyväisyyskysely)
Kasvun varmistaminen	Perhepäivähoidon säilyminen osana varhaiskasvatuspalveluja vaihtoehtona perheille	Tavoitetaso 8–10 kotona toimivaa perhepäivähoitajaa / Hoitajien vuosittainen määrä

Tunnusluvut

Päiväkodit	TP 2023	TP 2024	TP 2025	TA 2026	TA 2027
Lasten lukumäärä*	382	389	378	356	352
Hoitopaikat (rakenteellinen)	429	413	413	413	392

** Laskentapäivänä 31.12. voimassa olleet sijoituspäätökset päiväkoti- /esiopetustoiminnassa, Luku on ilmoitettu päälukuna, jossa ei ole huomioitu alle 3- vuotiaiden lasten ikäkerrointa 1,75 suhteessa rakenteelliseen hoitopaikkaan.*

Tunnusluvut	TP 2023	TP 2024	TP 2025	TA 2026	TA 2027
Kunnallinen ryhmäperhepäivähoito					
Lasten lukumäärä*	52	44	49	49	48
Hoitopaikat (rakenteellinen)	60	56	48	48	48
Kunnallinen perhepäivähoito					
Lasten lukumäärä*	49	50	36	29	32
Hoitopaikat (rakenteellinen)	56	56	44	32	32

**Laskentapäivänä 31.12. voimassa olleet sijoituspäätökset ryhmäperhepäiväkodeissa ja perhepäivähoidossa.*

Kotihoidon tuki, yksityisen hoidon tuki ja palveluseteli

Palvelukuvaus

Kotihoidon tukea voidaan myöntää perheille aikaisintaan vanhempainrahakauden päätyttyä. Kotihoidon tuki on vaihtoehtona lapsen varhaiskasvatukselle, kun vanhempi / huoltaja haluaa hoitaa lasta kotona.

Kotihoidon tuen kuntalisän maksaminen jatkuu nykymuodossaan toistaiseksi. Lasten yksityisen hoidon tuella lapsen hoito voidaan järjestää vanhemman tai muun huoltajan osoittamalla hoidon tuottajalla. Lasten yksityisen hoidon tukea voi hakea perhe, jolla on alle kouluikäinen lapsi tai lapsia, joka/jotka eivät ole kunnallisen varhaiskasvatuksen piirissä. Perhe ei voi samanaikaisesti saada yksityisen hoidon tukea ja kotihoidon tukea.

Palveluseteli myönnetään Lapualla toimivaan päiväkotiin. Varhaiskasvatuksen palveluseteli on harkinnanvarainen vaihtoehto lapsen varhaiskasvatuksen järjestämiseen. Perheillä ei ole palveluseteliin subjektiivista oikeutta.

Toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet vuonna 2027

Kotihoidon tuen kuntalisä on käytössä toistaiseksi. Palvelusetelillä tuotettu palvelu sopeutetaan lasten syntyvyys huomioiden kunnallisen varhaiskasvatuksen palveluverkon kanssa vastaamaan varhaiskasvatuksen kysyntää. Tavoitetaso palvelusetelillä tuotetusta varhaiskasvatuspalvelusta on n. 20–25 %.

Strateginen tavoite	Talousarviotavoite	Toimenpide/mittari
Talouden tasapainon ylläpitäminen	Yksityisen varhaiskasvatuksen palvelurakenne osana kaupungin varhaiskasvatuspalveluja	Palveluseteli kattaa 20–25 % koko varhaiskasvatuspalvelun kokonaisuudesta / Vuosittainen palvelusetteleiden määrä

Tunnusluvut

	TP 2023	TP 2024	TP 2025	TA 2026	TA 2027
Lasten kotihoidontuki Budjetoitu / toteutunut vuosikustannus	720 000 / 577 830	650 000 / 511 630	500 000 / 520 500	450 000 /	450 000 /
Palvelusetelin lukumäärä*	149	120	115	114	112
Kuntalisä Budjetoitu / toteutunut vuosikustannus	195 000 / 109 100	140 000 / 83 300	90 000 / 55 500	70 000 /	60 000 /

**Laskentapäivänä 31.12. voimassa olleet palvelusetelipäätökset yksityisen varhaiskasvatuksen palveluntuottajan palveluissa.*

Suunnitelmavuodet 2028–2029

Varhaiskasvatuksen palveluverkkoa kehitetään ja vakautetaan kohti toimivaa ja joustavaa palvelukokonaisuutta. Tulevina vuosina varhaiskasvatuksen toiminnassa kehitetään lasten ja perheiden osallisuutta sekä perheen kokonaisvaltaisen hyvinvoinnin edistämistä varhaiskasvatuksen ja hyvinvointialueen kanssa tehtävän yhteistyön keinoin. Tulevina vuosina tavoitteena on pyrkiä säilyttämään perhepäivähoito osana varhaiskasvatuspalveluita toimintamuodolle vakiintuneen kysynnän pohjalta.

Perusopetus

Alakoulut

Palvelukuvaus

Lapualaisille lapsille järjestetään ikäkauden ja edellytysten mukaista perusopetusta, joka edistää oppilaiden tervettä kasvua, kehitystä ja oppimista. Oppilasjoukon monimuotoisuuden kasvaminen vaatii pedagogiikalta entistä enemmän joustavuutta ja muuntuvuutta. Oppilailla on oikeus saada päivittäin opetussuunnitelman mukaista opetusta, tarvitsemaansa oppimisen ja koulunkäynnin tukea sekä opiskeluhuollon palveluita. Kouluissa hankitaan tavoitteellisesti elämässä tarvittavia tietoja ja taitoja sekä kehitetään tervettä itsetuntoa. Vuorovaikutustaidot kehittyvät yhteisöllisessä toiminnassa. Perusopetuksen aikana luodaan pohja elinikäiselle oppimiselle. Yhdessä kotien kanssa tuetaan oppilaiden elämänhallintataitoja sekä omien vahvuuksien löytämistä.

Lapualla toimii lv. 2026–2027 yksitoista alakoulua, joista kahdessa järjestetään esiopetusta perusopetuksen yhteydessä. Meneillään olevassa palveluverkkosuunnittelussa tarkastellaan palveluverkon tarkoituksenmukaisuutta eri näkökulmista (pedagogiikka, hyvinvointi ja talous). Oppilaiden iltapäivätoimintaa järjestetään koulujen toimesta neljällä alakoululla.

Koulujen toiminnassa huomioidaan oppimisen edellytykset tukevat opetusjärjestelyt ja yhteisön jäsenten hyvinvointi. Ennakoivilla ja joustavilla ratkaisuilla tuetaan oppilaiden koulunkäyntiä sekä lisäksi tarjotaan ryhmäkohtaisia tukimuotoja ja oppilaskohtaisia tukitoimia. Erityispedagoginen osaaminen varmistetaan riittävällä erityisopettajaresurssilla. Yhteistyö ja yhdessä tekeminen sekä oppilaiden osallisuuden vahvistaminen ovat toiminnan kulmakiviä.

Toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet vuonna 2027

Hyvinvoinnin edistäminen on yksi koulun tärkeimmistä tehtävistä. Hyvinvointia edistetään osana yhteisöllistä opiskeluhuoltotyötä. Kaupunkitason tavoitteiden lisäksi koulut asettavat omia tavoitteitaan sekä tekevät suunnitelmat tavoitteiden saavuttamiseksi. Tavoitteiden asettamisessa huomioidaan koulukohtaiset hyvinvointikyselyn tulokset. Kaupungin tasolla hyvinvoinnin mittarina seurataan oppilaiden turvallisuudentunteen kokemusta sekä kiusaamisen määrää. Oppilaiden ja huoltajien osallisuus huomioidaan hyvinvointityön suunnittelussa.

Kaupungin hyvinvointityön ohjaavia ryhmiä on yhdistetty tarkoituksenmukaisemmiksi ja niille on luotu yhteinen vuosikello yhteistyössä hyvinvointialueen kanssa. Jatkossa ryhmien on tarkoitus toimia säännöllisesti vuosikellon mukaan ja sitä tarvittaessa kehittäen. Hyvinvointityön lisäksi kaupunki järjestää vammaisten lasten aamu- ja iltapäivätoimintaa hyvinvointialueelle.

Henkilöstön pedagogista osaamista ylläpidetään ja lisätään tarjoamalla Osaaja-verkoston koulutuksia. Perusopetuksen tuen kokonaisuudistuksen myötä henkilöstöä koulutetaan edelleen uusien käytänteiden käyttöönotossa. Työssäjaksamista tuetaan lisäämällä suunnitelmallisesti yhteistyötä sekä yhdessä tekemistä. Työn psykososiaalista kuormitusta pyritään keventämään mahdollistamalla asioiden jakaminen ja vertaistuen saaminen.
Talouden tasapainon ylläpitäminen vaatii palveluverkon supistamista. Nykyinen ja edelleen laskeva oppilasmäärä nostavat opetuksen järjestämisen oppilaskohtaista kustannusta vuosittain. Lisäksi kiinteistöihin kohdennettavat investoinnit ja ylläpitokulut laajassa palveluverkossa kuormittavat taloutta.

Strateginen tavoite	**Talousarviotavoite**	**Toimenpide/mittari**
Hyvinvoinnin lisääminen Turvallisuus	Turvallisuuden kokemuksen lisääntyminen Kiusaamisen vähentyminen	Hyvinvointikyselyssä alakoulujen oppilaista kokee olonsa koulussa turvalliseksi 96 %. Tavoitteena on saavutetun tason ylläpitäminen palveluverkkomuutosten aikana. Kiusaamista kertoo kokevansa (3–6-luokan oppilaista) vähintään kerran viikossa 4,3 %. Tavoitteena on saavutetun tason ylläpitäminen palveluverkkomuutosten aikana.
Hyvinvoinnin lisääminen Osallisuus	Oppilaiden ja huoltajien osallisuuden huomioiminen koulun hyvinvointityössä	Koulun hyvinvointityön tavoitteita valittaessa hyödynnetään hyvinvointikyselyn tuloksia. Mittarina kirjaukset. Oppilaiden ja huoltajien osallistuminen yhteisölliseen opiskeluhuoltotyöhön. Mittarina oppilaiden sekä huoltajien yhteisöllisen opiskeluhuollon tapaamisten osallistumiset, lukumäärä.
Hyvinvoinnin lisääminen Hyvinvointialueyhteistyö	Olemassa olevien yhteistyöryhmien ylläpitäminen Ap/ip-toiminnan toteuttaminen vammaisille lapsille	Lasten ja nuorten hyvinvointiryhmän ja opiskeluhuollon ohjausryhmän säännölliset vuosikellon mukaiset tapaamiset, joihin osallistuu hyvinvointialueen henkilöstöä. Mittarina toteutuneet tapaamiskerrat, joissa hva:n henkilöstöä läsnä. Toiminnan toteutuminen sopimuksen mukaisesti (kyllä/ei)
Hyvinvoinnin lisääminen Henkilöstön osaaminen ja hyvinvointi	Pedagoginen kehittäminen Yhteistyön lisääminen	Osaaja-verkoston koulutusten hyödyntäminen. Mittarina tarjolla olevien koulutusten määrä Yhteistyön toteuttaminen koulujen välillä palveluverkon uudistusta suunniteltaessa ja toteutettaessa (kyllä/ei)
Talouden tasapainon ylläpitäminen	Palveluverkko- suunnitelman toteuttaminen	Palveluverkkosuunnitelman toteuttaminen käytännössä päätetyn mukaisesti (kyllä/ei)

Tunnusluvut	TP 2023	TP 2024	TP 2025	TA 2026	TA 2027
Tuntikehys					
yleisopetus	1655,5	1627	1613	1596	1544
osa-aikainen erityisopetus + koordinointi	211	332	301	275	255
luokkamuotoinen erityis-opetus	262	229	220	220	220
tukiopetus				23	22
nepsy-valmennus (vvh)	12	12	12	12	12
yhteensä	2140,5	2200	2146	2126	2053
Henkilökunta					
- opettajat	89	96	89	90	89
- ohjaajat ja kouluvalmentajat	39	31	28	27	26

Oppilasennusteet v. 2027-2029

KOULU ALAKOULUT

LUKUVUOSI	0.	1.	2.	3.	4.	5.	6.	1-6 luokat
26-27	115	136	147	148	169	192	166	958
27-28	130	115	136	147	148	169	192	907
28-29	112	130	115	136	147	148	169	845

Alakoulujen oppilasmäärään ei ole laskettu mukaan Liuhtarin polkuluokkien 1-6 luokkien oppilaita. Lukuvuonna 2026-2027 ko. oppilasmäärä on 17.

Suunnitelmavuodet 2028-2029

- Oppilaiden hyvinvoinnin ja osallisuuden lisääminen
- Hyvinvointityön suunnitelmallisuuden lisääminen (ml. hyvinvointialueen tekemä työ)
- Henkilöstön pedagogisen osaamisen ja hyvinvoinnin ylläpitäminen ja kehittäminen
- Palveluverkon muokkaaminen pitkäjänteisesti
- Resurssien käytön optimointi vastaamaan muuttuvan oppilasjoukon tarpeita

Yläkoulu

Palvelukuvaus

Lapuan yläkoulu antaa perusopetusta vuosiluokille 7-9. Opetuksen tavoitteena on oppilaan perusopetuksen päättötodistus ja mahdollisuus siirtyä toisen asteen opintoihin sekä antaa oppilaalle elämässään tarvittavat tarpeelliset tiedot ja taidot. Opetuksessa ja kasvatuksessa edistetään sivistystä ja annetaan mahdollisuus itsensä kehittämiseen monipuolisesti. Oppilaille opetetaan vastuuntunnon merkitystä, omatoimisuutta ja vahvistetaan myönteisen minäkuvan syntymistä. Koulu kasvattaa nuoria hyvään sosiaaliseen kanssakäymiseen ja suvaitsevaisuuteen.

Opintomenestyksen turvaamiseksi koulussa tarjotaan oppimiseen tukea sekä ryhmämuotoisesti että yksilökohtaisesti. Oppilaanohjauksen kautta oppilaan omaa oppimisympäristöä ja käsitystä tulevasta työympäristöstä vahvistetaan.

Kouluterveydenhuolto hoitaa säännölliset terveystarkastukset, opettaa terveitä elämäntapoja ja säännöllistä ruokailua yhteistyössä opetuksen ja ruokapalvelun kanssa. Ongelmatilanteissa toimitaan aktiivisesti kotien, psykologin ja kuraattorin, -lääkärin ym. tahojen kanssa.

Koulu osallistuu valtakunnallisiin arviointi- ja vertailututkimuksiin, joiden kautta palvelua voidaan kehittää.

Toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet vuonna 2027

- Kouluturvallisuuden kehittäminen ja käytänteiden harjoittelu ja vahvistaminen.
- Perusopetuslain §2 mukaisesti liikunnallisen elämäntavan edistäminen.
- Johtotiimin sekä vuosiluokkatiimien toiminnan kehittäminen ja vakiinnuttaminen.
- Oppilaiden, henkilöstön ja sidosryhmien osallisuuden sekä yhteisöllisyyden edistäminen.
- Yhteistyö hyvinvointialueen palveluiden kanssa: palveluiden jatkuvuuden varmistaminen, moniammatillisuuden ja siihen liittyvien prosessien selkiyttäminen oppilaiden hyvinvoinnin turvaamiseksi.
- Verkostojen kehittäminen pedagogisesta, oppimisen tuen ja opiskeluhuollon näkökulmista
- Perusopetuksen tuen uudistuksen toteuttaminen laki- ja opetussuunnitelmamuutosten mukaisesti.
- Kodin ja koulun yhteistyö oppilaiden kohtaamien ongelmien varhaisissa havainnoinneissa ja toimenpiteissä sekä vanhempien kasvatustyön tukemisessa.

Strateginen tavoite	Talousarviotavoite	Toimenpide/mittari
Hyvinvoinnin lisääminen	Osallisuuden ja yhteisöllisyyden sekä turvallisuuden tunteen vahvistaminen	Hyvinvointikyselyn tulokset Hyvinvointia edistävän oppilaskuntatoiminnan lisääntyminen. Toimintaan osallistuvien oppilaiden määrä. Turvallisuuskäytänteiden koulutus ja harjoittelu 1-2 krt/vuosi
Hyvinvoinnin lisääminen	Yhteistyö sosiaali- ja terveyspalveluiden kanssa	Moniammatillisuuden ja siihen liittyvien prosessien selkiyttäminen oppilaiden hyvinvoinnin turvaamiseksi. Kokonaisvaltaisten palveluiden rakentaminen yhdessä muiden toimijoiden kanssa.
Hyvinvoinnin lisääminen Talouden tasapainon ylläpitäminen	Oppilaan päättötodistus ja toisen asteen opintoihin siirtyminen	Laadukas opetus pätevällä ja määrältään riittävällä henkilöstöllä. Päättötodistus ja oppilaanohjaus sekä seuranta.
Hyvinvoinnin lisääminen Talouden tasapainon ylläpitäminen	Kodin ja koulun yhteistyö. Vanhempien kasvatustyön tukeminen sekä koulukiusaamisen ehkäisy	Varhainen puuttuminen ilmeneviin ongelmiin ja ongelmien kasaantumisen sekä syrjäytymisen ehkäisy riittävällä henkilöstöllä. Hyvinvointikysely ja hyvinvointikertomus Oppilaiden henkilökohtaisten mobiililaiteiden käyttö ei ole mahdollista koulupäivän aikana

Tunnusluvut

	TP 2023	TP 2024	TP 2025	TA 2026	TA 2027
Tuntikehys	1209,1	1260,5	1300,97	1309,6	1330
yleisopetus	1003,93	1038,5	1082,63	1001,33	1014
luokkamuotoinen eo	135,42	150	145	138	144
yksilöllinen eo	69,75	58	73,33	78	78
nepsy + ovtes +huoj.			97,75	94	94
Henkilökunta					
- *opetushenkilöstö	54(49)	56(51)	58(54)	58	54(58)
- muu henkilökunta	5	5	6	6	7

*oman henkilöstön lkm suluissa, yhteiset opettajat

Oppilasennusteet v. 2027-2029

KOULU YLÄKOULU

LUKUVUOSI	7.	8.	9.	7-9 luokat
26-27	186	183	201	570
27-28	166	186	183	535
28-29	192	166	186	544

*Yläkoulun oppilasmäärään ei ole laskettu mukaan Liuhtarin polkuluokkien 7-9 luokkien oppilaita. Lukuvuonna 2026-2027 ko. oppilasmäärä on 9.

Suunnitelmavuodet 2028 - 2029

- Opetusryhmien koko pidetään tarkoituksenmukaisena ja opetustavoitteita sekä oppilaiden tarpeita vastaavana
- Oppilaiden liikunnallisen elämäntavan edistäminen ja tukeminen
- Koulun ja moniammatillisten verkostojen tiivistäminen
- Henkilöstön pedagogisen osaamisen ja hyvinvoinnin ylläpitäminen ja kehittäminen
- Hyvinvointityön suunnitelmallisuuden lisääminen (ml. hyvinvointialueen tekemä työ)
- Oppilaiden osallisuuden hyödyntäminen ja kehittäminen
- Koulun kiinteää varustelua uusitaan tarpeiden mukaan.
- Liikkumisen ja Lukemisen kampanjoiden ylläpito
- Toimitaan aktiivisesti kulttuuritapahtumiin osallistumisen ja järjestelyiden osalta.
- Yläkoulu ylläpitää aktiivisesti kansainvälisiä yhteyksiä

Lukiokoulutus

Palvelukuvaus

Lapuan lukio on yleissivistävä, ylioppilastutkintoon johtava ja jatko-opintoihin yliopistossa, korkeakoulussa, ammattikorkeakoulussa tai lukion oppimäärään perustuvassa ammatillisessa koulutuksessa valmentava toisen asteen oppilaitos, jonka ylläpitäjä on Lapuan kaupunki. Lapuan lukion tehtävänä on tarjota laadukasta ja monipuolisesti painotettua lukiokoulutusta. Opetuksen järjestämisessä pyritään siihen, että opiskelijoiden kurssi-/opintojaksovalinnat toteutuisivat mahdollisimman laajasti. Opetushenkilöstön kanssa yhteistyössä päivittäisestä koulutyön sujumisesta pitävät huolen lukion hyvinvointiryhmä ja opiskelijakunnan edustajana opiskelijakunnan hallitus ja opiskelijafoorumi.

Lapuan lukio toimii keväällä 2019 valmistuneissa tiloissa.
Lukiokoulutuksen kannalta keskeisiä sidosryhmiä ovat Lapuan yläkoulu, Sedu Lapua, Lapuan kansalaisopisto, Lapuan kaupunginkirjasto, Lapuan musiikkiopisto, Lapuan kulttuuritoimi, Lapuan nuorisotoimi, Opinlakeus-verkosto ja Etelä-Pohjanmaan Urheiluakatemia.

Toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet vuonna 2027

- Kouluturvallisuuden kehittäminen ja käytänteiden harjoittelu ja vahvistaminen
- Opiskelijoiden, henkilöstön ja sidosryhmien osallisuuden ja yhteisöllisyyden vahvistaminen.
- Toisen asteen koulunuorisotyön aloittaminen lukiossa ja toimintamuotojen kehittäminen.
- Yhteistyö hyvinvointialueen sosiaali- ja terveyspalveluiden kanssa opiskeluhuollon palveluiden turvaamiseksi ja kehittämiseksi
- Oppimisen tuen ja erityisopetuksen toimintamallien luominen ja vakiinnuttaminen, lukion erityisopettajan viran täyttäminen vakinaisesti 1.8.2027 alkaen.
- Johtotiimi-, johtoryhmä- ja ryhmänohjaajatiimityöskentelyn kehittäminen ja vakiinnuttaminen
- Ylioppilastutkinnon uuden Abitti 2-koejärjestelmän käytön vakiinnuttaminen ja koulukohtaisten käytänteiden kehittäminen: järjestelmän tekniset ratkaisut, opettajien ja opiskelijoiden perehdyttäminen
- Valmistautuminen ylioppilastutkinnon taito- ja taideaineiden kokeiden tuloon: perehtyminen taito- ja taideaineiden koekohtaisiin määräyksiin, kokeiden edellyttämien investointien valmistelu ja ensimmäisten kokeen suorittajien ohjaaminen

- lukiovalinnoissa ja yo-suunnitelmien tekemisessä
- Opetussuunnitelma 2021: lukion toimintakulttuurin kehittäminen opetussuunnitelman mukaisesti.
- Lähilukion markkinoinnin jatkaminen
- Oppivelvollisuuden laajentamisen ja maksuttoman toisen asteen taloudellisten ja toiminnallisten vaikutusten seuraaminen.

Strateginen tavoite	**Talousarviotavoite**	**Toimenpide/mittari**
Hyvinvoinnin lisääminen	Kouluturvallisuus, osallisuus ja yhteisöllisyys.	Turvallisuuskävelyt, poistumis- ja suojautumisharjoitukset 1-2 krt/lukuvuosi Opiskelijoiden osallisuuden lisääminen ja vahvistaminen: 1. opiskelijakunnan hallituksen ja opiskelijafoorumin toteutuneet kokoukset/kokousten määrä 2. opiskelijakunnan tekemät aloitteet ja niiden toteutuminen/tehtyjen ja toteutuneiden aloitteiden määrä 3. Kouluun kiinnittymisen ja yhteisöllisyyden tunteen lisääminen/Yhteisöllisten tapahtumien määrä 4. Kouluturvallisuuteen, osallisuuden ja yhteisöllisyyden kokemukseen liittyvän datan kerääminen/ Hyvinvointikysely
Hyvinvoinnin lisääminen	Toisen asteen koulunuorisotyön aloittaminen lukiossa ja toimintamuotojen kehittäminen	Koulunuorisotyön toteutunut toiminta ja tapahtumat lukiolla.
Hyvinvoinnin lisääminen	Hyvinvointialueyhteistyö	Moniammatillisen yhteistyön kehittäminen ja yhteisöllinen/yksilöllinen opiskeluhuolto: toteutuneet kokoukset/kokousten määrä, laaditut toimintasuunnitelmat, vuosikellot, toiminnan arvioiminen lukuvuoden lopussa/arviointiraportti
Hyvinvoinnin lisääminen Kasvun varmistaminen Talouden tasapainon ylläpitäminen	50 % lapualaisista peruskoulun 9. luokan oppilaista aloittaa toisen asteen opinnot Lapuan lukiossa syksyllä 2027.	Ysiluokkalaisten ja huoltajien lukioinfot Yläkoulun kasien ja ysien tutustumiskäynnit lukiolla Lukio-opinnot aloittavien määrä elokuussa 2027

Tunnusluvut

	TP 2023	TP 2024	TP 2025	TA 2026	TA 2027
Opiskelijamäärä	246	248	256	262	265
Tuntikehys					
- Opetus	366,62	365	363,61	389	368
- Opinto-ohjaus	3,80	4,17	9	7	-
- Lukioresurssi	58,31	56,43	54,12	46	59
- Kerroinlisä	37,96	36,51	37,99	39	37
Yhteensä	466,69	462,18	464,72	481	464
Tuntikehys/opiskelija	1,90	1,86	1,82	1,84	1,75
Opetushenkilöstö	23	23	23	23	23
- Vakinaiset opettajat	19	19	19	19	19
- Tuntiopettajat	4	4	4	3	1
Koulusihteeri	1	1	1	1	1
kuraattori	-	-	-	-	
Koulunkäynninohjaaja	1	1	1	1	

*. Lukion opinto-ohjaaja siirtyy vuosityöaikaan 1.8.2026 alkaen, mistä lähtien opinto-ohjaus sisältyy kokonaisuudessaan opetuksen tunteihin.
** Koulunkäynninohjaaja 31.7.2026 asti

Suunnitelmavuodet 2028 - 2029

- Kouluturvallisuuden kehittäminen ja käytänteiden harjoittelu ja vahvistaminen
- Opiskelijoiden, henkilöstön ja sidosryhmien osallisuuden ja yhteisöllisyyden vahvistaminen
- Yhteistyö hyvinvointialueen sosiaali- ja terveyspalveluiden kanssa opiskeluhuollon palveluiden turvaamiseksi ja kehittämiseksi
- Oppimisen tuen ja erityisopetuksen toimintamallien vakiinnuttaminen
- Johtotiimi-, johtoryhmä- ja ryhmänohjaajatiimityöskentelyn kehittäminen ja vakiinnuttaminen
- Valmistautuminen ylioppilastutkinnon taito- ja taideaineiden kokeiden tuloon: ensimmäisten kokeen suorittajien ohjaaminen lukiovalinnoissa ja yo-suunnitelmien tekemisessä, investointien tekeminen, valtakunnallisen harjoituskokeen järjestäminen, ensimmäiset ilmoittautumiset yo-tutkinnon kokeisiin ja ensimmäisten yo-kokeiden järjestäminen (syksy 2029).
- Opetussuunnitelma 2021: lukion toimintakulttuurin kehittäminen uuden opetussuunnitelman mukaisesti ja taito- ja taideaineiden ylioppilaskokeisiin liittyvien ops-muutosten tekeminen
- Lähilukion markkinoinnin jatkaminen
- Oppivelvollisuuden laajentamisen ja maksuttoman toisen asteen taloudellisten ja toiminnallisten vaikutusten seuraaminen

7.6 Hyvinvointilautakunta

Hyvinvointilautakunta	TP 2025	TA 2026	TA 2027	Muutos% TA 2026-2027	Muutos € TA 2026-2027
Toimintatuotot	1 179 642	1 107 600	1 274 400	15,1 %	166 800
Toimintakulut	-4 203 899	-4 630 200	-4 759 330	2,8 %	-129 130
Toimintakate	**-3 024 257**	**-3 522 600**	**-3 484 930**	**-1,1 %**	**37 670**

Sitovuustaso on valtuuston nähden toimintakate. Sisäiset vuokrat eivät sisälly esitettyihin talousarviolukuihin.

Palvelukuvaus

Lapuan kaupungin kasvatuksen, koulutuksen ja vapaa-ajan toimialan yleishallinto vastaa sivistyslautakunnan ja hyvinvointilautakunnan alaisten yksiköille kuuluvien asioiden suunnittelusta, valmistelusta ja toimeenpanosta. Toimialaan kuuluvat seuraavat hyvinvointilautakunnan alaiset palvelut: kasvatuksen, koulutuksen ja vapaa-ajan toimialan yleishallinto, musiikki- ja kansalaisopiston opetus, kirjasto-, kulttuuri-, liikunta- ja nuorisopalvelut.
Henkilöstöä yleishallinnossa on kaksi: sivistys- ja hyvinvointijohtaja ja hallintosihteeri.

Lapuan kaupungin strategiassa on asetettu kolme tavoitetta: hyvinvoinnin lisääminen, kasvun varmistaminen ja talouden tasapainon ylläpitäminen.

Palveluiden järjestämisessä ja kehittämisessä kasvatuksen, koulutuksen ja vapaa-ajan toimialan täytyy erityisesti ottaa huomioon viimeaikaiset tapahtumat ja muutokset, niin maailmanpoliittisesti, kuin kansallisesti, ja näiden vaikutukset paikallistason palveluiden järjestämiseen. Yhtenä merkittävänä asiana on väestönmuutos, erityisesti lapsimäärän selkeä väheneminen.

Toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet vuonna 2027

Kasvatuksen, koulutuksen ja vapaa-ajan toimialan yleishallinnon keskeisimpänä tavoitteena on talouden tasapainon ylläpitäminen. Toimialan vastuualueiden toiminnan kautta myös muut strategian tavoitteet ovat hyvin huomioitu.
Hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen hyvinvointisuunnitelman ja kaupunkistrategian tavoitteiden mukaisesti.
Yhteistyön kehittäminen ja syventäminen hyvinvointialueen kanssa.

Strateginen tavoite	Talousarviotavoite	Toimenpide/mittari
Talouden tasapainon ylläpitäminen	Hyvinvointilautakunta pysyy vuodelle 2027 annetussa talousarvioraamissa	Seurataan lautakuntatasolla kuukausittain Arvioidaan neljännesvuosittaisen talouskatsauksen yhteydessä

Suunnitelmavuodet 2028-2029

- Talouden tasapainon ylläpitäminen
- Hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen hyvinvointisuunnitelman ja kaupunkistrategian tavoitteiden mukaisesti
- Yhteistyön kehittäminen ja syventäminen hyvinvointialueen kanssa

Musiikkiopisto

Palvelukuvaus

Lapuan musiikkiopisto tarjoaa laajan oppimäärän mukaista musiikin taiteen perusopetusta kaikenikäisille. Oppilaitos antaa valmiuksia sekä elinikäiseen musiikkiharrastukseen että ammattiopintoihin. Opintotarjontaan kuuluvat: laaja instrumenttivalikoima, musiikin hahmotustaidot ja yhteismusisointi, varhaisiän musiikinopetus ja avoin osasto. Avoimella osastolla opiskelu mahdollistaa harrastamisen omien tavoitteiden mukaisesti.

Toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet vuonna 2027

Musiikkiopiston toiminnallinen ja taloudellinen tavoitteenasettelu nojaa musiikkiopiston perustehtävään, joka on tarjota jokaiselle oppilaalle opetussuunnitelman mukaista taiteen perusopetusta musiikissa. Yksilöopetus, oppilaiden kohtaaminen ja huomioiminen ovat toimintamme ydintä. Opistolla on runsas ja monipuolinen konserttitoiminta, johon osallistuminen on ilmaista. Toiminnallaan musiikkiopisto rakentaa, vahvistaa ja kehittää kaupunkimme musiikkikulttuuria oppilaiden esiintyessä erilaisissa tilaisuuksissa ja tapahtumissa myös oman talomme ulkopuolella. Pyrimme kehittämään toimintaamme jatkuvasti vastaamaan nykyajan uusiin haasteisiin niin toiminnallisesti kuin taloudellisestikin.

Musiikkiopiston toiminnan keskiössä on kolme keskeistä strategista tavoitetta: hyvinvoinnin lisääminen, talouden tasapainon ylläpitäminen sekä kasvun varmistaminen. Nämä tavoitteet ohjaavat oppilaitoksen kehittämistä, uudistamista ja päivittäistä toimintaa.

Hyvinvoinnin lisäämisessä painotamme avoimuutta, oikea-aikaisuutta ja yhteisöllisyyttä. Henkilöstön hyvinvointia ja toiminnan jatkuvaa kehittämistä tuetaan varmistamalla, että kehityskeskustelut toteutuvat sataprosenttisesti ja että lukuvuoden aikana järjestetään vähintään 15 säännöllistä henkilöstökokousta. Oikea-aikainen ja avoin kommunikaatio mahdollistaa toiminnan ohjaamisen nopeasti ja tuloksellisesti. Musiikin tuomaa elämänlaatua ja mielen hyvinvointia tuodaan kaikkien saataville järjestämällä vähintään 30 kaikille avointa ja ilmaista konserttia, joihin kutsutaan kohdennetusti eri ikäryhmiä aina lapsista ja koululaisista ikäihmisiin. Ylläpidämme ajantasaista tiedotusta tulevista tapahtumista. Jatkamme aktiivista yhteistyötä kaikkien kaupungin toimijoiden kanssa.

Talouden tasapainon ylläpitämiseksi kehitämme vaikuttavia, taloudellisia ja laadukkaita musiikkiopistopalveluja. Sisäisiä yhteisprosesseja käydään läpi siten, että tuloksena syntyy vähintään yksi päivitetty toimintamalli. Lisäksi taloudellista tehokkuutta haetaan verkostoitumalla sekä lähioppilaitosten kanssa tehtävällä yhteistyöllä, jossa hyödynnetään synergiaetuja niin henkilöstöresurssin, koulutusten kuin hankintojen suhteen.

Kasvun varmistamiseksi oppilaitoksessa pyrimme vastaamaan muuttuvan toimintaympäristön haasteisiin ja ylläpitämään korkeaa palvelutasoa. Asiakastyytyväisyyttä seurataan oppilaille ja perheille suunnatulla lukuvuosikyselyllä, jossa tavoitellaan kiitettävää keskiarvoa (4/5). Saadun palautteen avulla toimintaa kehitetään niin pedagogisesti kuin hyvinvoinnin ja palvelevuuden vahvistamiseksi. Kasvua ja saavutettavuutta tuetaan myös vahvistamalla yhteistyötä varhaiskasvatuksen yksiköiden kanssa ja ottamalla käyttöön maksuton taiteen varhaiskasvatus.

Toiminnallisena tavoitteena on vahvistaa Lapuan musiikkiopiston asemaa ammattimaisen musiikkikasvatuksen toteuttajana. Teemme yhteistyötä laajalla rintamalla aina varhaiskasvatuksesta perusopetukseen, kaupungin toimintaan, seurakuntaan ja hyvinvointialueeseen saakka. Olemme avoimia ajatuksille ja ideoille, joiden kautta musiikkikasvatuksen hyödyt nousevat kaikkien saataville. Oppilaitoksemme viettää 60-vuotisjuhlaa vuonna 2027. Tätä juhlimme ja nostamme omassa toiminnassamme lukuvuoden 2027–2028 aikana.

Taloudellisena tavoitteena on ylläpitää kustannustehokkaasti laadukasta taiteen perusopetusta, joka elää ajassa, kehittyä ja kasvaa.

Strateginen tavoite	**Talousarviotavoite**	**Toimenpide/mittari**
Kasvun varmistaminen	Kehitämme, uudistamme ja ylläpidämme. Toimimme oikea-aikaisesti ja avoimesti. Osallistamme tukien elämänlaatua ja mielen hyvinvointia.	Henkilökunnan toteutuneet kehityskeskustelut 100 %. Säännöllisesti toteutuvat henkilöstökokoukset, jotka mahdollistavat oikea-aikaisen toiminnan kehittämisen ja reagoinnin. Väh. 15 tapaamista. Kaikille ilmaiset ja avoimet konsertit. Valittuihin tilaisuuksiin kutsumme mukaan eri ikäryhmiä, esim. koululaisia ja lapsia vanhempineen tai ikäihmisiä. Väh. 30 tapahtumaa
Taloudellisen tasapainon ylläpitäminen	Kehitämme, uudistamme ja ylläpidämme vaikuttavia, taloudellisia ja laadukkaita musiikkiopistopalveluja. Verkostoidumme ja teemme yhteistyötä tavoitteellisesti ja taloudellisesti	Oppilaitoksen sisäisten yhteisprosessien läpikäynti. Väh. yksi päivitetty toimintamalli. Huomioimme synergiaedut lähioppilaitosten kanssa suhteessa henkilöstöresurssiin, koulutuksiin, tapahtumiin tai hankintoihin. Kyllä/Ei
Kasvun varmistaminen	Kehitämme, uudistamme ja ylläpidämme palvelun tasoa, pyrimme vastaamaan muuttuvan toimintaympäristön haasteisiin. Verkostoidumme ja teemme yhteistyötä tavoitteellisesti ja taloudellisesti.	Oppilaille perheineen tehtävä lukuvuosikysely tyytyväisyyden, saatavuuden ja saavutettavuuden näkökulmista. Kyselyn keskiarvotavoitteena kiitettävä arvosana 4/5. Vahvistamme yhteistyötä varhaiskasvatuksen yksiköiden kanssa. Otamme käyttöön maksuttoman taiteen varhaiskasvatuksen. Kyllä/Ei

	TP 2023	TP 2024	TP 2025	TA 2026	TA 2027
Toimintatuotot	132.667	93.662	96.858	138.300	104.700
Toimintakulut	1.104.956	1.012.676	1.024.768	984.285	973.460
Toimintakate	-972.289	-919.014	-927.910	-845.985	-868.760
Valtionosuus	555.374	568.157	583.102	583.102	613.118
Kaupungille jäävä kustannus	416.915	350.857	344.808	262.883	255.642

*) Sisäiset vuokrat sisältyvät toimintakuluihin v. 2021-2025. Sisäiset vuokrat 2027 lisätään talousarvioon budjettimuutoksena.
Sis. vuokrien osuus on. 0,24 milj. euroa.
Annettava opetus perustuu 11.157 oppituntiin lukuvuodessa (n. 320 t/viikko).
Em. tuntimäärä tulee käyttää valtionosuusperusteen säilyttämiseksi

Oppilaat	**2023**	**2024**	**2025**	**2026**	**2027**
Opetustunnit	11.319	11.282	11.194	11.307	11.307
Oppilasmäärä					
Solistiset oppilaat	250	253	250	255	255
Musiikkileikkikoulun oppilaat	69	60	73	75	75
Solistiset tasosuoritukset	70	60	90	70	70
Todistukset	**2023**	**2024**	**2025**	**2026**	**2027**
Todistukset yhteensä	12	14	18	23	23
Perusopinnot	7	11	12	17	17
Syventävät opinnot	5	3	6	6	6

Suunnitelmavuodet 2028 – 2029

Uudistuva taiteen perusopetuksen lainsäädäntö tulee luomaan kehittämistarpeita suunnitelmavuosille. Tämänhetkisen suunnitelman mukaan syksyllä 2028 on tavoitteena ottaa käyttöön uudet opetussuunnitelmat. Sitä ennen syntyvät uudet opetussuunnitelman perusteet ja niiden pohjalta käynnistetään paikallinen opetussuunnitelmatyö. Vuodelle 2028 on varattava resurssia OPS-työn tekemiselle.

Suunnitelmavuosien osalta huomiota täytyy kiinnittää tila- ja kalustokehitykseen. Musiikkiopistolle on tärkeää taata laadukkaat työvälineet soittimien sekä opetustilojen kalusteratkaisujen suhteen. Ajantasainen fyysinen ympäristö ja käytettävä välineistö ovat osa laatutyötä, arvostusta ja asemaa. Isompien ja arvokkaimpien soitinten hankinta, kuten pianot tai isot vasket tai suuremmat kalustehankinnat vaativat isompaa resurssia. Tarvitsisimme myös kipeästi lisää pienryhmäopetuksen tilaa, jonka pääasiallinen käyttö kohdentuisi musiikin hahmotustaitojen alkuopetuksen tarpeisiin, vastaten pienille koululaisille soveltuvaa oppimisympäristöä.

Suunnitelmavuosien keskeinen tavoite on edelleen varhaisiän musiikkipedagogiikan arvostuksen ja osuuden nostaminen. Varhaisiän musiikinopetus on toimintaa, joka tukee laaja-alaisesti lapsen kasvua ja kehitystä. Se on merkittävä kivijalka toiminnallemme. Toimintaa kehitetään ja innovoidaan mm. yhteistyössä esim. kaupungin varhaiskasvatuksen kanssa

Kirjasto

Palvelukuvaus

Kirjastopalvelut kuuluvat kaupungin lakisääteisiin peruspalveluihin. Lapuan pääkirjaston lisäksi asiakkaita palvelee Tiistenjoen sivukirjasto ja kirjastoauto. Saarenpääkodissa on kirjastonurkkaus, palvelukodeissa vaihtuvia siirtokirjakokoelmia ja lukion kirjasto palvelee siellä opiskelevia. Lapua kuuluu EEPOS –kirjastokimppaan, jossa on 22 kirjastoa ja yhteistyö näiden kirjastojen välillä on päivittäistä.

Kirjasto tukee kaikenikäisten lukuharrastusta, digi- ja mediataitoja ja elinikäistä oppimista. Asukkaiden hyvinvointiin kirjasto tarjoaa viihtyisät ja inspiroivat tilat Vanhan Paukun kulttuurikeskuksessa sekä virkistystä ja elämyksiä arkeen. Kirjasto edistää tiedollisten ja sivistyksellisten perusoikeuksien ja tasa-arvon toteutumista.

Kirjastopalvelut tuotetaan Lapualla edullisesti, vuonna 2025 toimintakulut olivat 53,16 € asukasta kohti. Länsi- ja Sisä-Suomen aluehallintoviraston kirjastoissa toimintakulut ovat keskimäärin 66,09 €, Etelä-Pohjanmaan alueella 67,83 € ja Eepos -kirjastokimpassa 67,52 € per asukas.

Tulevaisuudessa kunnille jää hyvinvointipalveluiden tuottaminen ja hyvän elämänlaadun sekä hyvinvoinnin lisääminen. Kirjaston merkitys tulee tässä entisestään korostumaan. Lapuan kirjasto on parasta kaupungin asukkaille, henkilöstölle, kirjaston asiakkaille ja vierailijoille.

Toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet vuonna 2027

Kirjasto edistää kaikenikäisten lukutaitoja eri tavoin ja tekee tunnetuksi lukutaitotyötä ja sen merkitystä. Kirjaston monipuoliseen lukutaitotyöhön kuuluu myös toimiminen monialaisissa verkostoissa sekä vahvana rinnalla kulkijana digitaalisen osaamisen ja lukutaidon edistämisessä. Monipuolinen lukutaito on keskeinen osa arkea ja yhteiskunnassa toimimista. Kirjasto on mukana koko ihmisen elinkaaren ajan. Lukeminen ja kirjaston käyttö ovat luonteva osa ihmisten elämää. Kirjastolla täytyy olla riittävä määrä osaavaa henkilöstöä sekä ajantasainen ja uudistuva kokoelma sekä riittävät taloudelliset resurssit tähän. Kirjasto on kunnan tärkeimpiä lähipalveluja. Kirjasto koetaan turvallisena, maksuttomana ja saavutettavana kohtaamispaikkana. Tilojen käyttö on monipuolista; tiloissa opiskellaan, tehdään etätöitä ja läksyjä, pidetään palavereita ja tavataan kavereita yhä useammin. Henkilökohtainen asiakaspalvelu on monelle hyvin tärkeä osa asiointia. Lisäksi asiakkaiden käytettävissä on omatoimikirjasto päivittäin kello 9–21.

Eepos-kirjastojen yhteistyö täyttää helmikuussa 2027 kymmenen vuotta! Keskeisimpiä painopisteitä ovat olleet toiminnan kehittäminen, palvelujen yhteishankinnat sekä osaamisen vahvistaminen. Asiakkaille merkittävin hyöty on ollut yhteisen kokoelman saavutettavuus ja käyttö.

Eepos-kirjastojen yhteistyön tuomia hyötyjä nostetaan esille ja kokonaisuutta juhlistetaan yhteisesti sovitulla tavalla. Eepos-kirjastoissa käytössä olevan Axiell Aurora -kirjastojärjestelmän korvaaminen uudella dynaamisella ja luotettavalla kirjastojärjestelmällä. Uusi kirjastojärjestelmä otetaan käyttöön vuoden 2027 aikana.

Kirjaston juhlavuosi - 30 vuotta Vanhassa Paukussa! Keskitämme juhlinnan lokakuulle 2027. Lisäksi Vanhan Paukun toimijat ottavat osaa Suomi 110 -juhlavuoteen oppimisen teemalla, joka on luonteva meille kaikille - elinikäinen oppiminen ja itsensä kehittäminen.

Nykyinen kirjastoauto on vuosimallia 2001. Korjauskuluihin on oltava riittävä määräraha, jotta saadaan palvelu pidettyä pyörien päällä. Uuden kirjastoauton hankinta palveluiden turvaamiseksi.

Henkilökunnan osallistuminen koulutuksiin vähintään kaksi kertaa vuodessa sekä osaamisen kehittäminen ja sen jakaminen muille. Työhyvinvointia, henkilöstön yhteistyötä sekä työyhteisön ilmapiiriä mitataan ainakin kerran vuodessa toteutettavalla pienimuotoisella henkilöstökyselyllä

Strateginen tavoite	**Talousarviotavoite**	**Toimenpide**
Hyvinvoinnin lisääminen	Henkilökunnan osaaminen ja tiedon jakaminen Työhyvinvointi - seuranta Henkilökohtainen asiakaspalvelu on yhä tärkeää ja hyvinvointia lisäävä tekijä Monipuolinen lukutaito ja tapahtumat/hankkeet Palveluiden esille tuonti, myös e-palvelut Maksuttomuus, osallisuus ja yhdenvertaisuus Yhteistyö ja verkostot	Koulutuksiin osallistuminen, lukumäärä Kehityskeskustelut vuosittain syksyllä, 100 % Työhyvinvointikysely Asiakaskysely, joko oma tai Eepos-kirjastojen yhteinen Tapahtumat 160 kpl /hankkeet yksi kpl
Talouden tasapainon ylläpitäminen	Hankinnoissa käytetään tarkkaa harkintaa Eepos-kirjastojen yhteiset hankinnat ja kilpailutukset, muu yhteistyö	Talousarviossa pysyminen, kuukausittaiset toteumaraportit
Kasvun varmistaminen	Kävijä- ja lainaustilastojen sekä tapahtumien kasvu tai tason pysyminen	Kirjastotilastot - tilastoluvut

	TP 2023	**TP 2024**	**TP 2025**	**TA 2026**	**TA 2027**
Lainaajia	4 346	4 385	4 345	4 389	4 343
Lainaajia / Asukasluku %	30,82 %	31,27 %	30,97	31,35	30,98
Kokonaislainaus	233 430	247 587	252 396	247 610	252 410
Kirjastoauton lainat	23 670	26 961	28 372	26 966	28 230
Lainaus: Kirjat yhteensä	198 868	214 167	220 333	214 180	220 338
Lainat/as	16,56	17,65	17,99	17,69	17,70

Kirjaston päävastuullisena järjestämiä tapahtumia yhteensä	106	105	99	99	96
Kirjallisuus ja lukemisen edistäminen: tapahtumien määrä	65	70	75	71	71
Käynnit/as	5,51	6,64	5,56	6,65	5,58
Aineiston hankinta/kirjat/laatusuositus 300/1000 as	393	344	283	345	330
Aineiston hankinta/muu aineisto/laatusuositus 100/1000 as	32,27	16,90	19,89	17,30	17,20
Verkkokäynnit/as	4,70	5,21	5,60	5,25	5,50
Lainaus/kokoelma	1,68	1,78	1,82	1,79	1,80
Taloudellisuus *)	1,48	1,33	1,38	1,43	1,40
Toimintakulut/as *)	58,94	58,91	53,16	58,95	53,98

* taloudellisuus = henkilöstökulut/as + aineistokulut/as
käynnit/as + lainat/as

Suunnitelmavuodet 2028 – 2029

Eepos-kirjastoissa käytössä olevan uuden kirjastojärjestelmän omaksuminen, sen hyödyntäminen tehokkaasti erilaisissa työtehtävissä, asiakaspalvelussa sekä tiedonhaussa.

Uuden kirjastoauton hankintaa varten on varattava riittävä määräraha, aika sekä asiantunteva työryhmä. Kirjastoautopalvelu on avainasemassa lukutaidon, demokratian ja yhteisöllisyyden edistämisessä: se tavoittaa haja-asutusalueiden asukkaat, lapset ja palvelutalojen asiakkaat sekä turvaa koulujen kirjastopalvelut.

Vanha Paukku 30 vuotta juhlintaa 2028, sillä kaikki Vanhan Paukun toimijat ja palvelut ovat olleet tiloissa tuon ajan. Juhlavuosi tulee näkymään eri tavoin.

Kirjaston tilojen muokkaaminen, rauhalliselle ja äänieristetylle tilalle on tarvetta. Lehtilukusalin yläpuolella olevan tilan muutos kokous-, palaveri- ja ryhmätyötilaksi. Yhteiskunnalliseen ja kulttuuriseen vuoropuheluun kirjasto tarjoaa tiloja ja yhteistyötä. Ajankohtaisia aiheita ja kirjallisuutta tuodaan monin tavoin esille. Kirjaston henkilökunta opastaa Eepos-kirjastojen e-aineistojen sekä E-kirjaston käytössä. Kirjastosta saa yleistä digiohjausta, mutta asiakas voi varata kirjastosta myös ajan henkilökohtaiseen digiopastukseen. Asiakkailla on mahdollisuus osallistua kirjaston kehittämistyöhön antamalla toiveita ja palautetta sekä osallistumalla kirjaston asiakasraatiin. Kirjaston järjestämät tapahtumat ovat maksuttomia, lisäksi asiakkaat voivat järjestää itse tapahtuman tai näyttelyn.

Sivistyksen tavoitteita ovat elämänlaatu ja mielen hyvinvointi, joita voidaan lisätä osallisuuden ja yhteisöllisyyden avulla. Kaupungin strategiassa tavoitellaan parempaa elämänlaatua ja mielen hyvinvointia - vahvuutena välittäminen. Kirjastopalvelut, joihin sisältyvät kirjaston tilat, kokoelmat, tapahtumat, laajentuneet palveluajat sekä henkilökohtainen asiakaspalvelu tukevat arjen ja mielen hyvinvointia parantaen samalla elämänlaatua. Kirjasto on hyvinvointipalvelu, jonka tavoittaa kaikissa elämäntilanteissa. Onneksi on Kirjasto!

Kulttuuri- ja museopalvelut / Lapuan matkailu

Palvelukuvaus

Kulttuuripalvelut vastaavat Lapuan kaupungin kulttuuritoiminnan järjestämisestä, Kulttuurikeskus Vanha Paukun toiminnoista, Lapuan kaupungin museoista sekä Lapuan kaupungin matkailun tehtäväkentästä. Yleiseen kulttuuritoimintaan kuuluvat mm.: tapahtumat, avustukset, Patruunagalleria, Lyijylankaosaston luova yhteisö sekä muu kulttuuritoiminta. Museoihin kuuluvat: Lapuan taidemuseo, Lapuan patruunatehtaan museo, Pyhälahden valokuvaamomuseo ja Lapuanliikkeen museo sekä Lapuan kotiseutuarkisto.

Lapuan kaupunki tunnetaan laajasta kulttuuri- ja taidetarjonnasta sekä luonto- ja puutarhakohteistaan. Nämä kaikki lisäävät kuntalaisten osallisuuden kokemusta, hyvinvointia ja kotiseutuidentiteettiä ja ne ovat vahvoja vetovoimatekijöitä sekä matkailijoille ja uusille asukkaille.

Kulttuuri- ja yrityskeskus Vanha Paukun museot, galleriat sekä muut palvelut ovat ympärivuotinen kohde niin paikallisille kuin matkailijoille. Lapuan kaupungin museot kuuluvat valtionosuusmuseoiden piiriin. Museoita ohjaa museolaki (314/2019) ja kulttuuripalveluita ohjaa laki kuntien kulttuuritoiminnasta (166/2019).

Toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet vuonna 2027

Kulttuuripalvelut vastaavat kulttuurilain mukaisiin tavoitteisiin varmistamalla kulttuuripalveluiden saatavuuden. Vuoden aikana toteutetaan kulttuuritapahtumia eri kohderyhmille, kuten lapsille, aikuisille ja ikäihmisille. Tapahtumissa otetaan huomioon vuoden 2027 vuosipäivät: Suomi 110 -vuotta ja Lapuan kaupunki 50- vuotta. Osa toiminnasta järjestetään myös kulttuurihyvinvointitoimintana yhteistyössä hyvinvointialueen kanssa. Tapahtumien järjestämisessä tehdään yhteistyötä kaupungin muiden toimialojen ja yhteisöjen kanssa. Kaikukortin käyttöä jatketaan Lapualla ja haetaan mukaan uusia kulttuurikohteita. Kulttuuri- ja museopalvelut hakevat aktiivisesti hankeavustuksia toiminnan kehittämiseen.

Lapuan kaupungin museoiden työ koostuu yleisötyöstä, kokoelmien hoidosta, ja taidemuseon vaihtuvien näyttelyiden rakentamisesta ja suunnittelusta. Museot tekevät aktiivisesti kulttuurikasvatusta kattaen kaikki ikäluokat varhaiskasvatuksesta toiseen asteen koulutukseen. Museoiden ja kotiseutuarkiston kokoelmille remontoidaan uusi tila. Muuton yhteydessä edistetään kokoelmien luettelointia ja digitointia.

Matkailussa toimitaan yhteistyössä matkailualan yrittäjien sekä Visit Seinäjoki Regionin kanssa markkinoiden Lapuan kaupungin matkailupalveluita sekä kehittämällä matkailutoimialaa. Matkailussa osallistutaan myynti- ja markkinointitapahtumiin sekä uusitaan opasteita ja mainosmateriaalia talousarvion puitteissa.

Kulttuuripalvelut vastaavat toiminnallaan kaupungin strategiseen lupaukseen ”Voimaa kulttuurista ja liikunnasta” sekä tukee muiden tavoitteiden saavuttamista.

Strateginen tavoite	Talousarviotavoite	Toimenpide
Hyvinvoinnin lisääminen Kasvun varmistaminen	Kokoelmatilojen muutto ja kokoelma - ja arkistotietojen luettelointi ja digitointi	Uusien kokoelmatilojen käyttöönotto sekä kokoelmien ja arkistojen luettelointi määrä 10 %
Hyvinvoinnin lisääminen	Julkisen taiteen toimintaperiaateohjelman laatiminen Lapuan kaupungille.	1 kpl valmistunut toimintasuunnitelma
Kasvun varmistaminen	Lapuan matkailu osallistuu yhdessä matkailutoimijoiden kanssa myynti- ja markkinointitapahtumiin.	Toteutuneita myynti- ja markkinointitapahtumia vähintään kolme kpl
Hyvinvoinnin lisääminen	Tarjotaan saavutettavia ja osallistavia kulttuuripalveluja. (sis. Suomi 110-vuotta ja Lapuan kaupunki 50-vuotta tilaisuudet.)	Tapahtumien lukumäärä ja osallistujamäärä sekä tapahtumien kohdentaminen eri kohderyhmille. Museoiden ja Patruunagallerian kävijämäärä kasvaa 5 %.

Tunnusluvut

	TP 2023	TP 2024	TP 2025	TA 2026	TA 2027
Toimintakate kulttuuri	-795.087	-743.267	-806.549	-1.008.790	-459.450
Budjetin loppusumma (matkailu)	-49.283	-43.950	–36.829	-47.240	-50.750
Museoiden VOS euroa	107.305	110.160	102.827	102.827	102.827
Lapuan kaupungin museoiden (kult hist + taidemuseo) kävijämäärä (kävijälaskurit ja vieraskirjat, jos ei laskuria)	27.3177	26.600	30.002	19.000	20.000
Patruunagallerian kävijämäärä	18.282	16.600	20.750	19.000	20.000
Oppilasryhmät/-määrä	132/4.311	167/2.917	163/3.317	120/3200	120/3200
Opastukset / osallistujamäärä	55/1.737	69/2.375	86/2.381	65/2200	65/2200

Kulttuuritapahtumat / osallistujamäärä	66/14.291	104/30.524	63/5831	42/10.000	42/10.000
Yksityistilaisuudet	56/2.118	62/2.417	58/5.135	80/2000	50/1500
Kulttuuritoimintaan osallistuneet	49.631	32.899	26.122	46.200	36.900
Menot / as. Menot / osallistuneet (VOS ei mukana, siksi luvut muuttuneet)	56,00 16,02	50,30 21,46	50,50 26,90	31,10 9,40	32,94 12,45

Ta 2027 toimintakate ei sisällä sisäisiä vuokria. Sisäiset vuokrat viedään budjettimuutoksena jälkikäteen. Arvioitu sisäisten vuokrien osuus 0,6 milj. euroa.

Hankkeet ja avustukset

	2023	2024	2025	2026	2027
Biodiversity created by art, culture and cross-sectoral collaboration (Interreg Aurora)				19.000	94.000
Nahistuneet naatit -koulujen ruokahävikki pienemmäksi (EAKR)		23.026	60.362	41.000	0
Taidemuseon taiteilijapalkkiot (OKM)	3.000	3.000	4.400	3.600	3.700
Isojen koneiden tarina- ja konservointityöpajat - Lapuan Patruunatehtaan museon uuden näyttelyn yleisötyö (museovirasto)		6.000	2.000	0	0
Patruunatehtaan museon näyttelyuudistuksen apurahat		10.000 15.000 20.000	5.000	0	0

Suunnitelmavuodet 2028 - 2029

- Lapuan kaupungin kulttuurihistoriallisten museoiden perusnäyttelyiden yleisötyön kehittäminen. mm. laajentamalla verkkoon ja hyödyntämällä kokoelma-aineistoja.
- Julkisen taiteen käyttöperiaatteiden vahvistaminen ja käyttöönottaminen
- Matkailun yhteistyön kehittäminen Visit Seinäjoki Regionin kanssa.
- Vanhan Paukun matkailu- ja kokouspalveluiden kehittäminen ja esitystekniikan uusiminen.
- Kulttuuritapahtumissa yhteistyön kehittäminen yhdistysten ja muiden toimijoiden kanssa.

Kansalaisopisto

Palvelukuvaus

Lapuan kansalaisopisto ja sen yhteydessä toimiva Lapuan taidekoulu järjestävät vapaan sivistystyön opetusta ja taiteen perusopetusta kaupungin ”Välittävä Lapua” -teeman mukaisesti. Opiston perusarvoja ovat yhteisöllisyys, osallisuus ja kansalaisyhteiskunnan vahvistaminen. Opetus toteutetaan laadukkaasti ja kustannustehokkaasti paikalliset tarpeet huomioiden. Opisto tarjoaa kaikille saavutettavia oppimisen kokemuksia, jotka tutkitusti lisäävät hyvinvointia sekä ehkäisevät yksinäisyyttä ja syrjäytymistä. Työelämä- ja digitaitoja sekä kielikoulutusta järjestämällä tuetaan työikäisten arjen sujuvuutta. Ikääntyneiden toimintakyvyn ja virkeyden ylläpitämisessä opistolla on keskeinen rooli.

Lapuan taidekoulu antaa tavoitteellista, tasolta toiselle etenevää taiteen perusopetusta kuvataiteissa, käsityössä, tanssissa ja teatterissa. Lapuan taidekoulun taiteen perusopetuksessa keskeistä on opetuksen saatavuus ja saavutettavuus, opetuksen laatu ja poikkitaiteellinen yhteistyö. Opetus tukee lasten ja nuorten luovuutta, sosiaalisia taitoja ja henkistä hyvinvointia. Vahvalla näyttely-, näytös- ja tapahtumatoiminnalla ylläpidetään Lapuan profiilia elävänä kulttuurikaupunkina ja huomioidaan alueen kulttuuriperinne.

Toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet vuonna 2027

Toiminnan suunnittelussa huomioidaan kaupunkistrategian tavoitteet: hyvinvoinnin lisääminen, kasvun varmistaminen ja talouden tasapainon ylläpitäminen. Palveluita kehitetään kustannustehokkaasti ja joustavasti suhteessa maailmanpoliittisiin ja kansallisiin muutoksiin sekä väestörakenteen murrokseen, erityisesti huomioiden ikääntyvien määrän kasvaminen.

Vuonna 2027 toiminnan keskiössä on osallisuuden syventäminen ja matalan kynnyksen kohtauttaminen. Yhteiskunnallisen polarisaation aikakaudella opisto luo turvallisen tilan yhdessä tekemiselle ja vuorovaikutukselle. Hyvinvoinnin ja terveyden edistämistä vahvistetaan kaupungin hyvinvointisuunnitelman mukaisesti. Yhteistyötä jatketaan ja syvennetään hyvinvointialueen, työllisyysalueen, järjestöjen sekä oppilaitosten kanssa saavutettavuuden ja yhdenvertaisuuden parantamiseksi.

Työikäisten toimintakykyä ja hyvinvointia ylläpidetään monipuolisella liikunta-, hyvinvointi- ja kieltenopetuksella. Ikääntyvien hyvinvointia tuetaan vakiinnuttamalla IkäOppi-hankkeen hyviä käytäntöjä eri aineryhmissä.

Taidekoulussa vuonna 2027 keskitytään laadukkaaseen ja vahvaan perustyöhön sekä valmistautumiseen taiteen perusopetuksen (TPO) lainsäädäntö- ja opetussuunnitelmauudistuksiin. Opetusrakenteita ja opetussuunnitelmia tarkastellaan tulevien valtakunnallisten linjausten mukaisesti samalla poikkitaiteellista yhteistyötä (kuvataide, käsityö, tanssi, teatteri) syventäen. Taidekoulu toteuttaa kaupungin kulttuuriopetussuunnitelmaa muun muassa eskarilaisille kohdennetulla toiminnalla. Taidekoulun korkeatasoista näyttely- ja esitystoimintaa jatketaan, oppilasesityksiä viedään edelleen palvelutaloihin ja erityisryhmille tarjotaan saavutettavia elämyksiä.

Strateginen tavoite	Talousarviotavoite	Toimenpide
Hyvinvoinnin lisääminen	Mielen hyvinvoinnin, osallisuuden ja työ- ja toimintakyvyn vahvistaminen Ehkäistään yksinäisyyttä ja tuetaan kaikkien ikäryhmien (lapset, työikäiset, ikääntyneet) hyvinvointia ja terveyttä matalan kynnyksen toiminnalla, Kaikukortilla ja sote-yhteistyöllä.	Maksuttomia luento- kulttuuri- ja taidetilaisuuksia vähintään 25/lukuvuosi Liikunta- ja tanssikurssien tuntimäärä vähintään 18 % opetuksen kokonaistuntimäärästä Ikääntyneet ja erityisryhmät: Vakiinnutetaan IkäOppi-hankkeen hyvät käytännöt ja digituki sekä järjestetään kursseja/ esityksiä/vierailuja palvelutaloihin vähintään 10/vuosi
Talouden tasapainon ylläpitäminen	Sopeutetaan toimintaa väestörakenteen muutokseen ja varmistetaan talousarvioraamissa pysyminen tuottamalla palveluja joustavasti ja moniammatillisesti.	Hyvinvointilautakunnan talousarvioraamissa pysyminen ja seuranta neljännesvuosittain Tilauskoulutuksien tuottaminen taloudellisen liikkumavaran vahvistamiseksi. Erilaisten tilauskoulutusten tuntimäärä vuodessa <50 Kumppanuuksien tiivistäminen (hyvinvointialue, työllisyysalue, järjestöt, Paukun toimijat. Konkreettisten yhteisten toimintojen/tapahtumien tavoitetaso 5/vuosi
Kasvun varmistaminen	Varmistetaan opetuksen saavutettavuus ja korkea laatu, uudistetaan kurssitarjontaa sekä valmistaudutaan taiteen perusopetuksen (TPO) lainsäädäntö- ja opetussuunnitelmauudistukseen	Opetuksen laadun ja saavutettavuuden tarkastelu palautekyselyillä. Tavoitteena 1–5 arviointiasteikolla keskiarvo yli 4. Taidekoulun TPO ops uudistettu vuoden aikana, mikäli uudistus etenee aiemmin ilmoitetussa aikataulussa.

Tunnusluvut

Tunnusluvut	TP 2023	TP 2024	TP 2025	TA 2026	TA 2027
Toimintatuotot	250.748	239.874	248.406	207.000	219.000
Toimintamenot	1.065.032	1.035.318	910.623	1 075 326	869.700
Toimintakate	-814.285	-795.444	662.216	-868 326	-869.700
Valtionosuus	386.662	341.574	359.277	359.277	359.277
Opetustuntimäärä	9093	8819	9.213	9.200	9.150

Opiskelijamäärä	2.684	2.640	2.779	2.800	2.700
Osallistujamäärä	5997	5889	6038	5900	5600
Valtionosuustunnit	7291	6296	6273	6273	6273
Kurssimäärä/ lukuvuosi	336	298	309	325	335

Ta 2027 toimintakate ei sisällä sisäisiä vuokria. Sisäiset vuokrat viedään budjettimuutoksena jälkikäteen. Arvioitu sisäisten vuokrien osuus 0,2 milj. euroa.

Suunnitelmavuodet 2028-2029

Lapuan kansalaisopisto järjestää vapaan sivistystyön opetusta ja koulutusta eri ikäryhmille, huomioiden toiminnassaan kansalaisyhteiskunnan tukemisen, yhteisöllisyyden ja osallisuuden toimintansa perusarvoina. Opisto huomioi toiminnassaan saavutettavuuden ja yhdenvertaisuuden. Opetustarjonta vastaa joustavasti paikallisiin tarpeisiin, korostaen hyvinvointia ja osallisuutta. Yhteistyö Vanhan Paukun kulttuuritoimijoiden kanssa jatkuu vahvana. Opisto hyödyntää hankerahoitusta ja toteuttaa etäopetusta sekä luentojen striimausta laadukkaasti.

Suunnitelmavuosina 2028–2029 opiston toiminnassa korostuvat yhteiskunnallinen, paikallinen ja alueellinen kehitys. Yhteiskunnallisessa kehityksessä kansalaisopisto puolustaa demokraattista yhteiskuntaa tarjoamalla luotettavaa ja puolueetonta tietoa sekä tiloja yhteisöllisille kohtaamisille, edistäen keskustelukulttuuria ja torjuen polarisaatiota. Syvenevässä tekno- ja digimurroksessa vahvistetaan tekoäly- ja arjen teknologialukutaitoa. Palveluiden saavutettavuus turvataan myös digitaalisia laitteita käyttämättömille samalla kun rohkaistaan digitaalisuuden hyödyntämiseen.

Paikallisessa kehityksessä väestön ikääntyminen ja syntyvyyden lasku muuttavat koulutustarvetta tulevaisuudessa. Ikääntyneet nähdään opistolla merkittävänä voimavarana oppijoina ja osaajina, ja uuden oppiminen tukee heidän toimintakykyään ja henkistä hyvinvointiaan. Työikäisille tarjotaan osaamista ja arjen jaksamista tukevaa koulutusta.

Alueellisessa kehityksessä Lapuan kansalaisopiston yhteydessä toimiva Lapuan taidekoulu on Lapuan helmi, jonka myötä taito- ja taideaineiden opetus on alueella vahvaa, omaleimaista ja paikallista kulttuuriperinnettä arvostavaa. Suunnitelmakaudella 2028–2029 toimeenpannaan valtakunnallisen taiteen perusopetuksen (TPO) lainsäädäntö- ja opetussuunnitelmauudistuksen tuomat muutokset, jotta toiminta säilyy laadukkaana, kustannustehokkaana ja kaupungin veto- ja pitovoimaa ylläpitävänä. Rakenteiden vahvistamiselle turvataan riittävät resurssit, ja yhteistyö tiivistyy Etelä-Pohjanmaan muiden taideoppilaitosten kanssa laadukkaan ja arvostetun toiminnan takaamiseksi.

Liikuntapalvelut

Palvelukuvaus

Liikuntatoimi järjestää liikuntalain mukaisesti liikuntapalveluja ja terveyttä ja hyvinvointia edistävää liikuntaa eri kohderyhmät huomioiden, tukee kansalais- ja seuratoimintaa sekä huolehtii liikuntapaikkojen ylläpidosta. Ohjattua liikuntaa tuotetaan ensisijaisesti kuntalaisille, jotka jäävät yksityissektorin ja seuratoiminnan ulkopuolelle. Erityisryhmien ja ikääntyneiden liikuntamahdollisuudet turvataan, ja uimahallipalvelut sekä perusopetuksen uimaopetus ovat osa peruspalvelua. Seura- ja kansalaistoimintaa tuetaan avustuksilla seuroille, yhteisöille ja kotitalouksille sekä muilla tukimuodoilla.

Kunnallisen liikuntapaikkaverkoston ylläpito järjestetään suunnitelmallisesti ja kustannustehokkaasti yhteistyössä teknisen laitoksen kanssa, ja verkoston kehittämisessä kuullaan kuntalaisia. Liikuntatoimi tekee yhteistyötä kaupungin toimialojen, kolmannen sektorin ja liikunta-alan yritysten kanssa kattavan palveluverkoston ylläpitämiseksi ja vähän liikkuvien kuntalaisten tavoittamiseksi. Painopisteinä ovat lasten ja lapsiperheiden liikuttaminen sekä ikääntyneiden kunto- ja terveysliikunta. Toiminta toteuttaa Lapuan kaupunkistrategiaa (Onnen resepti). Liikunta lisää asukkaiden hyvinvointia ja terveyttä, seuratoiminnan ja liikuntapaikkaverkoston kautta se vahvistaa kaupungin veto- ja pitovoimaa, ja palvelut tuotetaan kustannustehokkaasti talouden tasapainon ylläpitämiseksi.

Toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet vuonna 2027

- Kehitetään sujuvaa siirtymää Harrastamisen Suomen mallin liikuntaharrastuksista perinteiseen seuratoimintaan. Tavoitteena on luoda toimivia rakenteita, vahvistaa yhteistyötä ja tarjota monipuolisia liikuntasisältöjä käytettävissä olevien resurssien puitteissa
- Liikkuva Koulu ja Move! -käytäntöjen kehittäminen yhteistyössä koulutoimen kanssa
- Perusopetuksen uimaopetuksen käytäntöjen kehittäminen koulutoimen kanssa. Tavoitteena on ylikunnallisen yhteistyön rakentaminen Alajärven kaupungin kanssa
- Uusi uimahalli otetaan käyttöön syksyllä 2027 yhteistyössä teknisen toimen kanssa. Palvelu ja kiinteistö siirtyvät hallitusti Urheilutalolta uudelle uimahalli-kustannuspaikalle. Kävijätavoite tarkistetaan avausaikataulun mukaan.
- Liikuntapaikkahoito eriytetään omaksi kustannuspaikakseen, jotta hoidon suunnitelmallisuutta ja toteutumaa voidaan seurata erikseen. Vastuunjako liikuntatoimen ja teknisen toimen ulkoliikuntapaikkojen välillä kirjataan yhteiseen vuosisuunnitelmaan.

Strateginen tavoite	Talousarviotavoite	Toimenpide/mittari
Hyvinvoinnin lisääminen	Perusopetuksen uimaopetuksen kattavuus turvataan koko ikäluokalle uuden uimahallin käyttöönoton yhteydessä. Tavoite koskee lukuvuotta 2027–28.	Uimaopetuksen läpäisyaste 100 % kaikista 2.-luokkalaisista. Mittarit: Kaupungin uimakoulujen osallistumis% Suoritettujen SUH-uintimerkkien määrä
Hyvinvoinnin lisääminen	Erityisryhmien ja ikääntyvien liikuntamahdollisuudet turvataan palvelurakenteen muutoksesta huolimatta.	Erityisliikunnan ja ikääntyvien liikuntakävijöiden yhteismäärä vähintään 7 000 käyntiä/vuosi (TP 2025: 7 424 = 686 + 6 738).

	Saavutettavuutta parannetaan yhteistyössä teknisen toimen ulkoliikuntapaikkojen kanssa (yhteinen kartoitus 1 kpl/vuosi).	
Talouden tasapainon ylläpitäminen	Liikuntapaikkojen käyttöastetta nostetaan tulokertymän vahvistamiseksi. Laskentatapa sovitaan yhdessä ulkoliikuntapaikkojen kanssa.	Urheilutalon ja Patruuna-Areenan käyttöaste (varatut/tarjolla olevat tunnit) vähintään 60 % toimintakaudella
Talouden tasapainon ylläpitäminen	Liikuntapaikkahoidon suunnitelmallisuutta ja kustannustehokkuutta parannetaan uudessa kustannuspaikkarakenteessa.	Suunnitellun liikuntapaikkahoidon toteutumisaste vähintään 90 % (toteutuneet suunnitellut hoitotoimet / kaikki suunnitellut hoitotoimet kunnossapitokaudella, lähteenä vuosisuunnitelma). Vuosi 2027 on lähtötaso.
Kasvun varmistaminen	Seuratoiminnan ja kansalaistoiminnan edellytyksiä vahvistetaan	Avustusta saaneiden seurojen/yhteisöjen määrä vähintään 14 (2026: 14; 2025: 17).

Tunnusluvut

Ulk./sis.	**TP 2023**	**TP 2024**	**TP 2025**	**TA 2026**	**TA 2027**
Toimintatuotot	494.458	466.444	476.492	474.900	602.300
Toimintakulut	-2 153.174	-2.513.220	-2.876.362	-780.420	-900.400
Toimintakate	-1 658.717	-2.046.877	-2.390.870	-305.520	-298.100
Sis.vuokra				2.231.480	

Sis.vuokrat ovat mukana toimintakuluissa 2021-2025. Sis.vuokrat 2027 viedään talousarvioon budjettimuutoksena myöhemmin. Sisäisten vuokrien osuus kasvaa vuonna 2027 merkittävästi, koska uusi uimahalli valmistuu vuoden 2027 lopulla.

	2023	**2024**	**2025**	**2026**	**2027**
Uimahallin kävijät / kpl	69.855	66.200	66.013	70.000	90.000
Vesivoimistelut kävijät / kpl	5.240	5.080	5.045	5.000	5.000
Erityisliikunnan kävijät / kpl	977	1.109	686	800	700
Ikääntyvien liikuntakävijät / kpl	6.652	6.356	6.738	5.000	6.500
Muut ohjatut ryhmät kävijät / kpl	1.916	1.495	1.677	1.900	1.500
Vauvauinti kävijät / kpl, kokoontumiskerrat	53 28	396 50	428 60		400 60
Kesäuimakouluihin osallistujat / kpl	519	441	429	450	430
Avustusten euromäärä	-90.066	-74.021	-76.030	-79.000	-79.000

Liikuntatoimen kustannuspaikoilta on vuodelle 2024 poistettu isoimpana kustannuseränä Harrastamisen Suomen malli. Siirto tehty koulutoimen talousarvioon. Toinen muutos on ollut ensilumen ladulle varattu 20.000 euroa, joka vuoden 2024 talousarviossa siirretty tekniselle lautakunnalle.

Vuoden 2026 isoja muutoksia ovat muun muassa jäähallin tulojen siirto tekniseen toimeen sekä muita pienempiä tulosiirtoja hallintokuntien välillä. Perusteena on operatiivisen toiminnan saattaminen päivitetyn Lapuan kaupungin hallintosäännön mukaiseksi.

Suunnitelmavuodet 2028 – 2029

Liikuntatoimen toimintaympäristön keskeisenä tekijänä suunnitelmakaudella on talousarvion ja toteutuvan kustannuskehityksen tasapainottaminen. Liikuntapaikkaverkoston ylläpitoon liittyvien ostopalvelujen sekä materiaali- ja tarvikehankintojen kustannuskehitys edellyttää määräraharakenteen tarkoituksenmukaista kohdentamista.

Väestörakenteen muutos ja ikääntyminen heijastuvat liikuntapalvelujen kysyntään ja palvelutarpeeseen. Samanaikaisesti toimintaympäristön taloudelliset muutokset vaikuttavat myös paikallisen seuratoiminnan edellytyksiin ja yhteistyöhön. Suunnitelmakaudella toimintaa kohdennetaan kuntastrategian mukaisiin painopisteisiin varmistaen keskeisten palvelujen saatavuus, laatu ja kustannustehokas toteutuminen.

Nuorisopalvelut

Palvelukuvaus

Nuorisopalvelut toteuttavat nuorisolain mukaista nuorisotyötä ja nuorisopolitiikkaa kunnassa. Tavoitteena on edistää nuorten osallisuutta ja vaikuttamismahdollisuuksia sekä heidän kykyään ja edellytyksiään toimia yhteiskunnassa, tukea nuorten kasvua, itsenäistymistä ja yhteisöllisyyttä sekä tukea nuorten harrastamista ja toimintaa kansalaisyhteiskunnassa. Lisäksi edistetään nuorten yhdenvertaisuutta ja tasa-arvoa sekä oikeuksien toteutumista ja parannetaan nuorten kasvu- ja elinoloja. Nuorella tarkoitetaan alle 29-vuotiasta. Nuorisotyötä toteutetaan avoimena toimintana, kohtaamispaikkoina, koulunuorisotyönä ja jalkautuvana työnä. Ehkäisevä päihdetyö ja pelikasvatus ovat osa nuorten kasvun ja elinolojen tukemista. Nuorisotyö perustuu vapaaehtoisuuteen ja nuorilähtöiseen yhteistyöhön.

Nuorisolain mukainen etsivä nuorisotyö tavoittaa tuen tarpeessa olevia alle 29-vuotiaita nuoria ja ohjaa heitä koulutus-, työelämä- ja hyvinvointipalvelujen piiriin. Nuorten kuulemista ja osallistumista edistetään nuorten vaikuttajaryhmän ja muiden osallistumismuotojen avulla, ja nuorten näkemykset otetaan huomioon heitä koskevassa päätöksenteossa. Kansalais- ja järjestötoimintaa tuetaan avustuksilla nuorisoyhdistyksille ja muille nuorisotyötä tekeville yhteisöille. Nuorisolain mukainen monialainen yhteistyö toteutetaan kunnan muiden toimialojen, hyvinvointialueen ja muiden viranomaisten kanssa nuorille suunnattujen palveluiden toimivuuden ja vaikuttavuuden parantamiseksi. Nuorisopalvelut toteuttavat Lapuan kaupunkistrategiaa (Onnen resepti) seuraavasti: lisää nuorten hyvinvointia ja ehkäisee syrjäytymistä, tukee kasvun varmistamista tekemällä Lapuasta hyvän paikan kasvaa ja tuottaa palvelut vaikuttavasti ja kustannustehokkaasti talouden tasapainon ylläpitämiseksi.

Toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet vuonna 2027

- Vahvistetaan koulunuorisotyötä ja kulttuurista nuorisotyötä systemaattisesti osana asukkaiden hyvinvoinnin edistämistä. Tavoitteen toteutuminen edellyttää opetus- ja kulttuuriministeriön myönteistä rahoituspäätöstä. Lukuvuoden 2026–2027 toiminta on turvattu rahoituspäätöksellä. Kielteisessä päätöksessä toimintaa jatketaan supistettuna.
- Kehitetään tehostetun nuorisotyön monialaista ja ylikunnallista yhteistyötä käytettävissä olevien resurssien puitteissa. Nuorisolain 9 §:n mukainen yhteistyö on käynnistynyt.
- Vahvistetaan ehkäisevää päihdetyötä ja pelikasvatusta osana nuorisotyötä.
- Laaditaan nuorisotoimen palvelusuunnitelma NUPS yhteistyössä nuorten, nuorisovaltuuston, koulujen ja hyvinvointialueen kanssa. Suunnitelma kytketään kaupungin hyvinvointisuunnitelmaan 2026–2029 ja nuorisotyön palveluverkon kehittämiseen.

Tunnusluvut

Sis./ulk.	**TP 2023**	**TP 2024**	**TP 2025**	**TA 2026**	**TA 2027**
Toimintatuotot	138.301	156.450	220.190	125.300	126.600
Toimintakulut	598.564	648.450	701.740	612 940	444.000
Toimintakate	-460.263	-492.362	-481.550	-487.640	-317.400
Sis.vuokrat				-177.130	-180.000 (arvio)

Sis.vuokrat sisältyvät toimintakuluihin vuosien 2021-2025 osalta. Sisäiset vuokrat 2027 viedään talousarvioon budjettimuutoksena myöhemmin.

Strateginen tavoite	Talousarviotavoite	Toimenpide/mittari
Hyvinvoinnin lisääminen	Avoimen nuorisotoiminnan saavutettavuutta ylläpidetään rakennemuutoksesta huolimatta	Avoimen nuorisotoiminnan kävijämäärä/aukiolopäivä vähintään 22,0 (TP 2025: 21,21).
Hyvinvoinnin lisääminen	Etsivä nuorisotyö tavoittaa tuen tarpeessa olevat nuoret	Etsivän nuorisotyön asiakkaiden osuus alle 29-vuotiaista asukkaista vähintään 2,5 % (TP 2025: 2,54 %).
Kasvun varmistaminen	Ennaltaehkäisevän päihdetyön ja pelikasvatuksen vaikuttavuutta vahvistetaan	Toteutettujen valistustilaisuuksien/oppituntien määrä vähintään 20 kpl/vuosi. Vuosi 2027 on lähtötilanne.
Talouden tasapainon ylläpitäminen	Järjestöille ja kotitalouksien toimintaedellytyksiä parannetaan	Avustusta saaneiden yhdistysten määrä vähintään 12 (2026: 12; TP 2025: 11).

	TP 2023	TP 2024	TP 2025	TA 2026	TA 2027
Liikennepuiston kävijät/pv, yhteensä	30,3 1634	28 1611	28,5 1626	30 1610	25,5 1620
Lastenleirit leiriläiset	177	131	80	160	100
Hirvijärven leiritalon käyttöpäivät	50	51	62	60	60
Nuorisotalon käyttäjät muu kuin oma toiminta	513	485	460	500	460
Avoin nuorisotoiminta kävijämäärä/ aukiolopäivä	22,4	21,6	21,21	25	22
Etsivän nuorisotyön asiakkaiden osuus alle 29-vuotiaista asukkaista (%)	2,17	2,11	2,54	2,20	2,5
Avustusten euromäärä	-14.953	-19.331	-21.742	-21.000	-21.000

Nuorisotoimen keskeisenä haasteena on palveluverkoston ylläpito tilanteessa, jossa nuorten tuen tarve kasvaa monimutkaisemmaksi ja vaativammaksi. Etsivän nuorisotyön kysyntä lisääntyy, mikä edellyttää henkilöstöresurssien ja osaamisen vahvistamista. Digitalisaation syveneminen ja nuorten toimintatapojen muutos vaativat uusien työmuotojen kehittämistä perinteisten toimintamallien rinnalle. Valtakunnallisten nuorisotyön rahoitusohjelmien jatkuvuus vaikuttaa suoraan palvelutarjonnan laajuuteen, erityisesti koulunuorisotyössä ja kulttuurisessa nuorisotyössä, ja suunnitelmakaudella painotetaan toiminnan vaikuttavuuden mittaamista ja resurssien kohdentamista tuloksellisimpiin toimintamuotoihin. Monialaisen yhteistyön syventäminen erityisesti hyvinvointialueen kanssa edellyttää yhteisten toimintamallien kehittämistä nuorten palveluketjujen sujuvoittamiseksi.

Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen palvelut

Palvelukuvaus

Väestön hyvinvoinnin edistäminen perustuu lainsäädäntöön sekä Lapuan kaupunkistrategiaan, ja sen eteen tehdään työtä kaupungin kaikilla toimialoilla. Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen palveluilla on vastuu hyvinvointityön kokonaisuuden organisoinnista ja kehittämisestä. Hyvinvointisuunnittelun kautta hyvinvointitietoa seurataan, arvioidaan ja jaetaan muille toimintayksiköille sekä osaksi päätöksentekoa. Keskeistä on myös huolehtia poikkihallinnollisesta yhteistyöstä, vuoropuhelusta ja eri toimijoiden osallisuuden edistämisestä. Kaupungin kumppaneita hyvinvoinnin edistämisessä ovat esimerkiksi hyvinvointialueen alaiset toimijat, yhteisöt, yritykset, seurakunnat ja asukkaat.

Toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet vuonna 2027

Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen palvelujen tavoitteet vuodelle 2027 perustuvat Lapuan laajaan hyvinvointisuunnitelmaan 2026–2029. Suunnitelma ohjaa ennaltaehkäisevää ja poikkihallinnollista hyvinvoinnin ja terveyden edistämistä (hyte), jolla varmistetaan lapualaisten turvallinen, osallistava ja aktiivinen arki. Vuonna 2027 keskitytään hyvinvointisuunnitelman toimenpiteiden vaiheittaiseen toteuttamiseen, osallisuuden vahvistamiseen sekä vaikuttamistoimielinten toimintaedellytysten turvaamiseen.

Hyvinvointityö ei ole kunnassa suoraa tuloa tuottavaa toimintaa, vaan sen taloudellinen vaikuttavuus muodostuu resurssiviisaudesta, ennaltaehkäisevästä työstä ja valtionosuuksien turvaamisesta. Vuoden 2027 taloudelliset ja toiminnalliset tavoitteet perustuvat kolmeen keskeiseen kokonaisuuteen:

- Kuntakohtaisen hyte-kertoimen (€/asukas ja pisteet) sekä TEA viisaritulosten tason ylläpito kytkeytyy suoraan kaupungin saamaan lakisääteiseen valtionosuuteen.
- Monivuotisen hyvinvointisuunnitelman suunnitelmallinen toteuttaminen ja Kaikukortti-toimintamallin laajentaminen vahvistavat asukkaiden osallisuutta ja ennaltaehkäisevät syrjäytymistä kustannustehokkaasti järjestö- ja verkostoyhteistyötä hyödyntäen.
- Lakisääteisten vaikuttamistoimielinten (nuorisovaltuusto, vanhusneuvosto, vammaisneuvosto) aktiivinen tukeminen vahvistaa kuntalaisten osallisuutta. Oikea-aikaisesti valmistellut vaikuttamisprosessit varmistavat päätöksenteon sujuvuuden ilman hallinnollisia viiveitä, mikä säästää aikaa ja rahaa.

Strateginen tavoite	Talousarviotavoite	Toimenpide/mittari
Hyvinvoinnin lisääminen Kasvun varmistaminen	Toteutetaan laajaa hyvinvointisuunnitelmaa suunnitelmallisesti yhdessä eri toimialojen ja verkostojen kanssa.	Q1-Q2: Vuoden 2026 hyvinvointiraportti (sis. vuodelle 2027 täsmennetyt toimenpiteet) hyväksytty toimielimissä (K/E). Q2-Q4: Vuodelle 2027 täsmennettyjen toimenpiteiden toteuma ≥ 80 %
Hyvinvoinnin lisääminen	Ehkäistään syrjäytymistä ja lisätään asukkaiden osallisuutta laajentamalla Kaikukortti-toimintaa.	Uudet Kaikukortti-kohteet: väh. 1 uusi kohde (vrt v.2026). Käyttöasteen kasvu: +10 % (vrt v.2026).
Talouden tasapainon ylläpitäminen	Ylläpidetään hyte-kertoimen ja TEAviisari-tulosten hyvää	Hyte-kerroin (€/as, pisteet): tavoite > 21,8 €/as, 71 (v. 2025)

	tasoa sekä seurataan indikaattorikehitystä	TEAviisari, ka: tavoite > 80 (v. 2025) Tulosten ja kehityskohteiden seuranta osana hyvinvointiraporttia: K/E
Hyvinvoinnin lisääminen	Turvataan kuntalain mukaisesti vaikuttamistoimielinten toimintaedellytykset ja vaikuttamismahdollisuudet. Hyvinvointityö avustaa toimielimiä kokous- ja sihteerijärjestelyissä, lausuntojen ja aloitteiden valmistelussa sekä seurannassa.	Kokoukset järjestetty toimintasäännön edellytysten mukaisesti: K/E Laadittujen lausuntojen ja aloitteiden eteenpäin toimittaminen sekä seurantaraportointi: tavoite 100 %

	TP 2023	**TP 2024**	**TP 2025**	**TA 2026**	**TA 2027**
Hyte-tapahtumat, lkm	Järjestötapaamisia: 1 tapahtumia: 0	Järjestötapaamisia: 1 tapahtumia: 2	Järjestötapaamiset: 1 Järjestökyselyt: 1 Osallistuvan budjetoinnin kampanjat: 1 Tapahtumat: 1 (osana osbua) Asukaskyselyt: 1 Asukastilaisuudet: järj. 10/2025	Asukas-/järjestötilaisuudet: tavoite 1-3 kpl Osallistuvan budjetin kampanjat: tavoite 1-3 kpl Asukaskyselyt: 1-3 kpl	Asukas-/järjestötilaisuudet: tavoite 1–3 kpl Osallistuvan budjetin kampanjat: tavoite 1–3 kpl Asukaskyselyt: 1–3 kpl
Hyte-toiminnan alaisuudessa toimivat kohtaamispaikat/ vertaisryhmät	0	-Hyvä Sauma -Teinineuvola	- Hyvä Sauma - Teinineuvola toiminut kevään ajan → kokeilu päättynyt	Tavoite: 1-3 kpl yhtäaikaisesti käynnissä	Tavoite: 1–3 kpl yhtäaikaisesti käynnissä

Suunnitelmavuodet 2027 – 2028

- Uuden hyvinvointisuunnitelman tavoitteita toteutetaan systemaattisesti ja poikkisektorisesti kaupungin toiminnoissa sekä yhteistyössä hyvinvointialueen, kolmannen sektorin ja asukkaiden kanssa
- Hyte-työn palvelut ovat vaikuttavia, osallistavia, asukas- ja tarvelähtöisiä. Palveluja tuotetaan monialaisesti, verkostoja ja yhteistoimintaa hyödyntäen

7.7 Tekninen lautakunta

TEKNINEN LAUTAKUNTA	TP 2025	TA 2026	TA 2027	Muutos% TA 2026-2027	Muutos € TA 2026-2027
Toimintatuotot	4 488 247	4 622 200	4 756 874	2,9 %	134 674
Valmistus omaan käyttöön	353 257	400 000	400 000	0,0 %	0
Toimintakulut	-14 824 036	-16 215 600	-16 479 394	1,6 %	-263 794
Toimintakate	-9 982 532	-11 193 400	-11 322 520	1,2 %	-129 120

Teknisen lautakunnan sitovuustaso valtuustoon nähden on toimintakate. Sisäiset vuokrat eivät sisälly esitettyihin lukuihin.

Tekninen lautakunta ja hallintopalvelut

Palvelukuvaus

Teknisen lautakunnan toimialaan kuuluvat vastuualueet ovat ruoka- ja puhtauspalvelut, kaupunkiympäristöpalveluista maankäyttö-, kaavoitus ja mittauspalvelut, rakennus- ja kiinteistöpalvelut, vesihuoltopalvelut sekä kunnallistekniset palvelut.

Teknisen toimialan hallinto vastaa teknisen lautakunnan toiminnasta, teknisen toimen yleishallintopalveluista ja asiakirjahallinnasta.

Tekninen lautakunta käyttää päätösvaltaa niissä asioissa, jotka sille on Lapuan kaupungin hallintosäännössä määrätty.

Toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet vuonna 2027

Toiminnassa kiinnitetään huomiota edelleen tiedottamiseen ja henkilöstön koulutukseen. Teknisen toimen esihenkilöt osallistuvat työnantajan järjestämään esihenkilökoulutukseen. Vuonna 2027 kehitetään edelleen organisaation varautumista. Työhyvinvointitoimintaa toteutetaan työnantajan linjauksen mukaisesti. Tarvittaessa hyödynnetään toiminnassa asiantuntijoita.

Teknisen toimialan taloutta seurataan kuukausittain teknisessä lautakunnassa.

Digitaalisuutta kehitetään ensi vuoden aikana. Vuonna 2027 otetaan käyttöön kiinteistöjä ja ulkoliikuntapaikkoja koskeva varaus- ja laskutusjärjestelmä.

Strateginen tavoite	Talousarviotavoite	Toimenpide
Hyvinvoinnin lisääminen	Työhyvinvointitoiminnan järjestäminen ja tiedottamisen kehittäminen	Tyhy-toiminnan toteutuminen Lapuan kaupungin ohjeen mukaisesti Työpaikkakokousten lkm
Hyvinvoinnin lisääminen	Esihenkilökoulutukseen osallistuminen Varautumiskoulutukseen osallistuminen. Muun koulutuksen järjestäminen.	Esihenkilökoulutukseen osallistuminen 100 % Lkm Lkm
Talouden tasapainon toteuttaminen	Toiminnan toteuttaminen taloudellisten ja toiminnallisten tavoitteiden osalta suunnitelman mukaisesti.	Toteuman seuraaminen lautakuntatasolla kerran kuukaudessa. Investointien toteutuman seuranta vuosikellotyökalun avulla.

Suunnitelmavuodet 2028-2029

Suunnitelmavuosina kehitetään edelleen taloudellisia prosesseja ja hankkeiden kokonaisvaltaista johtamista. Lisäksi panostetaan henkilöstön hyvinvointiin ja osaamisen kehittämiseen sekä hyödynnetään henkilöstötutkimuksen tuloksia työyhteisön kehittämisessä.

Kaupunkiympäristöpalvelut

Palvelukuvaus

Maankäyttö-, kaavoitus- ja mittauspalvelujen toimiala huolehtii kunnan maapoliittisesta suunnittelusta. Palvelualue vastaa kaupungin alueiden käytön strategiasta, yleiskaavoituksesta, asemakaavoituksesta, raakamaan hankinnasta, tonttien myynnistä sekä mittaus- ja tonttipalveluista.

Palvelualueella huolehditaan kiinteistöjen muodostuksesta ja kiinteistöjen merkitsemisestä valtakunnalliseen kiinteistörekisteriin. Kiinteistöinsinööri määrää ja hyväksyy kiinteistötoimitukset. Palvelualueella laaditaan asemakaavan pohjalta tonttijaot ja lohkotaan tontit kiinteistöiksi. Palvelualueella lohkotaan kiinteistöiksi ja merkitään kiinteistörekisteriin myös kadut-, puisto- ja muut asemakaavan mukaiset yleiset alueet.

Asemakaava-alueiden kiinteistöjen virallinen paikkatieto ja tarvittavat muut sijaintitiedot ylläpidetään ilmakuvauksen, laserkeilauksen ja satelliittimittausten avulla. Kiintopiste- ja korkeuspisteverkkoa sekä pohjakarttaa pidetään ajan tasalla Kaavat, uusien rakennusten paikat ja korkeudet sekä kunnallistekniset rakenteet merkitään maastoon. Johtoverkostot kartoitetaan maastossa johtokarttoja varten.

Kartat tuotetaan ja ylläpidetään yhtenevästi paikkatiedon kanssa. Virallisen asemakaavakartan lisäksi ylläpidetään useita eri teemakarttoja ja niiden yhdistelmiä, joista tärkeimmät ovat osoite- ja opaskartat. Kaupungilla on oma maastomittaushenkilöstö pitämässä yllä näiden lisäksi ajantasaista pohjakarttaa, joka on edellytys asemakaavojen laadinnalle.

Toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet vuonna 2027

Tavoitteena on edistää vireillä olevia yleiskaavoja alue kerrallaan. Vuoden 2027 aikana tavoitteena on päivittää myös maapoliittinen ohjelma sekä valmistella alueidenkäytön strategiaa.

Kaupungin maankäytön keskeisenä tavoitteena on taajamarakenteen tiivistäminen ja viihtyisyyden parantaminen kaupungin alueella. Tämä edellyttää yleensä asemakaavojen uudistamista sekä pienempinä, että suurempina kokonaisuuksina. Uudet asemakaavat laaditaan pääosin kaupungin omistamalle maalle, joten raakamaan hankinta on tärkeä osa maankäytön suunnittelua. Vastuualueelta myydään tai vuokrataan asemakaavoitetut tontit rakentamista varten ja tonttien rakentamista ohjaa asemakaavat. Tavoitteena on, että Lapuan kaupungilla on monipuolinen ja runsas tonttitarjonta. Tonttien myyntiä edistetään säännöllisesti järjestettävillä tonttipäivillä.

Raakamaan hankintaa jatketaan ensisijaisesti niiltä alueilta, joita ollaan ensi vaiheessa kaavoittamassa. Kaupungin raakamaavaranto on kohtalaisen hyvä. Raakamaan hankinnassa otetaan huomioon alueiden käytön strategia. Ensisijaisia kehittämiskohteita ovat Koivulan teollisuusalue ja Honkimäen laajennusalue. Lisäksi tavoitteena on edistää tieturvallisuuden parantamista Jouttikallion ja Jouttirinteen teollisuusalueille.

Yleisten alueiden haltuunottoa toteutetaan määrärahojen puitteissa.

Strateginen tavoite	Talousarviotavoite	Toimenpide/mittari
Kasvun varmistaminen	Riittävä raakamaan hankinta ja tonttitarjonta	20 ha, vähintään 70 tonttia varattavissa.
Kasvun varmistaminen	Maapoliittisen ohjelman päivittäminen	Maapoliittisen ohjelman hyväksyntä vuoden 2027 aikana
Kasvun varmistaminen	Katualueiden haltuunotto	Katualueiden haltuunottotilanteen ajantasaistus kaupunginosissa 1-5

Tunnusluvut	TP23	TP 24	TP 25	TA 2026	TA 2027
maanhankinta, ha	30	20	15,6	20	20
maanhankinta 1000 €	444	394	489	500	450
asemakaava (uudet + muutokset) ha	4	13	18,6	8	8
Tonttien rekisteröinti kpl	14	34	9	15	10
AO-tonttien luovutus	5	9	7	15	10
Muiden tonttien luovutus kpl	5	4	3	2	4
Tonttien myyntitulot 1000€	252	183	135	150	100

Suunnitelmavuodet 2028-2029

Maanhankintaa jatketaan talousarvion mukaisesti. Uusia asemakaavoja laaditaan tarvittaessa kaupungin omistuksessa oleville alueille. Lohkottujen yleisten alueiden haltuunottoja jatketaan.

Vesihuoltopalvelut

Vesihuoltolaitoksen taloudelliset luvut

	Tilinp. 2025	Budj. 2026	Budj. 2027
VESIHUOLTOLAITOS			
Toimintatuotot	3 629 034	3 808 690	3 969 714
Valmistus omaan käyttöön	117 886	89 200	90 000
Toimintakulut	-2 788 174	-2 541 600	-2 628 860
Toimintakate	958 746	1 356 290	1 430 854
Rahoitustuotot ja -kulut	-11 456		
Vuosikate	947 290	1 356 290	1 430 854
Poistot ja arvonalentumiset	-708 032	-694 000	-702000
Tilikauden tulos	239 258	662 290	728 854
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	239 258	662 290	728 854

Palvelukuvaus

Vesihuoltolaitos tuottaa palveluja veden ja jäteveden toiminta-alueilla. Vesihuoltolaitos huolehtii puhtaan talousveden jakelusta kiinteistöille ja kiinteistöjen talousjäteveden johtamisesta jätevedenpuhdistamolle. Veden jakeluverkosto ja jätevesiverkosto pidetään jatkuvassa toimintakunnossa.

Vesihuoltolaitos on erillinen taseyksikkö kaupungin kirjanpidossa. Vesihuoltolaitoksen talousvesi hankitaan Lappavesi Oy:ltä (kaupungin osakkuusyhtiö). Jätevesi toimitetaan käsiteltäväksi Lapuan Jätevesi Oy:lle (kaupungin tytäryhtiö).

Toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet vuonna 2027

Vesihuoltoa kehitetään verkostojen, paineenkorotusasemien, pumppaamojen ja vesisäiliöiden kunnossapidolla ja saneerauksilla. Lisäksi kehitetään automaatiota ja huolehditaan verkostokartan ajantasaisuudesta.

Talousarviovuotena kunnostetaan vesitornia saneeraussuunnitelman mukaisesti. Puhtaan veden kaukovalvontajärjestelmä uudistetaan vastaamaan nykyisiä vaatimuksia. Kaukovalvontajärjestelmän uudistaminen parantaa valvontatoimintaa.

Tavoitteena on selvittää etäluettavien vesimittarien käyttöönottoa. Uudet ja vaihdettavat vesimittarit hankitaan etäluettavina mittareina kiinteistöihin.

Vesihuoltoverkostoa saneerataan vuosittain toiminnan turvaamiseksi ja jatkuvuuden ylläpitämiseksi. Ensisijaisesti saneerauksessa on vanhimmat vesijohtoverkoston osuudet.

Kaukovalvonnan kehittäminen jatkuu vuonna 2027. Verkostoon lisätään aluemittausta, jolla voidaan tarkemmin seurata veden kulutusta eri verkosto-osissa.

Mataraojan vesiosuuskunnan siirtymäaika kestää vuoden 2027 loppuun asti, ja sen aikana mahdollistetaan asiakkaiden liittyminen vesihuoltolaitoksen verkostoon.

Strateginen tavoite	Talousarviotavoite	Toimenpide/mittari
Hyvinvoinnin lisääminen	Vesijohtoverkoston saneeraus	500m
Kasvun varmistaminen	Mataraojan vesiosuuskunnan siirtyminen vesihuollon asiakkaiksi	Valmis vuoden 2027 aikana
Talouden tasapainon ylläpitäminen	Vesijohtoverkoston aluemittaus	3 kpl

Tunnusluvut	TP23	TP24	TP25	TA26	TA 2027
Vesijohtoverkosto (km)	273	277	279	280	283
Liittymien lukumäärä (kpl)	3.692	3.708	3.716	3.745	3.750
Vuotovesi (%)	5,9-	8,1	11		
Liittymismaksu €/m³	1.325	1.325	1.325	1.350	1.388
Kulutusmaksu €/m³	1,36	1,43	1,43	1,48	1,56

Tunnusluvut

	TP23	TP24	TP25	TA26	TA27
Jätevesiverkosto (km)	302	303	305	305	308
Liittymien lukumäärä (kpl)	3.804	3.824	3.836	3.845	3.850
Vuotovesi (%)	41,2	41,5	36,1		
Liittymismaksu €/m³	3.050/ 4.350	3.050/ 4.350	3.050/ 4350	3.100/ 4.420	3.187/ 4.544
Kulutusmaksu €/m³	2,65	2,78	2,78	2,82	2,90

Suunnitelmavuodet 2028-2029

Vesihuoltolaitoksen toiminta-alueen laajentamista jatketaan kaavoitukseen liittyvien rakentamistarpeiden mukaisesti. Vuosina 2028–2029 vesihuoltolaitos jatkaa verkoston saneerausta ensisijaisesti vanhimmista osista. Suunnitelmavuosina vesihuoltolaitos saneeraa myös pumppaamoita, jotka parantavat energiatehokkuutta ja toimintavarmuutta. Suunnitelmavuosina on tavoitteena myös vähentää vuotovesienmäärä jatkuvalla verkoston seurannalla.

Liikenneväylät

Palvelukuvaus

Liikenneväylät huolehtii kaupungin kaduista, katuviheralueista, kevyenliikenteenväylistä ja muista kaupungin hallussa olevista liikenneväylistä sekä niihin kuuluvista silloista, valaistuksesta, liikennemerkeistä ja -valoista sekä muista ohjauslaitteista ja erityisrakenteista. Liikenneväylät ylläpidetään liikennöitävinä ympäri vuoden ja vuorokauden. Talviaikaan kunnossapidon keskeisin tehtävä on liukkauden torjunta ja lumenauraus.

Liikenneväylien suunnittelussa ja toteuttamisessa korostuu liikenneturvallisuuden lisääminen.

Yksityistiet muodostavat yksityisten tiekuntien ja tienhoitokuntien erikseen ylläpitämän yleistä tieverkkoa täydentävän itsenäisen tieverkoston. Yksityisteiden ylläpitoa avustetaan kaupungin varoin.

Toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet vuonna 2027

Tavoitteena on huolehtia Lapuan kaupungin katuverkoston liikenneturvallisuudesta siten, että poikkeamia toiminnassa on mahdollisimman vähän. Vuonna 2027 ei rakenneta uusien alueiden katuverkostoa. Painopisteenä on edelleen rakennettujen katujen päällystäminen ja hulevesiverkoston rakentaminen.

Kaupunki omistaa ja ylläpitää katuvalaistusta kaduilla, yleisillä teillä (valtion omistamilla teillä) ja yksityisteillä. Valaistus pidetään kytkettynä 18.8.-31.3. välisenä aikana. Yöllä valaistusta rajoitetaan ydinkeskustan muuntopiiriä lukuun ottamatta. Liikenneväylien energiatehokkuutta lisätään lisäämällä katujen led-valaistusta. Uusien valaistavien alueiden osalta valaistuksen tekniikka valitaan aluekohtaisesti.

Katujen, kävely- ja pyöräteiden sekä muiden kaupungin hoidossa olevien teiden fyysistä rakennetta parannetaan vastaamaan liikenteen tarpeita määrärahojen puitteissa. Liikenneväyliä kehitetään liikenneturvallisuuden parantamiseksi.

Yksityisteiden rakenteiden parantamista avustetaan määrärahojen puitteissa.
Lapuan liikenneturvallisuussuunnitelma on laadittu vuonna 2015. Tavoitteena on päivittää liikenneturvallisuussuunnitelma vuoden 2027 aikana.

Liikenneturvallisuustyö Lapualla 2027-2028- julkaisu otetaan käyttöön vuoden 2027 alussa. Eri hallintokunnat ja sidosryhmät laativat yhteistyössä toimenpideohjelman, jossa asetetaan kahden vuoden tavoitteet ja seurataan edellisten vuosien toteutuneet tavoitteet.

Strateginen tavoite	Talousarviotavoite	Toimenpide/mittari
Hyvinvoinnin lisääminen ja kasvun varmistaminen	Liukkauden torjunta ja lumen auraus: pääväylät pidetään liikennöitävässä kunnossa klo 7.00 ja muut väylät klo 12.00 mennessä.	Poikkeamat max. 5 kpl/ talvikunnossapitokausi
Talouden tasapainon ylläpitäminen	Katujen peruskorjaus ja hulevesiverkoston rakentaminen huomioiden jätevesiverkostoon kytketyt hulevedet. Olemassa olevien alueiden hulevesiverkoston rakentaminen asemakaava-alueella.	400m/vuosi
Talouden tasapainon ylläpitäminen	Väylien rakentamisessa uusiokäytetään siihen soveltuvia materiaaleja	10 %/vuosi/käytettyjen uusiomateriaalien määrä/tn
Talouden tasapainon ylläpitäminen	Energiatehokkuutta lisätään lisäämällä katujen led-valaistusta.	Uusittujen led-polttimoiden ja -valaisimien määrä

Tunnusluvut

	TP 2023	TP 2024	TP 2025	TA 2026	TA 2027
Liikennealueet (m2)	927.100	930.00	933.00	922.000	924.200
Kevyenliikenteen väylät (m)	44.850	44.920	45.170	46.000	45.530
Avustettavat yksityistiet (km)	391	392	393	393	394
Katuvalokeskukset (kpl)	118	102	103	100	100
Katuvalopisteet	5.567	5.535	5.526	5.500	5.500

Suunnitelmavuodet 2028-2029

Liikenneväylien rakentamista ja saneerausta jatketaan kaavoitukseen liittyvien rakentamistarpeiden ja investointiohjelman mukaisesti.

Viheraluepalvelut

Palvelukuvaus

Viheraluepalveluiden toimesta ylläpidetään, suunnitellaan ja rakennetaan viheralueet, leikkipuistot, katuviheralueet, kaupungin leikkipaikat, kaupungin omistamat vesistöalueet sekä eräät erityisalueet.

Erityisalueet, kuten veneiden vuokrapaikat, uimarannat, jokirantalaiturit, matopesupaikka ja puutarhapalstat hoidetaan kullekin kohteelle annettujen säädösten, hoitoluokituksen tai kohteen ominaistarpeen mukaan. Jokilaakson matkailupuutarha on merkittävä osa kaupungin palvelurakennetta sekä yksi kaupungin vetovoimaisuustekijä.

Toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet vuonna 2027

Uusien asuntoalueiden viheralueita pyritään rakentamaan sellaiseen tasoon, että niiden houkuttavuus asuntorakentamiseen lisääntyisi. Investointeja kohdistetaan pääasiassa viheralueiden peruskunnostuksiin. Viheralueiden hoito tapahtuu teknisessä lautakunnassa vuosittain vahvistettavan kunnossapitoluokituksen mukaan. Kunnossapitoluokitus ja määräaikaisen henkilöstön palkkaaminen suunnitellaan vastaamaan vuoden 2027 talousarviota.

Jokilaakson matkailullista imagoa pyritään edelleen kohottamaan. Vuonna 2026 saavutetun Green Flag -tunnustuksen ehtoja pyritään ylläpitämään.

Kaupunkiniittyohjelman avulla pyritään vastaamaan taloudellisiin haasteisiin sekä edistämään luonnonmonimuotoisuuden haasteita ja kestävää kehitystä. Vuonna 2027 toteutetaan uuden niittyalueen rakentaminen. Intensiivisemmän hoidon painopiste säilytetään kaupungin keskustan viheralueiden, leikki- ja toiminnallisten puistojen ja kiinteistöjen leikkialueiden hoidossa. Leikkipaikkojen peruskorjauksien suunnittelussa otetaan huomioon olemassa oleva leikkipaikkojen palveluverkko ja toiminnallisuuden lisääminen puistoissa. Viheraluepalveluiden nykyinen rakennettu palveluverkko tulee ottaa huomioon uusien kohteiden rakentamisessa siten, että palveluverkon laajentaminen ei lisää viheraluepalveluiden kustannuksia.

Toiminnassa otetaan huomioon energiatehokkuus puistojen valaistuksessa. Uusittaessa valaistusta puistoissa hyödynnetään led-tekniikkaa ja valaistuksen himmennystä.

Strateginen tavoite	Talousarviotavoite	Toimenpide/mittari
Hyvinvoinnin lisääminen	Viheralueiden hyvän hoidon tason ylläpitäminen kunnossapitoluokituksen tasolla ja alueiden peruskunnostuksilla	0,41€/m2
Hyvinvoinnin lisääminen ja talouden tasapainon ylläpitäminen	Asukkaiden osallistaminen alueiden suunnitteluun ja hoitoon	1 kpl / vuosi
Hyvinvoinnin lisääminen ja talouden tasapainon ylläpitäminen	Kaupunkiniittyohjelma 2023-2030	Uuden niittyalueen rakentaminen

Tunnusluvut	TP 23	TP 24	TP 25	TA 26	TA 27
Rakennetut puistot (R1, R2, R3) hoitoluokituksen mukaisessa kunnossa; ha(kpl)	62	62	62	52	52
Muut yleiset alueet ha	53	53	55	54	54
Rakennetut katuviheralueet ha	47	47	47	33	33
Piha-alueet ha	29	29	27		
Puistometsät ha	119	119	118		
Kiinteistöjen leikkipaikat kpl	34	33	33	33	33
Puisto- ja uimarantaleikkipaikat Kuntoilupaikat	37	33	37	40	40
Jokilaakson matkailupuutarha ja kouluympäristö ha	2	2	2	2	2
Rantalaiturit	13	11	11	11	12
Puutarhapalstat	8	8	8	8	8
Hirvijärven venepaikat (ranta+laiturit)	75+12	75+12	75+12	75+12	75
Uimarannat	3	3	3	3	3
Liikennepuisto ha	0,7	0,7	0,7	0,7	0,7

Suunnitelmavuodet 2027-2028

Viheralueiden, leikki- ja toiminnallisten puistojen peruskorjausta sekä rakentamista jatketaan investointiohjelman mukaan. Intensiivisemmän hoidon painopiste kunnossapidossa säilytetään kaupungin keskustan alueilla.

Ulkoliikuntapaikat

Palvelukuvaus

Ulkoliikuntapaikat vastaavat ulkoliikuntapaikkojen rakentamisesta ja kunnossapidosta. Ulkoliikuntapaikat tekevät yhteistyötä teknisen toimialan sisällä uusien liikunta-alueiden rakentamisessa. Ulkoliikuntapaikat ylläpitää ympärivuotisesti ulkoliikuntapaikkoja, mm. ulkokentät, ladut, kuntoradat ja jäähalli.

Toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet vuonna 2027

Ulkoliikuntapaikkojen investoinneissa huomioidaan investoinneista aiheutuvat vuosittaiset ylläpitokustannukset ja varaudutaan niihin talousarvion laadinnassa. Ulkoliikuntapaikat tekevät yhteistyötä liikuntapalveluiden kanssa ja toteuttavat rakennushankkeita teknisen lautakunnan päätösten mukaisesti määrärahojen puitteissa. Ulkoliikuntapaikkojen osalta selvitetään asukkaiden tyytyväisyyttä tarjottuihin palveluihin.

Ulkoliikuntapaikkojen kunnossapidossa otetaan huomioon toiminnan tehokkuus mm. ohjaamalla toimintaa ulkoliikuntapaikkojen hinnoittelun avulla. Ulkoliikuntapaikkojen valaistus toteutetaan uusien kohteiden osalta led-tekniikalla, joissa huomioidaan valaisimien himmennysmahdollisuus.

Asio-tilavarausjärjestelmän käyttöönotto.

Strateginen tavoite	Talousarviotavoite	Toimenpide/mittari
Hyvinvoinnin lisääminen	Turvalliset ja monipuoliset liikuntapaikat sekä tyytyväiset palvelujen käyttäjät.	Poikkeamat max 10 kpl / kunnossapitokausi
Hyvinvoinnin lisääminen	Yhdenvertainen saavutettavuus Esteettömyyden lisääminen, saavutettavuuden parantaminen ja eri ryhmien huomioon ottaminen.	Esteettömien ja vaativien esteettömien reittien km
Hyvinvoinnin lisääminen	Asiakastyytyväisyyden lisääminen.	Sometec-palvelun palauteyhteenveto
Hyvinvoinnin lisääminen Talouden tasapainon ylläpitäminen	Jäähallin ja ulkokenttien käyttöasteen parantaminen.	Ulkoliikuntapaikkojen käyttöaste %.
Hyvinvoinnin lisääminen	Alueen vetovoiman vahvistaminen Houkuttelevat ja elämykselliset kohtaamispaikat, jotka lisäävät alueen identiteettiä ja lisäävät yhteisöllisyyttä.	Yhteistyöpalaverit käyttäjien kanssa. Osallistetaan yhdistyksiä ja seuroja liikuntapaikkojen viihtyvyyden parantamiseen.

	2025	2026	2027
Kuntoradat kpl	5	5	5
Hiihtoladut km Yleiset / koulut	33,5 / 11,2	34/11,2	34/11,2
Jääalueet kpl	10	10	10
Ulkoilureitit km kesä / talvi	28 / 7	28/7	28/7
Jalkapallokentät kpl	6	4	4
Näkö- ja lintutornit	3	3	3
Skeittipaikka ha	0,1	0,1	0,1

Suunnitelmavuodet 2028-2029

Ulkoliikuntapaikkojen toimintaa kehitetään edelleen suunnitelmavuosien aikana. Ulkoliikuntapaikkojen tavoitteena on tyytyväiset asiakkaat.

Rakennus- ja kiinteistöpalvelut

Palvelukuvaus

Rakennus- ja kiinteistöpalvelut huolehtii kokonaisvaltaisesti Lapuan kaupungin rakennus- ja kiinteistöpalveluista. Toiminta kattaa rakennusten koko elinkaaren suunnittelusta ylläpitoon. Vastuualue huolehtii rakennusten kunnossapidosta, peruskorjauksista ja uudisrakentamisesta yhdessä tilojen käyttäjien kanssa. Tavoitteena on kiinteistöjen energiatehokkuuden ja ympäristöystävällisyyden lisääminen. Vastuualue ohjaa suunnittelua käyttäjiä osallistaen, kilpailuttaa ja toteuttaa hankkeet. Vastuualueen tehtäviin kuuluu kaupungin omistamien kiinteistöjen sisäilma-asioista huolehtiminen ja kiinteistöjen automaation kehittäminen.

Toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet vuonna 2027

Vastuualueen tavoitteena on käyttää vastuualueelle osoitetut investointimäärärahat tehokkaasti ja taloudellisesti. Myös kiinteistöjä käytetään energiataloudellisesti siten, että huolehditaan laitteistojen toiminnasta ja säädöistä suunnitelmien mukaisesti. Peruskorjauksissa ja teknisten järjestelmien päivityksissä otetaan huomioon energiatehokkuus. Kiinteistönhoitoa ohjataan ja seurataan sähköisen huolto-ohjelman avulla.

Vuonna 2027 rakennetaan uutta uimahallia, joka edellyttää rakentamisaikaista suunnittelun ohjausta ja panostamista rakentamisen ohjaukseen ja valvontaan. Tavoitteena on, että uimahalli avataan syksyllä 2027. Terveyskeskuksen tilojen turvallisen ja terveellisen käytön varmistamiseksi jatketaan ensiapu- ja vastaanottosiiven sekä laboratorio- ja hallintosiiven käyttöä turvaavia toimenpiteitä. Muut investoinnit liittyvät lähinnä pieniin peruskorjaushankkeisiin.

Jatketaan vuonna 2026 käynnistettyä Motivan ja energiaviraston rahoittama jatkuvan katselmusmallin pilotti, JaPa-malli, jonka tavoitteena energianhallinnan käyttöönotto kunnissa ja taloudellisten säästöjen kasvattaminen. JaPa-mallin avulla tavoitteena on kolmen vuoden aikana tehdä energiakatselmointi noin 20 rakennukseen sekä kehittää kaupungin energiajohtamisjärjestelmää. Hankkeen perusteella kehitetään mm. rakennusten automaatiojärjestelmiä, ilmanvaihtoa ja lämmitysjärjestelmiä.
Käytöstä poistuvien kiinteistöjen osalta tehdään suunnitelma jatkotoimenpiteistä ja ne kiinteistöt, joiden osalta ei löydetä tehokasta ja taloudellista jatkokäyttöä, puretaan. Tavoitteena on myös kiinteistöjen tilatehokkuuden lisääminen.

Lapuan kaupunki liittyy kaupunginhallituksen päätöksen mukaisesti julkisen alan energiatehokkuussopimukseen kaudelle 2026-2035. Sopimuskauden aikana on tavoitteena vähentää vuosittaista energiankulutusta vähintään 10 % vuoteen 2035 mennessä. Määrällisesti tämä tarkoittaa kumulatiivista säästöä 2533,2 MWh/a vuoteen 2035 mennessä vuodesta 2026 lähtien

Strateginen tavoite	Talousarviotavoite	Toimenpide/mittari
Hyvinvoinnin lisääminen ja talouden tasapainon ylläpitäminen	Terveet ja monipuoliset kasvu- ja oppimisympäristöt sekä kiinteistöpalvelut	Investointiohjelman mukaisten investointien ja peruskorjausten toteutus 100 %.
Hyvinvoinnin lisääminen ja talouden tasapainon ylläpitäminen	Kiinteistöhuoltoon liittyvien palvelupyyntöjen nopea hoitaminen	Granlund Managerin kautta tulleisiin palvelupyyntöihin vastataan kuukauden kuluessa.
Hyvinvoinnin lisääminen	Aktiivinen sisäilmatyöryhmän toiminta ja yhteistyö hyvinvointialueen kanssa	Sisäilmatyöryhmä kokoontuu vähintään 2 kertaa vuodessa. Säännölliset palaverit hyvinvointialueen kanssa kuukausittain.

Hyvinvoinnin lisääminen ja talouden tasapainon ylläpitäminen	Turvallisuuden, esteettömyyden ja energiansäästön lisääminen	Investoinnit energiansäästöön, esteettömyyteen ja turvallisuuteen €/vuosi. Vuosittainen tehtyjen energiansäästötoimenpiteiden vaikutusten seuraaminen kWh/vuosi.
Talouden tasapainon ylläpitäminen	Energiansäästöohjelman toteuttaminen. Tilankäyttöä tehostetaan luopumalla tarpeettomista kiinteistöistä ja nostamalla jäljelle jäävien tilojen käyttöastetta.	Purettujen rakennusten johdosta saadut säästöt €/vuosi. Teknisten järjestelmien päivittämisestä saadut säästöt €/vuosi

Tunnusluvut	**TP 23**	**TP 24**	**TP 25**	**TA 26**	**TA 27**
Kiinteistöjen käyttökustannukset yhteensä €/m2/kk	2,95	2,95	3,1	3,1	3,1
Talonrakentamisen investoinnit milj. €	1,2	2,2	7,030	investointiohjelman mukaan	investointiohjelman mukaan
Saavutettu energiansäästö edellisen vuoden loppuun mennessä kWh/v ja kWh vuodesta 2026 lähtien (vuositavoite johdetaan JETS-tavoitteesta)			Tarkentuu		304 MWh/a

Suunnitelmavuodet 2028-2029

Pyritään määrärahojen puitteissa pienentämään korjausvelkaa, jotta rakennukset pysyisivät turvallisina ja käyttökelpoisina. Ennakoivalla kunnossapidolla hallitaan sisäilmaongelmia tai muita terveysriskejä. Varmistetaan tilojen turvallinen käyttö ja vältetään kalliit lisävahingot. Energiatehokkuuden parantaminen huomioidaan korjauksissa sekä talotekniikan saneerauksissa. Rakennusten energiatehokkuutta parannetaan lisäeristämällä rakennuksia ja lämmitys- ja ilmanvaihtojärjestelmien modernisoinnilla. Rakennusautomaation uudistaminen ja automaation hyödyntäminen energiankulutuksen vähentämisessä. Vähennetään uusien rakennusten tarvetta mahdollisimman tehokkaalla käytöllä.

Ruoka- ja puhtauspalvelut

Palvelukuvaus

Ruokapalvelut vastaavat kaupungin yksiköiden, koulu ja varhaiskasvatus, ruokapalveluista. Ruokapalvelut tuottavat ateriapalveluja asiakaslähtöisesti, ravitsemussuositusten mukaisesti, lainsäädännön määräyksiä noudattaen, seuraten tuotantotavan suunnittelussa ja toteutuksessa alan kehitystä. Ravitsemuskasvatus on merkittävä osa toimintaa.

Ruokapalveluja tuotetaan keskuskeittiöllä Ritavuorella, yläkoulun ja Kissankellon päiväkodin keittiöissä, sekä Hellanmaan, Ruhan, Tiistenjoen ja Kauhajärven koulujen keittiöissä. Ruokapalveluja tarjoavia jakelu- ja palvelukeittiöitä on useita.

Puhtauspalvelut vastaavat kaupungin omien toimintojen käytössä olevien yksiköiden puhtaanapitopalveluista nykyaikaisin menetelmin ja välinein. Palvelua tuotetaan noin 40 kiinteistössä, pinta-alaa noin 50 000 m^2.

Toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet vuonna 2027

Palvelujen tuottaminen riittävän monipuolisina ja kattavina, taloudellisista ja henkilöstön saatavuuteen liittyvistä haasteista huolimatta. Ruokapalveluissa pääpaino on ruoan ravitsemuslaadun ja ruokaturvallisuuden säilyttämisessä. Puhtauspalveluissa tason säilyttäminen sillä tasolla, että tilat ovat käyttäjille terveelliset ja turvalliset toimia.

Työmenetelmien, aineiden, välineiden ja elintarvikkeiden valinnassa huomioidaan kestävän kehityksen tavoitteet sekä taloudellisuus. Tavoitteena edelleen ruokahävikin vähentäminen, osallistutaan mm. Nahistuneet Naatit -hankkeen toimenpiteisiin, Nahistuneet Naatit hanke on päättynyt sekä varmistetaan ruoka -apu Pohjanmaalla hankkeen toimiin mm. luovuttamalla elintarvikekelpoista ylijäämä- ruokaa edelleen jaettavaksi. Hävikin seuranta on jatkuvaa.

Kone- ja laitekantaa uudistetaan vastaamaan nykyistä materiaali- ja tilatarvetta ja tuotantotapaa sekä helpottamaan työn kuormittavuutta. Saneerauksiin liittyen pyritään parantamaan toimitilojen toimivuutta ja puutteita sekä sijaintiin liittyviä ongelmia mahdollisuuksien mukaan.

Toimintaprosessien jatkuva kehittäminen. Puhtauspalveluiden tuottamisesta on laadittu / laaditaan kiinteistöjen käyttäjien kanssa palvelusopimukset

Strateginen tavoite	Talousarviotavoite	Toimenpide/mittari
Hyvinvoinnin lisääminen	Hyvinvointi, työhyvinvointi, viihtyvyys Arvostava, asiakaslähtöinen palvelutuotanto Laadukkaat, asiakaslähtöisesti tuotetut palvelut Ruokaturvalliset tuotanto- ja tarjoilutilat Ravitsemuslaatu, hävikki	Kehityskeskustelut 100 %, työpaikkapalaverit 1 x kk, Toimialojen väliset yhteistyöpalaverit 2 - 4 x v Asiakastyytyväisyyskyselyt ruokapalveluissa 2xv Puhtauspalveluiden laatutarkastuskierrokset 1x kk Oivatarkastukset Hävikin mittaus järjestelmä
Hyvinvointi, talouden tasapainon ylläpitäminen	Kestävän kehityksen tavoitteiden huomioiminen, vastuullisuus	Hankintojen kriteerit (Puhtaanapidon aineet ja tarvikkeet, elintarvikkeet)

		hävikki, kasvisproteiinin lisääminen ruokalistoilla
	Oikein mitoitettu tuotanto ja toiminta, joka vastaa asiakkaiden tarpeisiin	Annoshinta/asiakas, lasketaan vuoden lopussa Suoritemäärä/yksikkö
	Mitoitukset	Kissankello 45 158 Hellanmaa 6517 Kauhajärvi 4782 Yläkoulu 78 437 Keskuskeittiö 346 368 Siivousteho 125–150 m² / h
Hyvinvoinnin lisääminen ja talouden tasapainon ylläpitäminen	Kunnan omistamille kiinteistölle palvelusopimukset puhtauspalveluissa	Palvelusopimukset käytössä
Hyvinvoinnin lisääminen ja talouden tasapainon ylläpitäminen	Kestävä kehitys: Lähiruoka Ympäristöystävälliset puhdistusaineet Hävikki	Kotimaisuusaste, kilpailukykyiset hinnat PoweResta- ohjausjärjestelmä ruuantuotannossa

Tunnusluvut

Suoritteet / kohde	**TP 23**	**TP 24**	**TP 25**	**TA 26**	**TA27**
Kissankellon päiväkoti	45 227	40 574	44 717	50 000	48 000
Liuhtarin keskuskeittiö, Ritavuori	367 327	374 000	360 190	375 000	370 000
Muut koulujen keittiöt	130 078	111 837	105 300	101 000	102 000
Puhtaana pidettävä pinta-ala m ²	61 300	55 000	55 000	52 000	52 000
Siivottavia kiinteistöjä	41	40	38	38	38

Suunnitelmavuodet 2028-2029

Laadukkaiden ja suositusten mukaisten palvelujen tarjoaminen asiakkaiden tarpeiden mukaisesti, resurssien puitteissa. Kone- ja laitekantaa uudistetaan tarpeen mukaan palvelemaan nykyistä materiaali- ja tilatarvetta ja tuotantotapaa sekä helpottamaan työn kuormittavuutta laadun hallinnan varmistamiseksi. Palvelutuotantoa laajennetaan/ supistetaan palvelun tilaajan tarpeiden mukaisesti.

7.8 Ympäristölautakunta

YMPÄRISTÖLAUTAKUNTA	TP 2025	TA 2026	TA 2027	Muutos% TA 2026-2027	Muutos € TA 2026-2027
Toimintatuotot	179 754	139 300	143 650	3,1 %	4 350
Valmistus omaan käyttöön	20 041	0	0		
Toimintakulut	-330 750	-346 950	-338 650	-2,4 %	8 300
Toimintakate	**-130 955**	**-207 650**	**-195 000**	**-6,1 %**	**12 650**

Ympäristölautakunnan sitovuustaso valtuustoon nähden on toimintakate. Sisäiset vuokrat eivät sisälly esitettyihin lukuihin.

Ympäristölautakunta

Palvelukuvaus

Vastuualue hoitaa rakennusvalvontaviranomaisen ja ympäristönsuojeluviranomaisen erityislainsäädäntöön perustuvia tehtäviä. Lisäksi ympäristölautakunta huolehtii tehtävistä, jotka hallintosäännöllä on määrätty ympäristölautakunnalle.
Ympäristölautakunnan kaksi päävastuualuetta ovat rakennusvalvonta ja ympäristönsuojelu.

Rakennusvalvonta

Palvelukuvaus

Rakentamisesta ja maankäytöstä annetun lain mukaan rakennusvalvontaviranomaisen tehtävänä on:

- valvoa kaavoituksen noudattamista ja osaltaan huolehtia, että rakentamisessa noudatetaan, mitä alueidenkäyttölaissa tai sen nojalla säädetään tai määrätään rakentamistoiminnasta
- valvoa rakentamislain mukaista rakennustoimintaa ja huolehtia, että rakentamisessa noudatetaan rakentamislakia ja sen nojalla annettuja asetuksia ja määräyksiä
- huolehtia rakentamista ja muita toimenpiteitä koskevien lupien käsittelemisestä
- valvoa rakennetun ympäristön ja rakennusten kunnossapitoa ja hoitoa
- huolehtia kunnassa tarvittavasta rakentamisen yleisestä ohjauksesta ja neuvonnasta

Toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet 2027

<u>Lupien käsittely ja valvonta sekä rakentamisen ohjaus ja neuvonta</u>

- Käytettävissä olevat henkilöresurssit keskitetään rakennusvalvonnan näkökulmasta tärkeimpiin tehtäviin ja isompiin kohteisiin
- Pidetään kiinni siitä, että jokainen hakija saa vastauksen kysymykseen nopeasti, vaikka resurssit olisivat pienet
    - Lupahakemukset käsitellään sähköisesti. Vuoden 2027 aikana valmistaudutaan toimittamaan tietoja Ryhti-järjestelmään vuodesta 2028 alkaen

Yhteistyö ja osaamisen kehittäminen

- Rakennusvalvonta lisää yhteistyötä kaavoituksen osalta ja pyrkii osallistumaan kaupunkisuunnitteluun aikaisemmassa vaiheessa
- Digiraksa-hankkeeseen osallistuminen ja tietomallipohjaisen lupakäsittelyn pilotointi
- Lisätä koulutusta ja osaamista rakennusvalvonnassa (lain, teknisten normien, ympäristövaatimusten osalta)

Kestävä rakentaminen

- Ilmastoselvitysten ja hiilijalanjälkivaatimusten soveltaminen käytännössä
- Hyödynnetään valmiita laskentatyökaluja ja pyydetään hakijoilta perustason selvitykset
- Keskitytään ohjaavaan rooliin: kannustetaan kierrätykseen ja energiatehokkuuteen

Tavoitteet

Strateginen tavoite	**Talousarviotavoite**	**Toimenpide/mittari**
Hyvinvoinnin lisääminen ja kasvun varmistaminen	Lupakäsittely ja valvonta toteutetaan avoimesti ja yksilöllisellä kohtaamisella: RAKL:n mukaisten lupien määrä ja isojen kohteiden käsittelyaika 1kk ja pienet kohteet 2vk. Ohjeistetaan vastaavia työnjohtajia tilaamaan katselmukset ajallaan. Järjestetään rakennetun ympäristön katselmus ja muita tarkastuksia kunnostettaviin kohteisiin Toteutetaan asiakastyytyväisyyskysely toiminnan kehittämisen pohjaksi	Lupamäärä, käsittelyaika ja valmistuneiden rakennusten lukumäärä Katselmusten määrä Kehotusten määrä Kyselyn toteuttaminen tarvittavassa laajuudessa
Talouden tasapainon ylläpitäminen	Tulot saadaan pysymään nykyisellä tasolla lupamäärien pienentyessä	Tulot

Tunnusluvut

	TP 2023	TP 2024	TP 2025	TA 2026	TA 2027
Lupamäärä	159	204	132		
Lupien käsittelyaika, pv	24	26	26		
Rakennuksen ja rakennetun ympäristön kunnossapitoa koskevat kehotukset	99	23	52		
Katselmukset	507	452	398		
Tulot	67.495	137.840	81.197	115.800	119.150

Suunnitelmavuodet 2028 – 2029

Rakentamislain uudistuksesta johtuviin muutoksiin valmistaudutaan kouluttautumalla digitaalisten järjestelmien, ilmastoselvityksen (hiilikäden/-jalanjälkilaskenta) sekä kiertotalouden osalta.
Rakennuslupien käsittelyssä mahdollistetaan luvan hakeminen tietomallien pohjalta.
Ryhti-järjestelmän käyttöönotto asettaa kaupungille velvoitteen toimittaa tietoja järjestelmään viimeistään vuodesta 2028 alkaen (mm. rakennusjärjestys sekä rakentamislupa-asiakirjat.)

Ohjeistuksia ja tiedotukset jaetaan nettisivuilla ja somekanavissa.

Ympäristönsuojelu

Palvelukuvaus

Kunnan tulee alueellaan valvoa ja edistää ympäristönsuojelua siten, että luontoa ja muuta ympäristöä suojelemalla, hoitamalla ja kehittämällä turvataan kunnan asukkaille terveellinen, viihtyisä ja virikkeitä antava sekä luonnontaloudellisesti kestävä elinympäristö. Ympäristönsuojeluviranomaisen tehtävänä on huolehtia lainsäädännössä määrätyistä tehtävistä. Tehtäviä on määrätty ympäristönsuojeluviranomaiselle ympäristönsuojelulain, vesilain, jätelain, vesihuoltolain, maastoliikennelain, maa-aineslain, luonnonsuojelulain ja vesiliikennelain nojalla.

Kunnan ympäristönsuojeluviranomaisen tulee huolehtia omalta osaltaan ympäristönsuojelun suunnittelusta ja kehittämisestä, ympäristön tilan seurannasta sekä ympäristönsuojelua koskevasta tiedottamisesta, valistuksesta ja koulutuksesta kunnassa. Ympäristönsuojeluviranomaisen tulee osallistua ympäristönsuojelua koskevan ohjauksen ja neuvonnan järjestämiseen, antaa lausuntoja, tehdä esityksiä ja aloitteita ympäristönsuojeluun liittyvistä asioista muille viranomaisille sekä edistää kunnan yhteistyötä muiden viranomaisten ja yhteisöjen kanssa ympäristönsuojeluasiassa.

Toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet 2027

Ympäristönsuojelulainsäädännön mukaiset tehtävät

Ympäristönsuojelun tärkein tehtävä on huolehtia lainsäädännön perusteella säädetyistä tehtävistä. Asiakkaiden hankkeiden sujuvuus tulee varmistaa hakemusten ja ilmoitusten nopealla käsittelyllä. Ympäristönsuojelulain ja maa-aineslain mukaista valvontaa toteutetaan valvontasuunnitelman ja –ohjelman mukaisesti.

Talousarviovuonna jatketaan kiinteistöjen jäteveden käsittelyn valvontaa.

Ympäristönsuojelun kehittäminen ja yhteistyö

Ilmastoasioita kehitetään kestävän kehityksen ohjelman avulla ja toiminnassa otetaan huomioon kuntien ilmastostrategian tavoitteet.

Ympäristönsuojelu osallistuu vesienhoidon edistämiseen Lapuanjoen sekä Kyrönjoen neuvottelukunnan ja työryhmän kautta. Alueellista yhteistyötä tehdään Etelä-Pohjanmaan ympäristönsuojeluviranhaltijoiden kanssa sekä Lakeuden Etappi Oy:n ja Lakeuden jätelautakunnan kanssa lainsäädännöllisissä asioissa. Lisäksi ympäristönsuojelu osallistuu muuhun alueelliseen yhteistyöhön tarpeen mukaan.

Strateginen tavoite	**Talousarviotavoite**	**Toimenpide/Mittari**
Kasvun varmistaminen	Ympäristölupien ja ilmoitusten sekä maa-aineslupien käsittelyaika Valvontasuunnitelman ja –ohjelman mukaisesti toteutettu valvonta Taajamissa sijaitsevien kiinteistöjen liittyminen viemäriverkostoon	3 kk valmiin hakemuksen jättämisestä (nähtävillä 37 vrk) Valvontaohjelman mukaiset valvontakohteet valvottu Kiinteistöistä 75 % on liittynyt viemäriverkostoon rakennetuilla ja liittymisvelvollisilla toiminta-alueilla.
Talouden tasapainon ylläpitäminen Hyvinvoinnin lisääminen	Tiedottamisen kehittäminen Toteutetaan asiakastyytyväisyyskysely toiminnan kehittämisen pohjaksi Päätösten pysyvyys oikeusasteissa	Kehitetään ympäristönsuojelun toiminnasta ja palveluista tiedottamista nettisivujen osalta Kyselyn toteuttaminen tarvittavassa laajuudessa 95 % päätöksistä pysyy muutoksenhakutuomioistuimissa

	TP 2023	TP 2024	TP 2025
Ympäristönsuojelua koskevien päätösten lukumäärä ympäristölautakunnassa	21	15	15
Ympäristöinsinöörin käsittelemät ilmoitukset, päätökset ja lausunnot	50	44	45
Valvontaohjelman valvontakohteiden tarkastukset ja toteutumis%	7	9 75%	8 67%
Muu valvonta	6	7	8

Suunnitelmavuodet 2028 – 2029

Suunnitelmavuosina toimintaa kehitetään lainsäädännön mukaisesti ja jatketaan keskeneräisten asioiden käsittelyä.

8 Konserniyhtiöt

Lapuan kaupunkikonserniin kuuluvat tytäryhteisöt noudattavat toiminnassaan Lapuan kaupunginvaltuuston hyväksymää konserniohjetta. Lapuan kaupungin konserniohjetta täydentävät kaupunginvaltuuston hyväksymät Lapuan kaupungin omistajapoliittiset linjaukset ja kaupunginhallituksen hyväksymät Lapuan kaupungin sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan ohje.

Konsernijohto vastaa omistajaohjauksen toteuttamisesta ja organisoi konsernijohtamisen ja -valvonnan. Konsernijohdon muodostavat kaupunginhallitus ja kaupunginjohtaja. Konsernijohto seuraa ja arvioi yhtiöiden tavoitteiden toteutumista ja taloudellisen aseman kehitystä.

Kaupunginvaltuusto hyväksyy vuosittaisissa talousarvioissa toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet sekä valvoo osaltaan niiden toteutumista.

Kaupungin konserniin kuuluvien tytäryhteisöjen tulee raportoida toiminnastaan kaupunginhallitukselle annettujen ohjeiden mukaisesti.

Tytäryhteisö	**Omistusosuus**
Lapuan Energia Oy	100 %
Lapuan Kotiasunnot Oy	100 %
Invest Lapua Oy	100 %
Simpsiönvuori Oy	100 %
Lapuan taide- ja tiedesäätiö	100 %
Thermopolis Oy, suoraomistus 79,76%	96,91%
Lapuan Jätevesi Oy	64 %

Konserniyhtiöiden toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet

Lapuan Energia Oy

Lapuan Energia Oy on Lapuan kaupungin (100 %) omistama tytäryhtiö. Lapuan Energia Oy:n ensisijaisena tavoitteena on tuottaa kaukolämpöä asukkaille ja taata lämmöntuotantovarmuus Lapuan kaupungissa.

Lapuan Energian asiakkaina toimivat kaukolämpöverkon varrella sijaitsevat omakotitalot, rivi- ja kerrostalot, liikekiinteistöt ja julkisyhteisöjen rakennukset.

Toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet

Lapuan kaupunkistrategian tavoite	Yhtiön talousarviotavoite	Mittari/Toimenpide	Tavoitetaso 2027
Talouden tasapainon ylläpitäminen	Kannattava liiketoiminta, lainakannan lyhentäminen ja investointien toteuttaminen suunnitellusti	Tilikauden tulos positiivinen Toteutettavat investoinnit Lainan lyhennykset	0,057 milj. € 0,5 milj. € 0,57 milj. €
Kasvun varmistaminen Hyvinvoinnin lisääminen	Luotettava kaukolämmön toimitus, Myyntitavoitteiden saavuttaminen ja hyvä asiakastyytyväisyys	Kaukolämmön toimitusvarmuus Myydyn kaukolämmön ja sähkön määrä Lämpötilantason seuranta	Kaukolämmön toimitusvarmuus 24/7/365 Kaukolämpö 66 000MWh Sähkö 10 000MWh Lämpötilataso suositusten mukainen Asiakastyytyväisyys hyvä ja kaukolämpö kilpailukykyinen
Hyvinvoinnin lisääminen	Ympäristön suojelu, päästöjen vähentäminen ja toiminta ympäristöluvan mukaista	Ympäristöpoikkeamien ja päästöjen seuranta Polttoaineiden laadun seuranta ja kestävyyskriteerien noudattaminen Kotimaisten polttoaineiden ja öljyn osuus tuotannossa	Ei ympäristöluvan ehtojen rikkomuksia Palamisen optimointi ja energiatehokkuuden parantaminen Kotimaiset polttoaineet 95% Öljy 3%-5%%

Taloudelliset tunnusluvut

	2025	Ennuste 2026	Talousarvio 2027
Liikevaihto	5 988 890	6 740 000	6 512 000
Tilikauden tulos	-90 585	97 000	57 230
Investoinnit	298 143	250 000	500 000
Korolliset velat 31.12.	5 418 520	4 848 150	4 277 780
Henkilöstö, htv	8	8	8

Suunnitelmavuodet 2028-2029

Korvaavien tuotantoratkaisujen ja investointitarpeiden arviointi on tärkeää pitkän aikavälin päätöksenteossa. Päästövaatimukset, päästöoikeuksien kustannukset ja sääntelyn muutokset vaikuttavat polttavaan energiantuotantoon, minkä lisäksi kotimaisten biopolttoaineiden saatavuus ja hintataso ovat keskeisiä liiketoimintariskejä. Tulevaisuuden suunnittelussa seurataan aktiivisesti myös ostolämmön toimittajien jatkuvuutta sekä puun polton mahdollista verotusta, joka voi nostaa tuotantokustannuksia ja heikentää biolämmön kilpailukykyä.

Lapuan Kotiasunnot Oy

Lapuan Kotiasunnot Oy on Lapuan kaupungin kokonaan (100 %) omistama tytäryhtiö ja Lapuan suurin vuokranantaja. Yhtiön toimialana on hankkia, omistaa ja vuokrata asuinkiinteistöjä ja huoneistoja Lapuan kaupungissa. Yhtiön tavoitteena tarjota kohtuuhintaisia, turvallisia ja laadukkaita vuokra-asuntoja eri elämäntilanteisiin: opiskelijoille, yksin asuville, perheille ja ikääntyneille. Yhtiö huolehtii asuntokantansa kunnosta suunnitelmallisesti ja toimii taloudellisesti kestävästi kaupungin konserniohjeen ja omistajapoliittisten linjausten mukaisesti.

Lapuan kaupunki-strategian tavoite	Yhtiön talousarviotavoite	Tavoitteen mittari/Toimenpide	Tavoitetaso 2027
Kasvun varmistaminen, talouden tasapaino	Asunnot ovat käytössä	Vuokratuloista laskettu taloudellinen käyttöaste	≥ 98 %
Talouden tasapaino	Tulos on positiivinen	Tilikauden tulos	≥ 50 000 €
Kasvun varmistaminen	Lapualle muuttava saa asunnon nopeasti	Aika hakemuksesta asuntotarjoukseen, kun sopiva asunto on vapaana (vrk).	alle 14 vrk

Tunnusluvut:

	2025	Ennuste 2026	TA 2027
Tuotot (€)	4 952 000	4 994 000	5 220 000
Tulos (€)	12 000	50 000	50 000
Lainamäärä vuoden lopussa (€)	22 493 000	24 700 000	24 000 000
Investoinnit	1 984 000	1 650 000	1 500 000

Suunnitelmavuodet 2028–2029

Suunnitelmavuosina yhtiö keskittyy talouden vakauttamiseen. Tavoitteena on parantaa maksuvalmiutta ja vahvistaa yhtiön taloudellista kantokykyä. Asuntojen käyttöaste pyritään pitämään vähintään nykyisellä 98 % tasolla. Asuntojen kunnosta huolehditaan suunnitelmallisilla korjauksilla, ja asuntojen korjaukset pidetään kestävällä tasolla. Yhtiö seuraa tarkasti kiinteistöjen lämmityskustannuksia ja parantaa niiden energiatehokkuutta.

Niskalankadun kolmatta ja viimeistä vaihetta arvioidaan yhtiön taloudellisen tilanteen perusteella. Asuntokantaa sopeutetaan kysyntään: tarvittaessa yhtiö arvioi kiinteistöjen tai huoneistojen peruskorjaamista, myyntiä tai purkamista.

Yhtiön talouteen vaikuttavat erityisesti korkotason kehitys. Vuokra-asuntojen kysyntä riippuu alueen työpaikka- ja väestökehityksestä. Myös kiinteistöjen ikääntyminen, rakennus- ja korjauskustannukset sekä energian hinta ovat epävarmuustekijöitä.

Invest Lapua Oy

Invest Lapua Oy on Lapuan kaupungin 100-prosenttisesti omistama tytäryhtiö, jonka keskeinen tehtävä on edistää uuden yritystoiminnan syntymistä ja kasvuyritysten kehittymistä Lapuan strategian mukaisesti. Kehitysyhtiön tehtävänä on luoda puitteet yritysten taloudellisen aktiviteetin kasvulle ja kehittymiselle, uusien yritysten sijoittumiselle Lapualle ja yrittäjämyönteiselle ilmapiirille.

Invest Lapua Oy:n toimialana on Lapuan elinkeinotoiminnan ja sen edellytysten kehittäminen. Yhtiö voi toimintaansa varten ostaa, myydä, rakennuttaa, omistaa ja hallita osakkeita, osuuksia ja kiinteistöjä sekä vuokrata niitä. Yhtiö voi tehdä yhteistyötä yritysten, Lapuan kaupungin ja muiden toimijoiden kanssa sekä tarjota niille mm. koulutusta, asiantuntija-, elinkeino- tai muita palveluja.

Toiminnalliset tavoitteet

Lapuan kaupunki-strategian tavoite	Yhtiön tavoite	Mittari / Toimenpide	Mittari
Kasvun varmistaminen	Yritysten sijoittuminen Lapualle, lisääntyvät työpaikat.	Toimintaedellytysten kehittäminen, myynti-työ, markkinointi	50 työpaikkaa strategian mukaan
Talouden tasapainon ylläpitäminen	Toiminta on kannatta-vaa	Tilikauden tulos on yli-jäämäinen	0,02 milj. euroa
Talouden tasapainon ylläpitäminen	Vakavaraisuus kasvaa vuosittain	Omavaraisuusaste	Omavaraisuusaste 50%
Kasvun varmistaminen	Vuokrattavien tilojen taloudellinen käyttö-aste on korkea	Toteutunut käyttöaste noin 88%	95%
Hyvinvoinnin lisääminen	Asiakastyytyväisyys on hyvällä tasolla	Asiakaspalautteet	Mittauksen lähtötaso on hyvä

Tunnusluvut

1000€	TP 2025	Ennuste 2026	TA 2027
Liikevaihto	947	890	1020
Tulos	42	10	20
Investoinnit	73	24	45
Korolliset velat 31.12	3 532	4 000	3 600
Omavarai-suusaste	23	30	40
Henkilöstö	4	2	3
Yritysneuvon-taa saaneet yritykset	420	320	400

Simpsiönvuori Oy

Simpsiönvuori Oy on Lapuan kaupungin (100 %) omistama tytäryhtiö. Yhtiön toimialana on matkailun palvelu-, edistämis- ja kehittämistoiminta. Yhtiö harjoittaa hiihto- ja matkailukeskustoimintaan sekä teemapuistotoimintaan kuuluvien tai liittyvien hissi-, rinne-, reittipalveluiden sekä muiden ulkoilu-, urheilu- ja vapaa-ajan toimintojen järjestämistä tai tuottamista ympärivuotisesti sekä edellä mainittuihin toimintoihin tarvittavien välineiden, kaluston, kiinteistöjen, tilojen, palveluiden ja oikeuksien kauppaa, vuokrausta ja välitystoimintaa, sekä ravintola-, majoitus-, ohjelma- ja kilpailutoimintojen tai -palveluiden järjestämistä tai tuottamista.

Toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet 2027

Lapuan kaupunki-strategian tavoite	**Yhtiön talousarvio-tavoite**	**Tavoitteen mittari/ Toimenpide**	**Tavoitetaso 2027**
Talouden tasapainon ylläpitäminen	Toiminta kannattavaksi	Tilikauden tulos ylijäämäinen	20 000 euroa
Talouden tasapainon ylläpitäminen	Korjausvelan purkaminen vuosittain	Yhtiön tuotto/voitto mistä korjausvelkaa voidaan purkaa	Lähtötaso
Kasvun varmistaminen	Kehityksen jatkuvuus. Kannattava toiminta. Yritys- ja yhteistyökumppanuudet	Luodaan uusia yhteistyökumppanuuksia, jotka tuovat uusia palveluja Simpsiölle.	Lähtötaso
Hyvinvoinnin lisääminen	Asiakastyytyväisyys on hyvällä tasolla	Asiakastyytyväisyyskysely	Mittauksen lähtötaso

1000€	2025	Ennuste 2026	Talousarvio 2027
Liikevaihto	787,033	634,419	622,000
Tilikauden tulos	-419,306	-186,264	19,388
Investoinnit	0	0	0
Korolliset velat 31.12.	4200	500	500
omavaraisuusaste	0,92%	-21,66%	
Henkilöstö, htv	5	5	5

Suunnitelmavuodet 2028-2029

Liikevaihdon odotetaan kasvavan vuosina 2028–2029. Painopisteenä on kuitenkin jo vuonna 2026 aloitettu korjausvelan purkaminen, joka jatkuu myös vuosina 2028 ja 2029. Yhtiön ja toiminnan kehittämiseen haetaan mukaan investointeja ja yhteistyökumppanuuksia. Perustoimintaan ei ole odotettavissa merkittäviä muutoksia suunnitelmavuosina 2028-2029. Epävarmuustekijöinä ovat sääolosuhteet ja laitteiden kestävyys ennen niiden uusimista.

Lapuan taide- ja tiedesäätiö

Lapuan taide- ja tiedesäätiö on Lapuan kaupungin (100 %) omistama. Lapuan taide- ja tiedesäätiön tarkoituksena on taiteen ja tieteen tukeminen ja edistäminen. Säätiö toteuttaa tarkoitustaan myöntämällä stipendejä, apurahoja, avustuksia ja palkintoja lapualaisen taide- ja tiede-elämän eri aloilla toimiville henkilöille ja yhteisöille.

Lapuan taide- ja tiedesäätiön toiminta on viime vuosina ollut vähäistä.

Thermopolis Oy

Lapuan kaupungin omistusosuus Thermopolis Oy:stä on suoraan 79,76 % ja välillisesti (Lapuan Energia Oy:n omistusosuus huomioiden) 96,91 %.

Thermopolis vahvistaa alueen elinvoimaa edistämällä energiatehokkuutta, uusiutuvaa energiaa ja kestäviä ratkaisuja. Toiminta muodostuu kotimaisista ja kansainvälisistä kehittämishankkeista sekä yrityksille, kunnille, yhteisöille ja kuluttajille tuotettavista asiantuntija-, koulutus-, neuvonta- ja konsultointipalveluista. Yhtiö toimii puolueettomana energia-asiantuntijana, hanketoiminnan toteuttajana ja yhteistyöverkostojen kokoajana.

Lapuan kaupunkistrategian tavoite	Talousarviotavoite	Mittari / Toimenpide	Tavoitetaso 2027
Talouden tasapainon ylläpitäminen	Yhtiön talous ja maksuvalmius säilyvät vakaina.	Tilikauden tulos ja maksuvalmiuden seuranta.	Tilikauden tulos vähintään 0 euroa; maksuvalmiutta seurataan säännöllisesti
Kasvun varmistaminen	Hanketoiminta tuottaa alueelle ulkopuolista rahoitusta ja uutta tietoa sekä edistää alueen kehittymistä ja kilpailukykyä.	Alueelle saatu ulkopuolinen rahoitus	Vähintään 2 uutta hanketta vuonna 2027
Kasvun varmistaminen	Verkostoyhteistyön ylläpitäminen ja tyytyväiset yhteistyökumppanit ja jatkuvuuden varmistaminen.	Verkostojen ja yhteistyökumppaneiden tyytyväisyyden seuraaminen ja yhteistyön kehittäminen.	Kehitetään toimintamalli kumppanuusverkoston seuraamiseen ja dokumentointiin. Kumppanuusverkoston toiminta arvioidaan vuosittain.

Tunnusluku 1000€	2025	Ennuste 2026	Talousarvio 2027
Liikevaihto	373	300	315
Tilikauden tulos	6,9	0	0
Henkilöstö	4	3	3

Suunnitelmavuodet 2028-2029

Vuosina 2028–2029 toiminnan painopisteenä on strategisesti kohdennetun ja taloudellisesti hallitun hankekokonaisuuden toteuttaminen. SMART-hanke jatkuu elokuuhun 2029, ja hankkeen tuloksia hyödynnetään kuntien ilmastonmuutokseen sopeutumisessa, eri toimialoja yhdistävien ratkaisujen kehittämisessä sekä alueellisen yhteistyön vahvistamisessa.

Toiminnan ennakoitavuutta pyritään parantamaan vahvistamalla asiakastilausten suunnitelmallisuutta ja pitkäjänteisyyttä. Samalla kehitetään yhteistyötä Lapuan kaupungin ja kaupunkikonserniin kuuluvien yhteisöjen kanssa.
Hankekokonaisuutta uudistetaan vuosittain valmistelemalla uusia hankehakuja kotimaisiin ja kansainvälisiin rahoitusohjelmiin. Keskeisiä epävarmuustekijöitä ovat hankerahoituksen jatkuvuus ohjelmakausien vaihtuessa sekä julkisen rahoituksen painopisteiden mahdolliset muutokset.

Lapuan Jätevesi Oy

Lapuan kaupungin omistusosuus Lapuan Jätevesi Oy:stä on 64 %. Lapuan Jätevesi Oy:n toiminta-ajatuksena on tarpeellisten runkoviemärien ja jäteveden puhdistuskapasiteetin hankkiminen ja ylläpitäminen Lapuan ja Nurmon alueen jätevesien asianmukaista puhdistusta varten. Puhdistamolla käsitellään myös Kuortaneen jätevedet.

Toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet vuodelle 2027

Lapuan kaupunki-strategian tavoite	Lapuan jäteveden talousarviotavoite	Mittari/Toimenpide	Tavoitetaso 2027
Talouden tasapainon ylläpitäminen	Korkean jätevesi-huollon palvelutason ylläpitäminen kohtuullisin kuluin	Tilikauden tulos talousarvion mukainen	± 0 € kulujen kasvu 3%
Talouden tasapainon ylläpitäminen	Kapasiteetin ja toimintavarmuuden varmistaminen riittävin resurssein	Omavaraisuusaste	omavaraisuusaste säilyy riittävänä
Talouden tasapainon ylläpitäminen	Taloudellinen varautuminen	Riittävä maksuvalmius	Kassa vastaa vähintään kahden kuukauden käyttömenoja
Hyvinvoinnin lisääminen ja kasvun varmistaminen	Korkean jätevesi-huollon palvelutason ylläpitäminen kohtuullisin kuluin	Häiriötön toiminta	Häiriötilanneraport-tien määrä ≤ 2 kpl
Hyvinvoinnin lisääminen ja kasvun varmistaminen	Korkean jätevesi-huollon palvelutason ylläpitäminen kohtuullisin kuluin	Ympäristöluvan mukaiset tarkkailutulokset	Lupaparametrien ylitykset ≤ 2 kpl
Hyvinvoinnin lisääminen	Kapasiteetin ja toimintavarmuuden varmistaminen riittävin resurssein	Käyttöhenkilöresurs-sien lisääminen	5 hlö

Taloudelliset tunnusluvut

	2025	TA 2026	Talousarvio 2027
Liikevaihto	2 120 k€	2 110 k€	2 184 k€
Tilikauden tulos	88,2 k€	-19,4 k€	42,5 k€
Investoinnit	277 k€	95 k€	298 k€
Lainojen lyhennykset	274k€	277k€	840 k€*
Lainojen lisäykset	-	-	800 k€*
Korolliset velat 31.12.	1 206 k€	934 k€	894 k€
omavaraisuusaste	34,2	35-40	35-40

**Sisältää vanhojen lainojen uudelleenjärjestelyn*

Toiminnalliset mittarit

	2025	2026	2027
Häiriötilanneraportit, lkm	1	1	≤ 2
Lupaparametrien ylitykset, lkm	0	0	≤ 2
Henkilöstö, htv	4	4	≥ 5

Suunnitelmavuodet 2028-2029

Vesihuoltolain päivitys edellyttää muun muassa omaisuudenhallintasuunnitelmien ja vesihuollon pitkän aikavälin investointisuunnitelmien laatimista. Näiden avulla halutaan varmistaa nykyistä pitkäjänteisempi suunnittelu. Uudella lailla halutaan varmistaa myös suunnitelmien vaatimat rahoitukset. Uuden lain vaatimukset tulee panna toimeen vuoden 2027 loppuun mennessä.

Lisäksi uusi jätevesidirektiivi astuu kansallisen lainsäädännön kautta voimaan 31.7.2027. Tämä vaikuttaa mm. Lapuan Jätevesi Oy:n ympäristölupaan ja aiheuttaa prosessin tehostamista ja lisärakentamista vaiheittain. Viimeisimmän arvion mukaan direktiivin vaatimukset koskevat
Lapuan Jätevesi Oy:tä vuodesta 2030 alkaen.

Lappavesi Oy

Lapuan kaupungin omistusosuus Lappavesi Oy:stä on 45% ja kyseessä on osakkuusyhtiö. Lappaveden toiminta-ajatus on toimittaa riittävästi ja korkealuokkaista talousvettä kaikille asiakkailleen mahdollisimman häiriöttömästi, kohtuullisella hinnalla. Lappavesi Oy:n toiminta rahoitetaan kokonaisuudessaan asiakaslaitosten maksamilla vesimaksuilla. Yhtiö ei tavoittele taloudellista voittoa eikä maksa osinkoa omistajilleen, vaan kertyvät varat sijoitetaan yhtiön toimintaan ja sen kehittämiseen. Lappavesi Oy:n vedenjakelusta vastaa Lapuan, Seinäjoen, Kauhavan ja
Kuortaneen vesilaitokset.

Toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet 2027

Lapuan kaupunki-strategian tavoite	Lappaveden talousarviotavoite	Mittari/Toimenpide	Tavoitetaso 2027
Talouden tasapainon ylläpitäminen	Riittävä taloudellinen varautumistaso.	Riittävän maksuvalmiuden ylläpitäminen.	kassa väh. 2kk tulot. Tilikauden tulos talousarvion mukainen.
Talouden tasapainon ylläpitäminen	Korjausvelan kasvun hillitseminen.	Mahdollisuus ennakoiviin korjausinvestointeihin. Investointimäärä >100 k€/a	väh. 1 merkittävä verkoston saneerauskohde vuodessa. Omaisuudenhallinta -suunnitelman laatiminen.
Hyvinvoinnin lisääminen	Talousveden korkea laatu	Yhtiön omat laatutavoitteet. Talousvesiasetuksen laatusuositukset ja -vaatimukset.	Vuonna 2027 ei poikkeamia laatusuosituksista tai vaatimuksista.
Hyvinvoinnin lisääminen ja kasvun varmistaminen	Riittävästi raakaveden hankintakapasiteettia	Lisävesihankkeiden edistäminen	Hirvikangas lisäkaivo(t). Päätös lisävesi investoinnista.

	2025	Ennuste 2026	Talousarvio 2027
Liikevaihto	1789 k€	1758 k€	1883 k€
Tilikauden tulos	59 k€	76 k€	48 k€
Investoinnit	568 k€	146 k€	100-160 k€
Korolliset velat 31.12.	1274 k€	1079 k€	894 k€
omavaraisuusaste	73 %	76 %	75-80 %
Henkilöstö, htv	6	6,5	6-7

Suunnitelmavuodet 2028-2029

Vuosina 2028–2029 tavoitteena on toteuttaa yksi merkittävä lisävedenhankintaan kohdistuva investointi. Lisäksi toteutetaan mahdollisuuksien mukaan investointisuunnitelman mukaisia muita pienempiä investointeja, jotka kohdistuvat vedenottamoille ja laitoksiin.
Arvioitu lainatarve on 1,0–1,2 M€.
Tunnettuja epävarmuustekijöitä ovat ainakin isojen infrahankkeiden edistymisen tuomat investointitarpeet ja henkilökunnan sukupolvenvaihdokseen varautumisen aikataulu ja ratkaisut.

Liite : Investointiluettelo

Kustannuspaikka		2027	2028	2029	Yhteensä	Muistiinpanot
Kaupunginhallitus						
Maa- ja vesialueet						
90100	Maa-alueet / myynnit	200 000	200 000	200 000	600 000	Kirjanpitoarvo
90101	Maa-alueet / ostot	-350 000	-350 000	-350 000	-1 050 000	Maa-alueostot tarpeen mukaan (sis. Kookinkallio). Kookinkallio: v. 2025: 230.000, 2026: 195.000, 2027: 135.000, 2028: 135.000, 2029:135.000, 2030: 20.000
90102	Haltuunotot	-40 000	-40 000	-40 000	-120 000	
90103	Vaihtomaat / myynnit (kirjanpitoarvo)	40 000	40 000	40 000	120 000	
90103	Vaihtomaat / ostot	-40 000	-40 000	-40 000	-120 000	
Maa-alueet yhteensä ostot		**-430 000**	**-430 000**	**-430 000**	**-1 290 000**	
Maa-alueet yhteensä myynnit		**240 000**	**240 000**	**240 000**	**720 000**	
Maa-alueet nettomeno		**-190 000**	**-190 000**	**-190 000**	**-570 000**	
Käyttöomaisuusarvopaperit						
99500	Osakkeet ja osuudet, ostot	-10 000	-10 000	-10 000	-30 000	Vuosittainen varaus
	Osakkeet ja osuudet, myynti	10 000	10 000	10 000	30 000	Vuosittainen varaus
Aineeton käyttöoomaisuus						
98502	Simpsiön kehittäminen	-50 000	-50 000	-50 000	-150 000	Vuosittainen varaus
Koneet ja kalusto					0	
98401	IT-laite- ja ohjelmisto-hankinnat	-180 000	-150 000	-150 000	-480 000	Koko organisaatiota koskevan ICT-ympäristön kehittäminen ja kyberturvallisuuden edellyttämä kehitystyö. Koko kaupunkia palvelevat ohjelmistohankinnat, jotka arvioidaan erikseen prioriteettijärjestyksen mukaan.
98408	Valvontakamerat	-20 000	-20 000	-20 000	-60 000	Koko organisaatiota koskevat valvontakamerat tietohallinnon organisoimana.
Kaupunginhallitus investointimenot yhteensä		**-690 000**	**-660 000**	**-660 000**	**-2 010 000**	
Kaupunginhallitus myynnit yhteensä		**250 000**	**250 000**	**250 000**	**750 000**	
Kaupunginhallitus yhteensä netto		**-440 000**	**-410 000**	**-410 000**	**-1 260 000**	

Rakennusinvestoinnit

Kustannuspaikka		2027	2028	2029	Yhteensä	Muistiinpanot
Rakennus- ja kiinteistöpalvelut						
Rakennukset						
90404	Keskuskoulu		-50 000	0	-50 000	2028 – Iv-koneiden saneeraus
90405	Peruskoulun yläkoulu	-140 000	-100 000	-50 000	-290 000	2027 – Liikuntasalin lattian korjaus 110, katon korjaus 30 2028 – Tilapinnat A-puoli 2029 – Valaistus
90413	Kauhajärven koulu	0	0	0	0	2027 – Ilmanvaihdon parannukset ja purunpoisto
90419	Hellanmaan koulu	0	0	0	0	2027 – Ikkunat ja julkisivukorjaukset
90438	Alakoulut	-60 000	-110 000	-110 000	-280 000	2028 – Poutun julkisivu saneeraus 60 ja purunpoisto 25, yleistä remonttia 2029 – Tiistenjoen tilapinnat 100
90440	Päiväkodit	-60 000	-60 000	-60 000	-180 000	2027 – Liuhtarin päiväkoti iv- saneeraus 30, tilapinnat 30 2028 – Tilapinnat erillisen suunnitelman mukaan 2029 – Tilapinnat erillisen suunnitelman mukaan
90443	Kulttuuri- ja liikuntatoimen rakennukset	-60 000	-60 000	-60 000	-180 000	2027 – Paukun sähköturvallisuuden parantaminen 20, akustiikka 25, tilapinnat 15 2028 – Paukun peltihallin saneeraus 60 2029 – Nuorisotalon ikkuna saneeraus
90559	Nuoristotalo	-40 000	0	0	-40 000	2027 – Maalaus ja julkisivukorjaukset
90561	Pesäpallokatsomo		-800 000	-1 400 000	-2 200 000	2028 – Pesäpallokatsomon uusiminen
90611	Kissankellon päiväkoti	0		-100 000	-100 000	2029 – Suunnittelu, 2030/vanhanpuolen peruskorjaus
90612	Liuhtarin kiinteistö	-150 000	0	0	-150 000	2027 – Museon muuttaminen kiinteistöön ja tarvittavien laitteiden hankinta
90554	Urheilutalo/uimahalli	-100 000	-1 500 000	0	-1 600 000	2027 – Suunnittelu 2028 – urheilutalon suunnittelu ja korjaus (uimahalliosan purkaminen käyttötalouteen)
90553	Patruuna Areena	0	-300 000	0	-300 000	2028 – Kentän peruskorjaus (tekonurmi, juoksurata)
90432	Vanhan Paukun tilojen kehittäminen	0	-100 000	-100 000	-200 000	
90701	Kaupungintalo	0	0	-200 000	-200 000	2029 – Julkisivun maalaus 200
90820	Poutuntie 8	-140 000	-50 000	-50 000	-240 000	2027 – Katon korjaus 2028 – tilapinnat 2029 – Tilapinnat
90840	Äkilliset korjauskohteet	-200 000	-200 000	-200 000	-600 000	
90631	Sisäilmakunnostukset	-100 000	-100 000	-100 000	-300 000	
90562	Uusi uimahalli	-3 000 000	0	0	-3 000 000	
90708	Ilmastoinnin ja automaation kehittäminen	-100 000	-100 000	-100 000	-300 000	2027 – JAPA-hanke kiireellisyysjärjestyksen mukaisesti sis. lukitusmuutokset 2028 – 2027/JAPA-hanke kiireellisyysjärjestyksen mukaisesti sis. lukitusmuutokset 2029 – JAPA-hanke kiireellisyysjärjestyksen mukaisesti sis. lukitusmuutokset
92290	Kiinteistöjen piha-alueiden parantaminen (muut k)	-550 000	-400 000	-100 000	-1 050 000	2027 – Vanhan Paukun pysäköintialue 2028 – Vanhan Paukun aukion peruskorjaus 2029 – Liuhtarin piha-alue 100
90830	Kiinteistöjen piharakennukset	-10 000	-50 000	-50 000	-110 000	2027 – Jätekatokset yleisesti 2028 – liuhtarin kentän pukutilat
Rakennusinvestoinnit yhteensä		**-4 710 000**	**-3 980 000**	**-2 680 000**	**-11 370 000**	

Liikennealueet

Kustannuspaikka		2027	2028	2029	Yhteensä	Muistiinpanot
Liikenneväylät (kadut ja tiet)						
91002	Päällystykset	-300 000	-400 000	-500 000	-1 200 000	2027 – Kiviristintie, Saarenkuja, kiireellisyysjärjestyksen mukaan 2028 – Kiireellisyysjärjestyksen mukaan 2029 – Kiireellisyysjärjestyksen mukaan
91009	Yksityistiet	-50 000	-50 000	-50 000	-150 000	2027 – Avustukset 2028 – Avustukset 2029 – Avustukset
91080	Sadevesiviemäröinnit	-150 000	-300 000	-300 000	-750 000	2027 – Perämäentie, Latojantie, Jokiniementie 2028 – Kelikon oja, Kauppiaantien oja, Hiljankulma sv, Paukun kentän takana menevä oja Kiireellisyysjärjestyksen mukaan 2029 – Kiireellisyysjärjestyksen mukaan
91082	Liikenneturvallisuus	-100 000	-25 000	-25 000	-150 000	2027 – Ritakalliontien saattopysäkit 2028 – Hiljankulman turvallisuus 2029 – Kiireellisyysjärjestyksen mukaan
91099	Täydennysrakentaminen	-70 000	-100 000	-50 000	-220 000	2027 – Jälkikorjaukset, Vatajantie 2028 – Kivikuja 2029 – Jälkikorjaukset
91107	Esteettömyys	-10 000	-20 000	-20 000	-50 000	2027 – Esteettömyyden parantaminen 2028 – Esteettömyyden parantaminen 2029 – Esteettömyyden parantaminen
91155	Katujen peruskorjaukset	-250 000	0	0	-250 000	2027 – Jalminkatu
91157	Sillat	-100 000	-600 000	-300 000	-1 000 000	2027 – Riippusillan suunnittelu 2028 – Riippusillan rakentaminen, Laurilansillan korjaussuunnitelma 2029 – Laurilansillan korjaus (hinta tarkentuu suunnittelun jälkeen)
91200	Katu- ja tievalaistus	-50 000	-50 000	-50 000	-150 000	2027 – Kosolankatu (Kirkko-Virranniemi) 2028 – Saneeraukset, led valaistukset 2029 – Saneeraukset, led valaistukset
91250	Uudet asunto- ja teollisuusalueet	-350 000	0	0	-350 000	2027 – Kiviristintien pysäköintialue
91300	Liikennevalot, ohjauslaitteet	-30 000	-50 000	-30 000	-110 000	2027 – Ohjauslaitteiden korjaus, liikennemerkkien päivitys vuoden 2020 lain mukaisiksi 2028 – Portaali Kosolan risteykseen (Aarlan puoli) 2029 – Liikennemerkkien päivitys vuoden 2020 lain mukaisiksi
Liikenneväylät yhteensä		**-1 460 000**	**-1 595 000**	**-1 325 000**	**-4 380 000**	

Vesihuoltolaitos

Kustannuspaikka		2027	2028	2029	Yhteensä	Muistiinpanot
Vesihuoltolaitos						
96101	Täydennysrakentaminen, vesi	-100 000	-150 000	-150 000	-400 000	2027 – Mataroja jatkuu vuodelle 2027 60, täydennysrakentaminen 40 2028 – Vesijohtoverkoston täydennysrakentaminen 2029 – Vesijohtoverkoston täydennysrakentaminen
96108	Kaukovalvonta ja paineenkorotus-pumppaamot, etäluettavat vesimittarit	-250 000	-200 000	-200 000	-650 000	2027 – Paineenkorotusasemien saneeraukset 50, paineen-korotusrakennusten peruskorjaus 100, etäluettavat vesimittarit 100 2028 – Kaukovalvonnan lisäys ja uudistaminen 40, paineenkorotuspumppaamoiden saneeraukset 30, etäluettavat vesimittarit 80, aluemittaus 50 2029 – Kaukovalvonnan lisäys ja uudistaminen 40, paineen-korotuspumppaamoiden saneeraukset 30, etäluettavat vesimittarit 80, aluemittaus 50
96200	Vesijohtoverkoston saneeraus	-300 000	-300 000	-300 000	-900 000	2027 – Heinälehdontie osa 50, Mikontie ja Valmet ympäristö 100, Jalminkatu 50, Saarenkuja ja Mantelintie 50, Kaupinkatu 15, Eskelinkatu 15, alue mittaus 20 2028 – Vuosittain käyttöiän päässä olevan vesijohtoverkoston saneeraus, Leivontie-Riekontie väli 400m, Ritamäentie 200m, Nikkarintie 400m, Alanurmontie 650m 2029 – Vuosittain käyttöiän päässä olevan vesijohtoverkoston saneeraus, Poutuntie 1200 m, Alanurmontie 650 m
96300	Uudet asunto- ja teollisuusalueet	-50 000	0	0	-50 000	2027 – Vesihuoltoverkoston rakentaminen uudelle asunto- ja teollisuusalueelle, kohteet tulevat vesihuoltopalveluille 2028 – Vesihuoltoverkoston rakentaminen uudelle asunto -ja teollisuusalueelle, kohteet tulevat vesihuoltopalveluille 2029 – Vesihuoltoverkoston ra-kentaminen uudelle asunto -ja teollisuusalueelle, kohteet tulevat vesihuoltopalveluille
96501	Täydennysrakentaminen, viemäri	-200 000	-150 000	-150 000	-500 000	2027 – Haja-asutusalueen kiinteistökohtaiset jätevesijärjestelmät, 150 / 9 kpl, runkojätevesi-verkoston laajentaminen toiminta-alueella 2028 – Runkojätevesiverkoston laajentaminen toiminta-alueella 2029 – Runkojätevesiverkoston laajentaminen toiminta-alueella
96600	Viemäriverkoston saneeraus	-150 000	-150 000	-150 000	-450 000	2027 – Mikontie ja Metallitie alue 60, Honkimäki 40, Kaupinkatu 15, Eskelinkatu 15, kunto-kartoitusten perusteella 20 2028 – Viemäriverkoston saneeraukset kuntokartoitusten perusteella, viemärin kuvaukset, Honkimäen alue 600m 2029 – Viemäriverkoston saneeraukset kuntokartoitusten perusteella, viemärin kuvaukset
96705	Pumppaamot, kaukovalvonta, jätevesi	-100 000	-200 000	-200 000	-500 000	2027 – Pumppaamoiden saneeraukset kuntokartoitusten perusteella 30, Niemitalo 30, taajuusmuttajat 40 2028 – Pumppaamoiden saneeraukset vuosittain 2-3kpl käyttöiän päässä olevat 100, automaatiolaitteiston saneeraukset 50, pumppaa-moiden kaukovalvonta 50 2029 – Pumppaamoiden sanee-raukset vuosittain 2-3kpl käyttöiän päässä olevat 100, automaatiolaitteiston sanee-raukset 50, pumppaamoiden kaukovalvonta 50

Viheraluepalvelut

Kustannuspaikka		2027	2028	2029	Yhteensä	Muistiinpanot
Viheraluepalvelut						
92100	Puistot ja yleiset alueet/ katuviheralueet	-70 000	-85 000	-275 000	-430 000	2027 – Uusien puistojen rakentaminen, Marielund-Jokipelto puistokäytävä, liikenneturvallisuuden parantaminen 2028 – Uusien puistojen rakentaminen, liikenneturvallisuuden parantaminen 2029 – Uusien puistojen rakentaminen, liikenneturvallisuuden parantaminen, Vanhan Paukun rantareitti
92110	Puistojen peruskorjaus	-80 000	-100 000	-100 000	-280 000	2027 – Marielundinpuisto, Jokipellonpuisto, puistokäytävät 2028 – Mäkipellonpuisto, Hopearinteenleikkipaikka, Miianpuisto 2029 – Visakoivunpuisto, Jokilaakson matkailupuutarha, puistokäytävät
92150	Uimarannat	0	-10 000	-10 000	-20 000	2027 – Uimarantojen kehittäminen 2028 – Uimarantojen kehittäminen 2029 – Uimarantojen kehittäminen
92301	Ulkovalaistuslaitteet, puistot	-45 000	-45 000	-45 000	-135 000	2027 – Siirilänpuisto, Aukustinpuistokäytävä 2028 – Museopuisto, Hopearinteen leikkipaikka 2029 – Välilänpuisto
92306	Torin kehittäminen	0	0	-200 000	-200 000	2029 – Torialueen rakentaminen 2029 (kustannusarvio tiedossa suunnittelun jälkeen)
Viheraluepalvelut yhteensä		**-195 000**	**-240 000**	**-630 000**	**-1 065 000**	

Ulkoliikuntapaikat

Kustannuspaikka		2027	2028	2029	Yhteensä	Muistiinpanot
Ulkoliikuntapaikat						
92200	Urheilu- ja ulkoilualueet	-70 000	-80 000	-80 000	-230 000	2027 – Kuntoratojen valaistus ja ulkoliikuntapaikkojen peruskorjaukset 2028 – Jääkiekkokaukalo ja tenniskenttä vanhan tenniskentän kohdalle, kuntoratojen valaistuksen päivitys 2029 – Ulkokuntosali, kuntoratojen valaistuksen päivitys
92232	Keskusurheilukenttä	-800 000	-1 850 000		-2 650 000	2027 – YU-kentän uusiminen ja siirto Kiviristille. *Vuoden 2027 varaus 800 000 euroa on tarkistusta edeltävästä investointiesityksestä. Kaupunginhallituksen 17.11.2026 päätöksen mukaan hanketta ei sisällytetä vuoden 2027 investointeihin. Muutos käsitellään vuoden 2027 talousarviomuutoksen yhteydessä.*
Ulkoliikuntapaikat yhteensä		**-870 000**	**-1 930 000**	**-80 000**	**-2 880 000**	

Koneet ja kalusto
Tekninen lautakunta

Kustannuspaikka		2027	2028	2029	Yhteensä	Muistiinpanot
Tekninen lautakunta kalusto						
98108	Rakennus- ja kiinteistöpalvelut	-340 000	-50 000	-20 000	-410 000	2027 – It-kalusto 60, kalusteet UH 45, opasteet 20, kuntosalilaitteet 190, RKP muu kalusto 25
98102	Viheraluepalvelut	-40 000	-30 000	-45 000	-115 000	2027 – Leikkuurobotit 2028 – Ruohonleikkuri Jokilaakso, muu kalusto 2029 – Suurteholeikkuri, muu kalusto
98105	Vesihuoltolaitos	-50 000	-90 000	-100 000	-240 000	2027 – huoltoauto 50 2028 – Huoltoauto 50, höyrynkehitin 40 2029 – Huoltoauto 50, korkeapainehuuhtelu-laite 50
98106	Liikennealueet	-60 000	-110 000	-500 000	-670 000	2027 – huoltoauto ja peräkärry 60 2028 – Huoltoauto 60 ja höyrynkehitin 50 2029 – Tiekarhu
98115	Ulkoliikuntapaikat	-40 000	-50 000	-50 000	-140 000	2027 – robotit 30, harjakone ja ulkoliikunnan kalusteet 20
98110	VSS-valmiuskalusto	-40 000	-50 000	-50 000	-140 000	
98112	Siivouskalusto	-40 000	-20 000	-20 000	-80 000	2027 – Uimahalli 30
98113	Keittiökalusto	-25 000	-20 000	-20 000	-65 000	2027 – Uimahalli 20
92800	Mittaus- ja karttajärjestelmien kehittäminen	-40 000	-10 000	-10 000	-60 000	2027 – Paikkatietojärjestelmän kehittäminen
Tekninen lautakunta kalusto yhteensä		**-675 000**	**-430 000**	**-815 000**	**-1 920 000**	

Koneet ja kalusto
Sivistyslautakunta

Kustannus-paikka		2027	2028	2029	Yhteensä	Muistiinpanot
Koneet ja kalusto						
Sivistyslautakunta						
97003	Alakoulut	-26 000	-20 000	-20 000	-66 000	Oppimisympäristöt
97001	Yläkoulu	-14 000	-20 000	-15 000	-49 000	Oppimisympäristöt
97002	Lukio	-10 000	0	-10 000	-20 000	
97051	Varhaiskasvatus	0	-55 000	0	-55 000	
Sivla yhteensä		**-50 000**	**-95 000**	**-45 000**	**-190 000**	

Koneet ja kalusto
Hyvinvointilautakunta

Kustannus-paikka		2027	2028	2029	Yhteensä	Muistiinpanot
Koneet ja kalusto						
Hyvinvointilautakunta						
97101	Kansalaisopisto	-20 000	-20 000	0	-40 000	
97008	Kulttuuritoimi	-20 000	0	0	-20 000	
97007	Musiikkiopisto	0	-12 000	-10 000	-22 000	
97005	Kirjasto	0	-10 000	-550 000	-560 000	
97052	Nuorisotoimi	0	-20 000	0	-20 000	
97050	Liikuntatoimi	-10 000	-20 000	-20 000	-50 000	
Hyvla yhteensä		**-50 000**	**-82 000**	**-580 000**	**-712 000**	

Investoinnit kaikki yhteensä
Yhteenveto

INVESTOINNIT KAIKKI YHTEENSÄ	2027	2028	2029	Yhteensä
Maa-alueet / Kaupunginhallitus ostot	-430 000	-430 000	-430 000	-1 290 000
Maa-alueet / Kaupunginhallitus myynnit	240 000	240 000	240 000	720 000
Maa-alueet / Kaupunginhallitus netto	-190 000	-190 000	-190 000	-570 000
Kaupunginhallitus, myynnit/osakkeet	10 000	10 000	10 000	30 000
Kaupunginhallituksen muut investoinnit	-260 000	-230 000	-230 000	-720 000
Kaupunginhallitus, muut inv. netto	-250 000	-220 000	-220 000	-690 000
Rakennus- ja tilapalveluiden investoinnit	-4 710 000	-3 980 000	-2 680 000	-11 370 000
Liikenneväylät	-1 460 000	-1 595 000	-1 325 000	-4 380 000
Ulkoliikuntapaikat	-870 000	-1 930 000	-80 000	-2 880 000
Viheraluepalvelut	-195 000	-240 000	-630 000	-1 065 000
Vesihuoltolaitos	-1 150 000	-1 150 000	-1 150 000	-3 450 000
Kalusto / Tekninen lautakunta	-675 000	-430 000	-815 000	-1 920 000
Kalusto / Hyvinvointilautakunta	-50 000	-82 000	-580 000	-712 000
Kalusto / Sivistyslautakunta	-50 000	-95 000	-45 000	-190 000
Investointitulot yhteensä	**250 000**	**250 000**	**250 000**	750 000
Investointimenot yhteensä	**-9 850 000**	**-10 162 000**	**-7 965 000**	**-27 977 000**
KAIKKI INVESTOINNIT YHTEENSÄ	**-9 600 000**	**-9 912 000**	**-7 715 000**	**-27 227 000**

Kaupunginhallitus 17.11.2026: *Taulukossa esitetyt vuoden 2027 9,6 milj. euron nettoinvestoinnit perustuvat investointiesitykseen ennen kaupunginhallituksen 17.11.2026 päättämien muutosten kohdentamista. Kaupunginhallitus päätti vähentää teknisen lautakunnan 6 060 000 euron nettoinvestointiesitystä 606 000 eurolla, jolloin teknisen lautakunnan investoinnit ovat 5 454 000 euroa. Lisäksi kaupunginhallitus linjasi, että yleisurheilukentän investointia ei sisällytetä vuodelle 2027. Tekninen lautakunta laatii tarkistetun hankekohtaisen esityksen, jonka kaupunginhallitus tuo kaupunginvaltuuston päätettäväksi vuoden 2027 aikana talousarviomuutoksena.*

Onnen resepti

LAPUAN STRATEGIA 2023-

LAPUA

VISIO:
hyvinvoiva,
elinvoimainen
ja kasvava Lapua

TAVOITTEET:
- hyvinvoinnin lisääminen
- kasvun varmistaminen
- talouden tasapainon ylläpitäminen

TAPAMME TOIMIA:
- osallistamme
- toimimme oikea-aikaisesti ja avoimesti
- kehitämme, uudistamme ja ylläpidämme
- innovoimme kokeilevasti
- verkostoidumme ja teemme yhteistyötä tavoitteellisesti

LAPUAN LUPAUKSET:
- voimaa kulttuurista ja liikunnasta
- tekevälle töitä, työlle tekijöitä
- turvallinen tulevaisuus
- kaikille sopivaa asumista
- terveet ja hyvinvoivat kasvu- ja oppimisympäristöt
- tänään hyviä ja huomenna vielä parempia
- innostavaa yhteistyötä onnistuen
- kaikkia ja kaikkea kunnioittaen

TOIMINTAMME PERUSTANA:
- kannustava ja innostava ilmapiiri
- arvostava ja asiakaslähtöinen asenne
- vaikuttavat, tehokkaat ja laadukkaat palvelut

TULEVAISUUDEN SKENAARIOT:
- digitaalisuus ulottuu kaikkialle
- yhteisöllisyys kaupungin veto- ja pitovoiman kärkenä
- kestävä kehitys innovaatioiden ajurina

#hyviäuutisialapualta
#vahvuutenavälittäminen